

Hallituksen esitys eduskunnalle ampumaratalaiksi sekä laeiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ampumaratalaki. Lisäksi muutettaisiin ampuma-aselakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, järjestyslakia ja rikoslakia. Samalla kumottaisiin ampumaratoja koskevat vanhat, Venäjän vallan aikaiset säädökset. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää turvallista ampumaharrastusta. Lisäksi ehdotuksen tarkoitus on parantaa aseturvallisuutta.

Ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen edellyttäisivät ampumaratalupaa lukuun ottamatta vähäisen ampumaradan perustamista ja ylläpitämistä, jotka olisivat ilmoituksenvaraisia toimia. Ampumarataluvan saamisen edellytyksiä olisivat, että luvan hakija olisi sopiva radan pitäjäksi ja että rata olisi turvallinen. Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestyssääntö. Ampumaradalle nimettäisiin ratavastaava, jonka tehtävä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen. Vähäisen ampumaradan perustamisen edellytykset vastaisivat ampumaradan perustamisen edellytyksiä.

Tehokkaimmat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Tehokkaiden ilma-aseiden hallussapito olisi luvanvaraisuuden sijasta ilmoituksenvaraista, jos hallussapitäjällä olisi ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

Ampuma-aseen säilyttämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan tiukennettaviksi ja tarkennettaviksi. Ampuma-aseen säilytyspaikat ehdotetaan määriteltäväksi laissa. Ampuma-aseelaista ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että

aseen osaa säilytetään ampuma-aseesta erillään ampuma-aseen ja sen osan ollessa säilytettynä siten, että ne eivät ole helposti anastettavissa. Velvollisuutta säilyttää ampuma-ase hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa laajennettaisiin koskemaan kaikkia sellaisia luvan haltijoita, joilla on enemmän kuin viisi ampuma-asetta.

Ampuma-aselakiin ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi ampuma-aseen tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset.

Ampuma-aselain lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ehdotetaan rajattavaksi kahteen tilanteeseen, joista toinen koskee oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia ja toinen itsemurhayrityksen jälkeistä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä. Lääkärillä olisi jatkossa muun terveydenhuollon ammattihenkilön tapaan oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jos hän potilasasiakirjojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo henkilön olevan sopimaton ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Lisäksi ehdotetaan, että poliisi voisi säilyttää ilmoitusta enintään kolmen vuoden ajan. Ilmoitusta ei saisi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskevan asian käsittelyyn.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 aikana.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	5
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	8
Ruotsi	8
Norja	10
Tanska	10
Viro	11
Saksa	12
Tšekki	12
Kanada	13
2.3 Nykytilan arviointi.....	14
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	15
3.1 Tavoitteet	15
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot	15
3.3 Keskeiset ehdotukset	17
Ampumaratalaki.....	17
Ampuma-aseiden säilyttäminen.....	18
Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus	19
Ilma- ja jousiaseet	19
Kaasusumuttimet	19
Ase-elinkeino	20
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	21
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	21
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	22
4.3 Ympäristövaikutukset.....	22
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	22
5 ASIAN VALMISTELU	22
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	22
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	23
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	28
1 LAKIEHDOTUKSET	28
1.1 Ampumaratalaki	28
1.2 Laki ampuma-aselain muuttamisesta.....	42
1.3 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa	51
1.4 Rikoslaki.....	52
41 luku	52
1.5 Laki järjestyslain 10 §:n muuttamisesta	53
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	54
3 VOIMAANTULO	55
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	57
LAKIEHDOTUKSET	61
1. Laki Ampumaratalaki	61

2. Laki ampuma-aselain muuttamisesta	66
3. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta....	71
4. Laki rikoslain 41 luvun muuttamisesta	73
5. Laki järjestyslain 10 §:n muuttamisesta.....	75
LIITE	76
RINNAKKAISTEKSTIT	76
2. Laki ampuma-aselain muuttamisesta	76
3. Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta....	87
4. Laki rikoslain 41 luvun muuttamisesta	90
5. Laki järjestyslain 10 §:n muuttamisesta.....	93

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Ampuma-aselain uudistamisen tavoitteena on aseturvallisuuden lisääminen. Ampuma-aselaki (1/1998) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998. Laki oli aiempaa ampuma-aselainsäädäntöä selkeästi yksityiskohtaisempi ja sillä saatettiin kansallisesti täytäntöön aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin direktiivi (91/477/ETY, jäljempänä *asedirektiivi*). Ampuma-aselakiin on tehty useita muutoksia, joista kolme on ollut sisällöltään laajaa.

Maaliskuun alussa 2002 voimaan tulleella ampuma-aselain muutoksella mahdollistettiin ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavan luvan antaminen yhteisölle ja säätiölle sekä luotiin kaasusumuttimille erillinen lupajärjestelmä.

Vuoden 2004 alusta tuli voimaan niin kutsuttu armovuosijärjestelmä, joka mahdollistaa luvattoman ampuma-aseen luovuttamisen poliisille eräin reunaehdoin ilman rangaistusta.

Kesäkuun 13 päivänä 2011 voimaan tulleella ampumaa-aselain muutoksella tehostettiin lupaviranomaisten tietojensaantimahdollisuuksia, tiukennettiin käsiaseita koskevaa luvansaantia sekä saatettiin voimaan aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta annetun direktiivin (2008/51/EY) säännökset. Lisäksi tuli voimaan 31 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan lisäpöytäkirjan määräykset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen kansallisen lainsäädännön alaan.

Nyt ehdotetuilla säännöksillä jatkettaisiin aselainsäädännön uudistamista. Uudistuksen taustalla ovat muun muassa sisäasiainministeriön asettaman aseturvallisuustyöryhmän

raportin suositukset sekä eräät lakia sovellettaessa havaitut uudistustarpeet.

Tehokkaat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Muun muassa niiden hankkiminen, hallussapito, valmistaminen ja niillä harjoitettava kauppa tulisivat luvanvaraisiksi. Hankkiminen ja hallussapito olisivat kuitenkin ilmoituksenvaraisia silloin, kun henkilöllä olisi oikeus ampuma-aseen hallussapitoon. Tehokkaiksi ilma-aseiksi katsottaisiin sellaiset metallikuulaa ampuvat ilma-aseet, joiden piipun pienin sisähalkaisija olisi yli 6,35 millimetriä. Ilma-aseille, joiden piipun pienin sisähalkaisija olisi 6,35 millimetriä tai vähemmän, ei ehdotettaisi uutta sääntelyä. Niiden, kuten jousiaseidenkin, sääntely perustuisi järjestyslain (612/2003) säännöksiin, joiden mukaan esineiden hallussapito yleisellä paikalla ilman hyväksyttävää syytä sekä pysyvä luovuttaminen alle 18-vuotiaille on kielletty.

Ampuma-aseiden säilyttämistä koskevia säännöksiä tarkennettaisiin ja osin tiukennettaisiin. Ampuma-aseen hyväksyttävät säilytyspaikat määriteltäisiin laissa. Ampuma-aseen säilyttäminen ei enää olisi mahdollista siten, että aseeseen osaa säilytettäisiin erillään muusta ampuma-aseesta ilman, että osa tai muu osa aseesta olisi lukittuna. Jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi aseet säilytettävä hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi säännös ampuma-aseen tilapäisestä säilyttämisestä.

Ampuma-aselain vuonna 2011 voimaan tulleen muutoksen yhteydessä säädettiin lääkärille velvollisuus ja muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseeseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa määriteltäisiin, milloin ilmoitusvel-

vollisuus olisi olemassa. Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä olisi edelleen ilmoitusoikeus niissä tapauksissa, joissa voimassaolevan lain mukaan lääkäriellä on ilmoitusvelvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on ilmoitusoikeus. Lisäksi poliisille ehdotetaan oikeutta säilyttää ilmoituksia kolmen vuoden ajan siten, että niitä voitaisiin käyttää vain aselupaa koskevassa harkinnassa. Ampuma-aselakiin ehdotetaan lisättäväksi kaasusumuttimen uudeksi lupaperusteeksi erityisestä syystä eläinten karkottaminen sekä sumuttimen käyttöturvallisuutta koskeva säännös.

Ampumaratojen perustamista ja valvontaa koskeva lainsäädäntö ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Vähäisen ampumaradan perustaminen olisi ilmoituksenvaraista kun taas varsinaisen ampumaradan tai ampumaurheilukeskuksen perustaminen olisi luvanvaraista. Vähäinen ampumarata olisi rata, jolla olisi tarkoitettu ammuttavan enintään 10 000 laukausta vuodessa. Laki ei koskisi lainkaan tilapäisiä ampumatapahtumia eikä satunnaista tai pienimuotoista ampumista.

Ampumaradan ylläpitäjältä edellytettäisiin sopivuutta tähän tehtävään. Lisäksi radan tulisi olla turvallinen. Ampumaradalla olisi oltava järjestyssääntö ja ratavastaava, joka valvoisi radan turvallisuutta. Maakuntien liitoille ehdotetaan velvollisuutta laatia ja ylläpitää alueellaan ampumaratoja koskevaa kehittämissuunnitelmaa.

Lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisi-toimessa (761/2003) ehdotetaan tehtäväksi tarvittavat muutokset. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka mahdollistaisi aserekisteritietojen antamisen tullille, puolustusvoimille, rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle niiden palveluksessa olevan ampuma-asetta kantamaan oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arviointia varten.

Rikoslain aserikoksia koskevaan 41 lukuun ehdotetaan lisättäväksi ampumaratarikosta koskeva säännös. Ampuma-aserikosta koskevaa luvun 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä rangaistaviksi säädetyt teot olisivat rangaistavia myös silloin, kun rikosesineenä olisi tehokas ilma-ase, kaasusumutin taikka ohjus- tai raketinheitinjärjestelmä. Lisäksi luvun 2 §:ssä säädetyssä

törkeässä ampuma-aserikoksessa rikosesineinä voisivat olla myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmä sekä usea tehokas ilma-ase.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Ampumaratojen perustamisesta ja ylläpidosta säädetään vuodelta 1915 olevassa asetuksessa. Asetus on sisällöltään suppea ja vanhentunut. Asetus mahdollistaa ampumaratojen perustamisen ainoastaan yhdistyksille ja yksityisille henkilöille. Perustaminen edellyttää asetuksen mukaan kuvernöörin lupaa. Itsenäisyyden aikana lupaviranomaisina ovat aiemmin toimineet lääninhallitukset, mutta valtion paikallishallintoa uudistettaessa vuoden 2010 alusta lupaviranomaistehtävä siirtyi samanaikaisesti toteutetun poliisin hallintorakenneuudistuksen yhteydessä siirtymäsäännösten perusteella Poliisihallitukselle.

Asetuksessa on säädetty luvan antamisen edellytyksiksi vain, että ampumarata tai sisätiloihin perustettava ampumapaviljonki täyttää yleisen turvallisuuden kannalta tarpeelliset vaatimukset. Luvan hakijan sopivuudesta ei ole säännöksiä. Radan toiminnanaikaisesta valvonnasta on säädetty ainoastaan, että poliisiviranomaisella tulee olla esteetön pääsy radalle tai ampumapaviljonkiin. Ampumarata tai ampumapaviljonki on suljettava, mikäli radan tai paviljongin omistaja ei täytä velvollisuksiensa tai kuvernöörin laillisia vaatimuksia.

Suppeaa ja vanhentunutta lainsäädäntöä on jouduttu tulkitsemaan ja soveltamaan muutuneissa olosuhteissa. Koska asetuksen mukaan luvan on voinut saada ainoastaan yksityinen tai yhdistys, on lupia jouduttu hakemaan vastoin todellista asiantilaa esimerkiksi oppilaitosten rehtorien nimiin.

Ilma- ja jousiaseita koskevia säännöksiä on järjestyslaissa. Sen 10 §:n 1 momentin 5-kohdassa on kielletty ilma- ja jousiaseen ilman hyväksyttävää syytä tapahtuvan hallussapito yleisellä paikalla. Lisäksi lain 11 §:ssä on kielletty ilma-aseiden ja jousitoimisten aseiden myyminen sekä muu pysyvä luovuttaminen alle 18-vuotiaalle ilman hänen huoltajansa suostumusta. Ilma- ja jousiaseen hal-

tijan sopivuutta esineen hallussapitoon ei valvota. Koska ilma- ja jousiaseiden maahan- tuontia, valmistamista, kauppaa ja luovutta- mista ei valvota, eivät myöskään esineiden elinkaari ole valvonnassa. Ilma- ja jousiaseet poikkeavat ampuma-aseista siinä, että niissä ei käytännössä ole sarjanumeroita, jotka ovat tehokkaan valvonnan edellytys. Poikkeukse- na tähän ovat markkinoille viime vuosina tul- leet tehokkaat ilma-aseet, joissa yleensä on sarjanumero. Toisaalta yksilöidyn valvonnan edellyttämä sarjanumerointi voidaan kohtuul- lisin kustannuksin edellyttää tehtäväksi te- hokkaimpiin ilma-aseisiin.

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoi- den ja erityisen vaarallisten ammusten säilyt- tämisestä säädetään ampuma-aselain 105 ja 106 §:ssä. Ensin mainittuun pykälään sisältyy yleinen huolehtimisvelvollisuus, jonka mu- kaan edellä mainittujen esineiden haltija on velvollinen säilyttämään niitä siten, ettei ole vaaraa niiden joutumisesta asiattomien hal- tuun.

Ampuma-aseen säilyttämisestä säädetään 106 §:n 1 ja 2 momenteissa. Lisäksi säilyttä- mistä koskevia säännöksiä on ase-elinkeinoa ja asekeräilyä koskevissa säännöksissä. Ase- elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden on säilytettävä ampuma-aseensa poliisin hyväk- symissä säilytystiloissa. Säilyttämistä koske- vat ampuma-aselain 106 §:n säännökset koh- distuvat siis muihin kuin asekeräilijöihin ja ase-elinkeinonharjoittajiin.

Säilytysäännökset voidaan jakaa kahteen ryhmään, perussäännöksiin ja eräitä erityis- tapauksia koskeviin tiukennettuihin säännök- siin. Perussäännösten mukaan ampuma-aseen säilyttämiseen on kolme vaihtoehtoa. En- simmäinen vaihtoehto on säilyttää ampuma- asetta lukittuna. Yleisimmin tämä tarkoittaa ampuma-aseen patruunapesään tai liipaisin- kaareen asetettavaa lukkoa, joka estää am- puma-aseella ampumisen. Toinen vaihtoehto on säilyttää ampuma-asetta lukitussa paikas- sa. Tyypillisesti tällä tarkoitetaan asekaappia tai muuta lukittua kaappia. Kolmas vaihtoeh- to ampuma-aseen säilyttämiseen on aseiden osan säilyttäminen ampuma-aseesta erillään. Tällöin erillään säilytettävän ampuma-aseen osan tai ampuma-aseen loppuosan ei tarvitse olla lukittuna tai lukitussa paikassa, mutta ampuma-ase on säilytettävä siten, että se ei

ole helposti anastettavissa. Tämä vaatimus koskee myös kahta ensimmäistä vaihtoehtoa.

Luvanhaltijalle on asetettu tiukemmat vaa- timukset silloin kun säilytettävänä on erityi- sen vaarallinen ampuma-ase, esimerkiksi sar- jatuliase, tai yhteensä enemmän kuin viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulel- la toimivaa kivääriä tai itselataavalla kertatu- lella toimivaa muu ampuma-ase -luokkaan kuuluvaa ampuma-asetta. Tällöin ampuma- ase on säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa tai poliis- in hyväksymissä säilytystiloissa. Ampuma- aseiden säilyttämiseen tarkoitettua turva- kaapista annetussa asetuksessa on määritelty hyväksytyiksi turvakaapeiksi suomalaisen SFS 5870 mukaan standardoidut turvakaapit. Lisäksi asetuksen mukaan hyväksytyjä ovat turvallisuustasoa koskevilta vaatimuksiltaan vähintään edellä mainittua standardia vastaa- van muun Euroopan talousalueella hyväksyt- tyn turvakaappeja koskevan standardin mu- kaan hyväksytyt turvakaapit. Turvakaappia koskevien teknisten vaatimusten osalta ei ole esitetty tarvetta muutoksiin.

Ampuma-aselain 114 §:ään sisällytettiin 13 päivänä kesäkuuta 2011 voimaan tullut sään- nös, joka koskee lääkärin ilmoitusvelvolli- suutta ja muun terveydenhuollon ammatti- henkilön ilmoitusoikeutta. Lääkärillä on vel- vollisuus ja muulla terveydenhuollon ammat- tihenkilöllä oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä tehdä ilmoitus sellaisissa tapauk- sissa, joissa hän katsoo henkilön olevan so- pimatonta aseluvan haltijaksi. Ilmoitus voidaan tai se tulee tehdä, jos sen tekijällä on henki- lön tapaamisen ja potilastietojen perusteella perusteltu syy katsoa tämän olevan tervey- dentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimatonta ampuma-aseen, aseiden osan, pa- truunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Ilmoitusvelvollisuus tai - oikeus on siitä riippumatta, tietääkö tervey- denhuollon ammattihenkilö ilmoituksen koh- teella olevan aselupaa. Pykälän 2 momentin mukaan poliisilla ei ole oikeutta säilyttää il- moituksia, joten tieto ei saavuta lupaviran- omaista sellaisessa tapauksessa, että henkilö, jolla ei ennestään ole aselupaa, tulee hake- maan ampuma-aseen hallussapitoon oikeut- tavaa lupaa sen jälkeen kun ilmoitus on ase- rekisteritarkistuksen jälkeen hävitetty.

Ampuma-aselain 114 §:ään sisältyy valtuussäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ilmoitusten sisällöstä sekä ilmoitusten käsittelyyn oikeutetusta henkilöstöstä. Asetuksenantovaltuus ei oikeuta säättämään ilmoituksen perusteista eli siitä, milloin ilmoitus on tehtävä.

Ampuma-aselain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeudesta aselupa-asioissa (1223/2011). Asetuksessa on säädetty ensinnäkin ilmoitusmenettelystä. Ilmoitukset on tehtävä poliisin vahvistamalla lomakkeella Poliisihallitukseen aselupa-asioita käsittelevälle henkilölle. Poliisihallitus tarkastaa, onko henkilöllä aselupaa. Jos lupa tai vireillä oleva hakemus on olemassa, lähetetään ilmoitus henkilön kotikunnan poliisilaitokselle peruutusharkintaa varten. Muussa tapauksessa Poliisihallitus hävittää ilmoituksen.

Asetuksen 2 §:n 2 momentissa on viisikohmainen luettelo ilmoituksen perusteista. Luettelon tarkoitus on ohjata lupaviranomaista peruutusharkinnassa. Ilmoituksen tekijä voi käyttää luetteloa tukenaan sen arvioinnissa, onko henkilö sopimaton aseluvanhaltijaksi. Ensimmäisen kohdan mukaan perusteena on, että henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairauden aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle. Tällaisessa tilanteessa henkilö on siis hoidettava hoitoyksikössä. Toinen peruste on, että henkilö on todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Tällaisessa pitkäkestoisessa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa henkilön vaarallisuus voidaan todeta luotettavasti. Kolmas peruste on, että henkilö on arvioitu itselleen tai toiselle vaaralliseksi potilaskertomukseen sisältyvän väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä koskevan tiedon ja hänen henkilökohtaiseen tapaamiseensa perustuvan arvion perusteella. Neljäntenä perusteena on henkilön käyttäytyminen lääkärin tai terveydenhuollon ammattihenkilön tapaamisen yhteydessä väkivaltaisesti tai väkivallalla uhaten. Tällainen käyttäytyminen voi tyypil-

lisesti tapahtua vastaanoton lisäksi esimerkiksi päivystyksen odotustiloissa ja se voi olla käyttäytymistä, jonka arviointi ei edellytä terveydenhuollon ammattihenkilön koulutusta. Koska ampuma-aselain 114 §:n asetuksenantovaltuus ei oikeuta säättämään tyhjentävästi ilmoitusvelvollisuuden perusteista, on viidentenä kohtana, että henkilö on katsottu jollakin muulla ilmoituksessa yksilöidyllä perusteella sopimattomaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan ylläpito ja ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen säädettiin luvanvaraisiksi ampuma-aselain 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulleella muutoksella (601/2001). Muutoksella luotiin ampumarataa koskevan luvan ja ympäristölainsäädännön edellyttämien lupien lisäksi kolmas lupatyyppi koskemaan kaupallisen ampumaradan ylläpitoa. Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen on puolestaan läheisessä yhteydessä yksityisen turvallisuusalan vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutuksen kanssa. Tässä lainsäädännössä edellytetään kouluttajalta voimankäyttökouluttajakoulutuksen hyväksytyä suorittamista. Lisäksi heidän tulee saada erillinen kouluttajahyväksyntä Poliisihallitukselta.

Poliisilla on ampuma-aselain 116 §:n aseelinkeinonharjoittajien valvontaa koskevan säännöksen perusteella velvollisuus vähintään kerran vuodessa tarkastaa alueellaan toimivien ase-elinkeinonharjoittajien tiedotot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat.

Kaasusumuttimien sisältämien aineiden laadusta ja pitoisuuksista ei ole erityissääntelyä. Enimmäispitoisuuksia on lupakäytännössä pyritty rajoittamaan siten, että lupaviranomaiset ovat sisällyttäneet säännönmukaisesti kaasusumuttimien tuontiin ja hallussapitoon oikeuttaviin lupiin ehdon, jonka mukaan sumuttimen tehoaineen enimmäispitoisuus saa olla enintään 5 prosenttia, jos tehoaineena on pippurikaasu (OC), tai enintään 2 prosenttia, jos tehoaineena on CN- tai CS-kaasu taikka tällaisen kaasun ja pippurikaasun yhdistelmä.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaisten ja EU:n lainsäädäntö

Ruotsi

Ruotsin aselakia sovelletaan ampuma-aseiden ja patruunoiden lisäksi laissa määriteltyihin esineisiin, jotka rinnastetaan ampuma-aseisiin. Ruotsin aselain mukaan ampuma-aseen ja patruunoiden hallussapito, ampuma-aseiden kauppa, korjaaminen ja huolto sekä ampuma-aseiden ja patruunoiden tuonti Ruotsiin on luvanvaraista. Lupaa ei tarvita teholtaan rajoitettuihin ilma-aseisiin, hiilihappopatruneilla toimiviin aseisiin tai jousiaseisiin, jos nämä ovat tarkoitettuja maaliin amuntaan, eikä harppuunoihin.

Ilma-ase, hiilihappopatruneilla toimiva ase tai jousiase ei ole luvanvarainen, jos sen teho on rajoitettu. Aseasetuksen mukaan tällaisena teholtaan rajoitettuna aseena pidetään sellaista asetta, jonka ammuksen iskuenergia on alle 10 joulea mitattuna neljän metrin päästä piipun suusta. Puoli- tai täysautomaattiset ilma-aseet katsotaan teholtaan rajoitetuiksi, jos ammuksen iskuenergia on alle 3 joulea vastaavalla tavalla mitattuna. Hiilihappopatruneilla toimivat värikuula-aseet katsotaan kuitenkin kuuluviksi teholtaan rajoitettujen ampuma-aseiden ryhmään, jos ase on nimenomaisesti tarkoitettu sellaisten värikuulaampullien ampumiseen, joiden pienin halkaisija on 16 millimetriä. Harppuuna katsotaan teholtaan rajoitetuksi aseeksi, jos sen energia saadaan jännitetyistä kumista ja jos harppuunan etureunan ja sen latausperän kiinnityspisteen väli on enintään 50 senttimetriä.

Ampuma-aseen ja patruunoiden hallussapittäjä on velvollinen pitämään ampuma-aseesta ja patruunoista huolta niin, ettei ole riskiä niiden joutumisesta asiattomien käsiin. Kun ampuma-asetta ei käytetä, on sitä säilytettävä standardoidussa turvakaapissa tai muussa sitä turvatasoltaan vastaavassa säilytystilassa. Poliisilla on oikeus tarkastaa luvanhaltijan ampuma-aseiden säilytys. Lupa voidaan peruuttaa, jos luvanhaltija ei salli tarkastusta.

Teholtaan rajoitetut aseet voidaan säilyttää myös muulla turvallisella tavalla. Patruunat tulee säilyttää lukolla varustetussa tilassa. Luvanhaltija voi antaa ampuma-aseensa ja

patruunansa toisen henkilön säilytettäväksi, jos hän ei itse kykene säilyttämään esineitä tai siihen on muu erityinen syy. Jos säilyttäjällä ei ole lupaa kyseisten esineiden lainaamiseen, on säilyttämiseen saatava lupa.

Ampumaradan rakentamisessa on noudatettava suunnittelu- ja rakennuslain sekä ympäristökaaren määräyksiä. Yleisohjeiden mukaan ampumaradan tulee täyttää Ruotsin kuntaliiton ampumaradan rakentamissuunnitelman (1.11.1991) sekä siviiliammuntoja varten laaditun ruotsalaisten ampumaurheiluliittojen hyväksymän turvallisuusohjeen vaatimukset.

Ruotsin järjestyslaissa (1993:1617) on säädetty, että ampumaratoja, jotka eivät kuulu puolustusvoimille, saa käyttää vain poliisin luvalla. Ampumaratalupa vaaditaan järjestyslain mukaan ampumaradoilta, jotka on tarkoitettu ampuma-aselain mukaan lupaa edellyttävillä aseilla ampumista varten. Samassa säännöksessä valtuutetaan hallitus tai hallituksen määräämä viranomainen antamaan määräyksiä ampumaradan ylläpidosta ja tarkastuksesta. Poliisihallitus on valtuutettu asetuksen (1993:1635) nojalla antamaan määräyksiä ampumaradan ylläpidosta ja tarkastuksesta.

Poliisihallituksen ampumaradan ylläpitoa ja tarkastusta koskevien määräysten ja yleisohjeiden mukaan ampumarata on ulkona tai sisätiloissa sijaitseva pysyvä rakennelma, jota käytetään koulutus-, harjoitus- tai kilpamunnaan. Rakennelma katsotaan pysyväksi, kun se on varustettu kiinteällä tai liikuteltavalla rakenteella, johon maalit sijoitetaan ja ampumapaikka on merkitty. Kiinteäksi rakennelmaksi katsotaan esimerkiksi maastoammunnan valli, joka on rakennettu suojaamaan esimerkiksi kasvavaa puustoa. Ampumaradaksi katsotaan myös huvipiistoalueella oleva rakennelma, jossa käytetään ammuksia ampuvia aseita. Poliisihallituksen määräykset eivät koske Ruotsin puolustusvoimille kuuluvia ampumaratoja. Yksityisaluetta, jota käytetään amuntaan, ei pidetä järjestyslain tarkoittamana luvanvaraisena ampumaratana, jos ammunnan suorittajana on henkilö, jolla on hallintaoikeus alueeseen, tai jos ampujana on joku muu hallintaoikeuden omistajan ollessa paikalla ja edellyttäen, että paikka ei sijaitse yksityiskohtaisesti kaavoitetulla alueella.

Ampumaradan tarkastuksen suorittaa poliisiviranomainen. Tarkastuksessa varmistetaan, että rakennelmat täyttävät turvallisuusvaatimukset. Ensimmäisen tarkastuksen tulee tapahtua ennen ampumaradan käyttöönottoa ja siinä varmistetaan, että rata täyttää turvallisuusvaatimukset. Radan uudelleenarviointitarkastus (revisionsbesiktning) suoritetaan, mikäli radan turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä muutetaan ensimmäisen tarkastuksen tasosta. Tässä tarkastuksessa on meneteltävä samalla tavoin kuin ensimmäisessäkin tarkastuksessa.

Määräaikaistarkastuksessa (återkommande besiktning) varmistetaan, että ampumarata, ottaen huomioon kulumisen tai muu muutos, täyttää edelleen säädetyt vaatimukset. Tarkastuksen tulee tapahtua viimeistään viiden vuoden kuluttua ensimmäisestä tarkastuksesta tai uudelleenarviointitarkastuksesta ja sen jälkeen vähintään joka viides vuosi. Edellä lausuttu koskee myös sellaista huvipuistoalueella olevaa ampumarataa, johon suunnitelluja rakennuslain mukaan vaaditaan rakennuslupa. Muun tyyppisellä huvipuistoalueella oleva ampumarata tarkastetaan vuosittain.

Poliisiviranomaista avustaa ampumaratojen valvonnassa valtion ammunta-asiamies (statens skytteombud).

Ammunta-asiamiehen nimittää vapaaehtoisten hakemusten perusteella puolustusvoimat yhteistyössä asianosaisen ammunnan keskusorganisaation kanssa. Toimialueena on lääni. Ammunta-asiamies on osa ruotsalaisen hallinnon uudistumista. Ajatuksena on tuoda maallikkoasiantuntemusta hallintoon. Ruotsin puolustusvoimat on, kuultuaan ammunnan keskusjärjestöjä, vahvistanut ohjeet toiminnalle.

Uuden radan suunnittelu- ja rakennusvaiheessa ammunta-asiamies tarkastaa ratarakennelmien sijaintipaikan sekä turvallisuustekijät ja paikan soveltuvuuden. Tavallisesti tarkastaminen tapahtuu yhdessä ratarakennelmat hyväksyvän poliisiviranomaisen edustajan ja asianomaisen ammuntaorganisaation edustajan kanssa. Asiamies voi myös tarkastaa poliisiviranomaisen pyynnöstä olemassa olevan radan esimerkiksi 5-vuotistarkastuksessa. Asiamies laatii pöytäkirjan tarkastuksesta ja antaa sen poliisiviranomaiselle ja ammuntaorganisaatiolle. Mi-

käli ampumarataa voidaan käyttää myös puolustusvoimien tarkoituksiin, jäljennös pöytäkirjasta lähetetään myös puolustusvoimille. Kunnan terveys- ja ympäristöviranomaiset saavat pöytäkirjajäljennöksen uuden radan valmistuessa tai kun käytössä olevaa ampumarataa muutetaan. Asiamies valvoo, että ampumaradalle on nimetty vastaava hoitaja (skjutbanechef) ja tarvittaessa pitää huolta siitä, että ampumaradan käytöstä on saatavilla kirjallinen ohje.

Ruotsin ampumaurheiluliitto on vuonna 2010 antanut ampumaratoja koskevan turvallisuusohjeen (Säkerhetsbestämmelser för civil skytte). Ammunta-asiamies voi käyttää Ruotsin valtion kiinteistöjä hallinnoivan viranomaisen asiantuntemusta ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa koskevissa kysymyksissä.

Ammunta-asiamies toimii yhteistyössä Ruotsin ammuntaa harrastavien organisaatioiden kanssa, tavoitteena hyvien ampumaratojen rakentaminen ja ylläpito. Ammunta-asiamies voidaan liittää ammunnan keskusorganisaation osaksi ja hänellä on oikeus olla läsnä ammunnan piiri- ja paikallistason organisaatioiden kokouksissa silloin, kun hänen toimialaansa kuuluvia asioita käsitellään. Ammunta-asiamies käsittelee asioita, joissa on kyse kiinteistä siviiliampumaradoista, joita käyttävät ammuntaa harrastavat keskusliitot ja järjestöt. Kyseeseen tulevat sekä sisäradat että ulkoradat. Asiamies käsittelee myös maastoammuntaa ja riistapolkuammuntaa koskevia asioita.

Asiamiehet ovat asiantuntijoita ja auttavat poliisia tehtäessä päätöksiä ampumaratojen turvallisuuskysymyksistä. Asiamies antaa myös neuvoja poliisille ampuma-asekannan myöntämistapauksissa. Hän myös osallistuu asian vaatiessa suurempien kilpailujen suunnitteluun, erityisesti turvallisuusnäkökohtien käsittelyyn ja lähettää Ruotsin ampumaurheiluliitolle (Svenska Skyttesportförbundet) suunnitelman, joka sisältää tiedot tulevan vuoden tarkastuksista sekä raportin kuluneen vuoden tarkastuksista vuoden loppuun mennessä.

Maastoammunnassa ja riistapolkuammunnassa asiamiehet voivat avustaa ohjein turvallisuusasioissa. Asiamiehen asiantuntijapuu käyttää sekä poliisi turvallisuusasioissa

että Ampumaurheiluliitto ampumaradoille myönnettyjen avustusten käyttöä valvoessaan.

Norja

Norjan aselain mukaan ilma-aseet, joiden piipun halkaisija ylittää 4,5 millimetriä, ovat luvanvaraisia.

Luvanhaltijan on säilytettävä ampumaseensa niin, että sivulliset eivät pääse niihin käsiksi. Ampumaseessa ei saa olla patruunoita säilytyksen aikana. Jos asunnossa säilytettävien haulikoiden ja kiväärien yhteismäärä on enemmän kuin neljä, aseet on säilytettävä standardoidussa turvakaapissa. Kaapin on täytettävä vähintään standardien NS 5089, INSTA 610 tai NS-EN 1143-1 vaatimukset. Aseiden sijasta turvakaapissa voidaan säilyttää aseiden olennaista osaa. Asunnossa, jossa säilytettävänä on vähemmän kuin viisi ampumasetta, on aseet säilytettävä turvallisesti lukittuina. Luvanvaraiset pistoolit, revolverit sekä itselataava kertatuli -toimiset tai sarjatulitoimiset kiväärit ja haulikot taikka näiden olennaiset osat on säilytettävä jonkin edellä mainittujen standardin mukaisessa turvakaapissa. Jos asunnossa on säilytettävänä enemmän kuin 25 ampumasetta, on siinä oltava hälytysjärjestelmä. Standardin mukaisen turvakaapin vaihtoehtona on ampumaseiden säilyttäminen poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Ampumaseita ei saa säilyttää tiloissa, joissa ei asuta. Tilapäisesti ampumasetta saa säilyttää edellä selostetuista säännöksistä poiketen, mutta luvanhaltijan valvonnassa. Metsästyskaudella saa metsästysasetta säilyttää asumattomassa rakennuksessa turvakaapissa. Uuden aseasetuksen mukaan ampumasetta on aina säilytettävä standardoidussa turvakaapissa.

Poliisilla on oikeus tarkastaa ampumaseiden säilytys. Tarkastuksesta on ilmoitettava ennalta.

Norjan ampumaseita ja ampumatarvikkeita koskevan lain mukaan kuningas voi antaa säännöksiä ampumaratojen hyväksymisestä ja valvonnasta.

Määräyksessä siviiliampumaratojen laittamisesta, tarkastuksesta ja hyväksymisestä (1.7.1988) ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, missä ammutaan suunnitellusti vas-

tuunalaisen ammunnan johtajan valvonnassa. Turvallisuusvaatimukset on lueteltu siviiliampumaratojen turvallisuusmääräykset -nimisessä julkaisussa (GP 6174). Uuden radan perustamissuunnitelman, vanhan radan uudistussuunnitelman tai laajennussuunnitelman turvallisuusnäkökohdille tulee hankkia poliisipäällikön hyväksyntä ennen töiden aloittamista. Valmis rata tulee tarkistuttaa poliisipäälliköllä ennen käyttöönottoa. Kenttäammuntaa ei saa käynnistää ennen kuin poliisipäällikkö on antanut olosuhteiden turvallisuutta koskevan hyväksyntänsä. Poliisi suorittaa siviiliampumaratojen jatkuvaa valvontaa.

Ampumaradan omistajan velvollisuus on pitää ampumarata koko ajan toimintakuntoisena ja hänen tulee vähintään kaksi kertaa vuodessa toimittaa radan tarkastus. Radan ylläpitäjän tulee laatia radalle säännöt, jotka tulee antaa poliisin hyväksyttäväksi. Sääntöjen tulee sisältää määräykset ratajärjestyksestä, ammunnan johtamisesta ja turvallisuuteen liittyvistä näkökohdista sekä radan turvallisuusvalvonnasta.

Tanska

Tanskassa on 1.6.2012 tullut voimaan uusi ilma- ja jousiaseita koskeva lainsäädäntö. 18 vuotta täyttänyt henkilö voi tuoda, hankkia ja pitää hallussaan ilma- tai jousiasetta, jonka kaliiperi on enintään 4,5 millimetriä, sekä muovi- ja värikuula-aseita. Muiden ilma- ja jousiaseiden hallussapito on luvanvaraista. Henkilö, jolla on metsästyskortti tai joka kuuluu ampumaseuraan, saa hankkia ja pitää hallussaan jousi- ja ilma-aseita, joiden kaliiperi on yli 4,5 millimetriä. Alle 18 vuotiaan osalta koskevat edellä selostetut rajoitukset kaikkia ilma- ja jousiaseita.

Ampumaseet ja patruunat on säilytettävä siten, ettei ole vaaraa niiden joutumisesta sivullisten käsiin. Jos säilytettävien ampumaseiden määrä on enintään 25 kappaletta tai säilytettävien erityisen vaarallisten ampumaseiden määrä on enintään 10 kappaletta, on aseet säilytettävä vähintään standardin EN 1143-1 luokan 0 vaatimukset täyttävässä turvakaapissa tai tätä turvatasoltaan vastaavalla tavalla. Mikäli edellä mainitut määrät ylittyvät, on ampumaseet säilytettävä kyseisen

standardin luokan 1 vaatimukset täyttävässä turvakaapissa tai tätä turvatasoltaan vastavassa säilytystilassa. Alle 1 000 kg:n painoinen asekaappi on pultattava seinään tai lattiaan. Lisäksi säilytystilaan on asennettava hälytyslaitteisto, joka on yhteydessä Poliisihallituksen hyväksymään valvomoon.

Tanskassa ampumaradan perustaminen vaatii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi poliisin hyväksynnän. Tanskan ampuma-aselain (väpenloven 22.6.2009) mukaan oikeusministeri voi antaa säännöksiä ampumaradan laittamisesta, varustuksesta ja käytöstä. Oikeusministeriö on jo aiemman valtuutussäännöksen perusteella antanut säännöksiä ampumaradoista vuonna 2004. Ampumaratoja koskevia säännöksiä ei sovelleta puolustusvoimien ja kodinturvajoukkojen ratojen perustamiseen ja käyttöön. Säännöksiä sovelletaan kuitenkin puolustusvoimien harjoitus- tai ampuma-alueelle perustettujen puolustusvoimien ja kodinturvajoukkojen ampumaratojen ja maastoammuntaratojen siivilikäyttöön.

Ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, jolla on yksi tai useampia rataosia, joilla on yksi tai useampia ampumapaikkoja tai yksi tai useampia maalitauluja ja joka on pysyvästi varustettu käsiaseammuntaan, ilmaaseammuntaan, jousitoimisilla aseilla ammuntaa tai savikiekkoammuntaan. Ampumaradalla tarkoitetaan myös aluetta, jolla on yksi tai useampia rataosia, joilla on yksi tai useampia ampumapaikkoja tai yksi tai useampia maalitauluja ja joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu käsiaseilla tapahtuvaan metallikuvioammuntaan. Kolmanneksi ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu tauluihin tapahtuvaan käsiaseammuntaan ja jossa taulut on asetettu ampujalle tuntemattomille etäisyyksille ja tuntemattomaan maastoon (maastoammunta). Neljänneksi ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu värikuula-ammuntaan tai airsoft-ammuntaan.

Ennen kuin rata hyväksytään, poliisi tarkastaa suunnitellun ampumaradan kiinteistön, ettei radan perustamiselle ole turvallisuusesteitä. Poliisi voi kuitenkin harkintansa mukaan jättää tarkastamatta yleisöltä suljetut savikiekkoammunta-alueet, joissa turvalli-

suusetaisyys ampumapaikalta ampumasuuntaan on 300 metriä tai enemmän sekä alueet, jotka on varustettu ilma- ja jousiaseammuntaan taikka värikuula tai airsoft-ammuntaan.

Pistooli- ja revolveriammuntaa varten suunnitellut radat voidaan hyväksyä lajeihin, joihin Tanskan ampumaurheiluliitto, Tanskan ampumaunioni tai Työpaikkaurheiluliitto on laatinut lajisäännöt ja hyväksynyt käytettävät aset, poliisien palveluammuntaan taikka ammuntaan antiikkiaseilla (mustaruutiaseilla). Oikeusministeriön ampumaratatarkastaja voi erityistapauksessa hyväksyä radan perustamisen muuhunkin pistooliammuntaan. Tarkastaja avustaa oikeusministeriötä ampumaratoja koskevista yleisistä asioista sekä poliisia ratojen hyväksymisessä ja valvonnassa.

Hyväksyttyä ampumarataa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin poliisi on tarkastanut, että rata on perustettu hyväksymisehtojen mukaisesti. Poliisi laatii ja allekirjoittaa radan käyttöohjeet. Maastoammuntaa varten perustettu rata tulee tarkastaa ennen jokaista kilpailua sen seikan toteamiseksi, että rata täyttää lupaehdot. Radan käyttöä jatkamisen jälkeen rata tarkastetaan kerran vuodessa. Olosuhteiden niin vaatiessa poliisi voi päättää, että tarkastus voi tapahtua useammin taikka harvemmin, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Tanskassa ampumaradan omistajalla ja radan vastuunalaisella haltijalla on vastuu ampumaradan varustamisesta ja ylläpitämisestä. Ampumaradan käytöstä aiheutuvien vahinkojen kattamista varten tulee olla vakuutus. Vakuutusten ottaminen on osoitettava poliisille radan tarkastuksen yhteydessä.

Viro

Viron ampuma-aselain mukaan ampumaradalla tarkoitetaan paikkaa tai aluetta, jota pysyvästi käytetään ampumakilpailuihin tai ammunnan harjoitteluun. Kenttäammunta-alueella tarkoitetaan paikkaa, joka soveltuu tai on muunnettavissa ampumakilpailujen tai ampumarajoitusten tilapäiseen järjestämiseen. Ampuma-aselain määritelmiä ja vaatimuksia ei sovelleta puolustusvoimien harjoitusalueella sijaitseviin ampumaratoihin ja kenttäammunta-alueisiin.

Ampumaradan tai kenttäammunta-alueen perustaminen vaatii sen sijaintipaikkakunnan paikallishallinnon viranomaisen kirjallisen suostumuksen. Ampumarata tai kenttäammunta-alue tulee sijoittaa, rakentaa ja sovitaa niin, että ampumaradan tai kenttäammunta-alueen ja sen ympäristön käyttäjien turvallisuus on varmistettu, ja niin, että asiaankuulumattomien henkilöiden ja eläinten pääsy ampuma-alueelle estetään ennalta.

Ampumarata tai kenttäammunta-alue, jossa järjestetään urheilutapahtumia, tulee rakentaa ja varustaa kansainvälisesti tunnustettujen urheiluorganisaatioiden lajisääntöjä noudattaen.

Turvallisuusmääräykset, sisäiset menettelysäännöt ja radan vastuuhenkilön nimi tulee asettaa näkyvälle paikalle ampumaradalla tai kenttäammunta-alueella.

Ampumaratojen ja kenttäammunta-alueiden ja ampumakilpailujen ja ampumarjoitusten turvallisuusmääräykset antaa sisäasiainministeriö asetuksella.

Saksa

Saksassa luvanvaraisia ovat ilma-aseet, joiden teho ylittää 7,5 joulea. Ilma-aseisiin, joihin ei vaadita vähäisen tehon vuoksi lupaa, on tehtävä merkintä tehorajan alittumisesta.

Tsekki

Tsekin ampuma-aselaisissa säädetään muun muassa ampumaratojen ylläpitämisen edellytyksistä. Luvan ylläpitää ampumarataa myöntää toimivaltainen poliisiviranomainen ainoastaan, jos voidaan varmistaa tuliaseiden ja ampumatarvikkeiden turvallinen käyttö.

Lakia ei sovelleta eri turvallisuusviranomaisten ampumaratoihin tai lainsäädännön osaksi saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaan muiden valtioiden Tsekiin sijoitettujen sotilasjoukkojen ampumaratoihin.

Toimivaltainen poliisiviranomainen voi päättää ampumaradan toiminnan keskeyttämisestä, mikäli ampumaradan toiminta todistettavasti vaarantaa ihmisten hengen tai turvallisuuden, ympäristön tilan, omaisuuden taikka ampumaradan vastuuhenkilö ei hoida tehtäviään eikä radan ylläpitäjä nimitä uutta

vastuuhenkilöä 30 päivän kuluessa entisen vastuuhenkilön lopetettua tehtävänsä.

Toimivaltainen poliisiviranomainen voi päättää ampumaradan toiminnan keskeyttämisestä, mikäli olosuhteet, joissa lupa ampumaradalle on myönnetty, ovat muuttuneet. Toimivaltainen poliisiviranomainen määrää ampumaradan toiminnan keskeytyspäätöksessään kohtuullisen määräajan, jossa radan puutteet on korjattava. Määräaikaa voidaan pidentää viranomaisen harkinnan mukaan. Poliisiviranomaisen määräämästä ampumaradan toiminnan keskeytyksestä tehdyllä valituksella ei ole täytäntöönpanoa lykkäävää vaikutusta.

Toimivaltaisen poliisiviranomaisen tulee peruuttaa lupa ampumaradan pitämiseen, ellei radan toiminnan keskeytyksen syynä olleita puutteita poisteta annetun määräajan kuluessa.

Ampumaradan ylläpitäjän tulee ottaa yhteyttä ampumarataluvan myöntäneeseen poliisiviranomaiseen kymmenen työpäivän kuluessa, mikäli ampumaradan järjestyssääntöä muutetaan, ampumaradan vastuuhenkilö vaihtuu, ampumaradan turvallisuuden vaikuttavissa tekijöissä tapahtuu muutoksia, ampumaradan toiminta lopetetaan taikka rata suljetaan.

Ampumaradan ylläpitäjän tulee varustaa ampumarata ensiapuvälineistöllä. Ampumaradan vastuuhenkilön tulee vastata ampumaradan turvallisesta käytöstä. Vastuuhenkilön tulee olla vähintään 21-vuotias. Vastuuhenkilöllä tulee olla ollut vähintään kolmen vuoden ajan hallussapitolupa luokan B, C, D tai E ampuma-aseeseen. Ampumaradan vastuuhenkilön tulee, tehtäviään hoitaessaan käyttää näkyvästi ampumaradan järjestyssäännöissä mainittua radan vastuuhenkilön nimitystä. Hänen tulee varmistaa, että kunkin ampumaradan järjestyssäännöt ovat saatavilla ja esteettä käytettävissä ja että ampumaradan järjestyssääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön tulee lisäksi valvoa, että ainoastaan ampumaan oikeutetut henkilöt pääsevät ampumaan radalle, ja keskeyttää ampuminen, mikäli jonkun henki, terveys tai omaisuus on vaarantumassa. Vastuuhenkilön tulee raportoida viivytyksettä poliisiviranomaiselle kaikista tapaturmista tai henkilöiden kuolemasta

ammunnan aikana tai käsiteltäessä tuliasetta ampumaradalla.

Kanada

Kanadassa ampumayhdistyksellä tarkoitetaan aatteellista yhdistystä, jonka toimialaan kuuluu luvanvaraisilla tuliaseilla tai kielletyillä käsiaseilla tapahtuva tarkkuusammunta tai ampumakilpailujen järjestäminen hyväksytyllä ampumaradalla. Ampumaradalla tarkoitetaan paikkaa, joka on suunniteltu tai tarkoitettu säännölliseen ja määrämuotoiseen turvalliseen tuliaseiden käyttöön, jossa tarkoituksena on tarkkuusammunnan harjoittelu tai ampumakilpailu.

Ampumaratoja koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jäävät yksityisten luvan saaneiden yritysten yhteydessä olevat ampumaradat, edellyttäen että rataa käyttävät ainoastaan yrityksen omistajat, yhtiökumppanit, yrityksen johto tai työntekijät, jolla on radalla käytettävien aseiden hallussapitoon lupa. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös viranomaisen radat.

Ampumayhdistyksen tai ampumaradan pitäminen vaatii yhdistyksen tai radan sijaintipaikan mukaan määräytyvän alueellisen viranomaisen luvan. Lupaviranomainen voi peruuttaa ampumayhdistyksen tai ampumaradan luvan, jos se katsoo luvan peruuttamiseen olevan riittävän perusteen taikka ampumayhdistyksen tai ampumaradan ylläpitäjän rikkoessa säädöksissä annettuja tarkempia määräyksiä. Johtava ampumasevirkamies, jonka lupaviranomainen on kirjallisesti valtuuttanut, voi hoitaa valtuutuksessa lueteltuja tehtäviä ja toimintoja lupaviranomaisen puolesta.

Kuvernööri voi antaa määräyksiä, jotka sääntelevät ampumaseiden käyttöä maaliinammunnan harjoittelussa tai ampumakilpailuissa, joissa käytetään maaleja. Määräykset voivat koskea ampumayhdistysten ja ampumaratojen perustamista ja toimintaa, toimintoja, joita voidaan harjoittaa ampumayhdistyksissä ja ampumaradoilla, ampumaseiden hallintaa ja käyttöä ampumayhdistyksissä ja ampumaradoilla sekä ampumayhdistyksiä ja ampumaratoja sekä näiden yhdistysten jäseniä koskevien rekisteritietojenylläpitoa ja hävittämistä.

Hyväksytyn ampumaradan ylläpitäjän tulee varmistaa, että aseiden käyttö ampumaradalla ei vaaranna radalla olijoiden tai kohdassa rataa ympäröivällä alueella olevien henkilöiden turvallisuutta. Ampumaradan rakenteen ja toiminnan radalla tulee olla sellaista, että aseista lähteneet amukset eivät lennä rata-alueen ulkopuolelle. Radalla olevien henkilöiden turvallisuutta tulee edistää muun muassa ottamalla käyttöön kyseiseen ampumalajiin ja käytettyihin aseisiin ja kaliipereihin soveltuvia turvasovelluksia. Ampumaradalla tulee olla toimiva varoitusjärjestelmä. Ammuntalajia sekä käytettävää asetta ja aseiden kaliiperia vastaavia radan turvallisuussääntöjä tulee noudattaa.

Mikäli useampi kuin yksi henkilö on samanaikaisesti ampumassa radalla, yksi henkilöistä toimii vastuullisena johtajana. Henkilö ei saa käyttää luvanvaraista ampumasetta tai kiellettyä käsiasetta ampumaradalla, ellei kyseinen henkilö ole hyväksytyn ampumayhdistyksen toimihenkilö tai jäsen, edellä mainitun henkilön vieras tai henkilö, joka normaalisti asuu Kanadan ulkopuolella, joka on joko tunnetun ampumajärjestöön jäsen tai vierailija. Ampumaradan ylläpitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että jokaiselle henkilölle, joka on ensimmäistä kertaa tulossa käyttämään ampumarataa, tiedotetaan ampumaradan käytössä olevista turvallisuusmääräyksistä.

Hyväksytyn ampumaradan ylläpitäjän tulee hyvissä ajoin etukäteen ilmoittaa valvovalle viranomaiselle sellaisesta ampumarataa koskevasta muutoshankkeesta, joka saattaa vaikuttaa momentin lupa-asiakirjojen sisältämiin seikkoihin. Ilmoitus on tehtävä hankkeen laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen niin hyvissä ajoin, että viranomainen ehtii perehtyä hankkeeseen.

Hyväksytyn ampumaradan ylläpitäjän tulee välittömästi ilmoittaa valvovalle viranomaiselle jokaisesta muustakin muutoksesta, joka koskee ampumarataa tai osaa ampumarataa ympäröivästä alueesta, jos muutos saattaa vaarantaa yhdenkään henkilön turvallisuuden, sekä toimilupia tai lupia, jotka on myönnetty alueellisen tai kunnallisen säädöksen perusteella, mikäli näillä on merkitystä harkittaessa ampumaradan tai radalla tapahtuvien toimintojen hyväksyntää.

2.3 Nykytilan arviointi

Ampumaratojen järjestystä ja turvallisuutta sääntelevä tsaarinaikainen lainsäädäntö on kokonaisuudessaan vanhentunutta ja suppeudessaan puutteellista. Lainsäädäntö on siten kokonaisuudessaan uudistamisen tarpeessa.

Suurikaliiperisten ja -tehoisten ilma-aseiden viime vuosina tapahtunut tulo markkinoille on aiheuttanut tarpeen arvioida, onko nykyinen ikärajoihin ja yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon rajoittamiseen perustuva lainsäädäntö yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta riittävä. Tehokkaimmat ilma-aseet vastaavat teholtaan ampuma-aseita, vaikkakin paineistettuun kaasuun perustuva toiminta aiheuttaa rajoitteita ruuti-kaasunpaineella toimiviin aseisiin verrattuna. Pelkkä pysyvää luovuttamista koskeva ikäraja ja yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon rajoittaminen eivät ole riittäviä toimenpiteitä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Tehokkailla ilma-aseilla tehtyjä henkirikoksia ei ole tiedossa.

Jousiaseiden osalta sääntely vastaa ilma-aseiden sääntelyä. Jousiaseiden teho voi vastata ampuma-aseen tehoa. Jousiaseet poikkeavat ominaisuuksiltaan, esimerkiksi käsiteltävyydeltään ja kätkeväyydeltään, usein ampuma-aseista ja ilma-aseista, joten niitä koskevaa sääntelyä on arvioitava osin eri pohjalta kuin ampuma-aseiden tai tehokkaiden ilma-aseiden sääntelyä. Jousiaseilla on tehty viimeisen parin vuosikymmenen aikana joitakin henkirikoksia.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskevan sääntelyn toimivuudesta on saatu kokemuksia kahden vuoden ajalta.

Ampuma-aselain perusteella annetun, lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta aselupa-asioissa koskevan valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 momentissa on luokiteltu ilmoitusten perusteet viiteen luokkaan. Ilmoituksia on 26.4.2012 ja 27.8.2013 välisenä aikana tehdyn seurannan mukaan tehty yhteensä 1 231 kappaletta. Näistä 16 perustui siihen, että henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka mie-

lenterveyslain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairauden aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle. Ilmoituksista 34 kappaletta perustui siihen, että henkilö on todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi. 269 ilmoitusta oli tehty sillä perusteella, että henkilö on arvioitu itselleen tai toiselle vaaralliseksi potilaskertomukseen sisältyvän väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä koskevan tiedon ja hänen henkilökohtaiseen tapaamiseensa perustuvan arvon perusteella. Ilmoituksista 61 perustui siihen, että henkilö on käyttäytynyt lääkärin tai terveydenhuollon ammattihenkilön tapaamisen yhteydessä väkivaltaisesti tai väkivallalla uhaten. Suurin ryhmä eli 851 ilmoitusta perustui puolestaan siihen, että henkilö on muulla perusteella todettu sopimattomaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseosia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Seurannan aikaiset ilmoitukset ovat koskeneet 543 henkilöä, joista 108:lla on ollut ampuma-aseita, yhteensä 337 kappaletta. Ilmoitukset ovat tulleet pääasiassa julkiselta sektorilta. Sitä, moneltako henkilöltä on ilmoituksen käynnistämisen peruutusharkinnan yhteydessä peruttu aseluvat, ei ole seurattu.

Ilmoitusvelvollisuutta koskevan järjestelmän toiminta on saanut kritiikkiä lähinnä lääkärikunnalta. Lääkärikunnalta puuttuu pääsääntöisesti koulutus sen arvioimiseen, onko henkilö itselleen tai toiselle vaarallinen. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden perusteita ei ole määritelty riittävän tarkasti laissa. Säännöksissä ei myöskään ole määritelty sitä, miten usein ilmoitus tulee tehdä. Tämän määrittäminen olisi ollut tärkeää, kun voimassa olevan lain mukaan ilmoitus on heti hävitettävä, jos sen kohdehenkilöllä ei ole aselupaa. Lisäksi se, että henkilö tekee ampuma-aseella itsemurhan tai käyttää ampuma-asetta toista ihmistä vastaan on harvinainen tapahtuma. Tällaisen harvinaisen tapahtuman seulominen ilmoituksin johtaa siinäkin tapauksessa, että onnistumisprosentti on hyvä, siihen, että yhtä oikeaa ilmoitusta kohden tulee suuri määrä ilmoituksia sellaisista henkilöistä, joi-

den ei voi katsoa olevan vaarallisia itselleen tai toiselle.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on ampuma-aseita ja eräitä muita aseita koskevan turvallisuuden parantaminen.

Tavoitteena on lisäksi edistää turvallista ampumaharrastusta sääntelemällä ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa sekä tukemalla kattavan ampumarataverkoston kehittämistä ja ylläpitämistä.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Aseturvallisuutta voidaan parantaa ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia sekä ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa koskevaa lainsäädäntöä tehostamalla ja nykyaikaistamalla. Aseturvallisuuteen voidaan vaikuttaa myös muuta lainsäädäntöä kehittämällä. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevalla lainsäädännöllä on merkittävä vaikutus aseturvallisuuteen erityisesti kansalaisten mielenterveyspalvelujen saatavuuden sekä viranomaisten välisen tietojenvaihdon tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen toiminnan osalta.

Aseturvallisuutta voidaan kehittää aselainsäädännön ja muun lainsäädännön lisäksi aselupahallintoa, muuta viranomaistoimintaa, viranomaisten ja sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä tiedottamista kehittämällä. Tätä painotti myös Aseturvallisuuden kehitysnäkymät Suomessa -esiselvityksen 19.1.2012 antanut sisäasiainministeriön asettama työryhmä (aseturvallisuustyöryhmä, SM058:00/2011).

Ampumaratoja koskevan sääntelyn vaihtoehdona voisi olla vanhan keisarillisen asetuksen kumoaminen ja sääntelyn jättäminen muiden voimassa olevien säännösten, joista keskeisin on ympäristöä koskeva lainsäädäntö, varaan. Ampumaradat eivät ole siinä mielessä ongelma yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, että niillä aiheutuisi järjes-

tyshäiriöitä. Ampumaradan ylläpitäminen ja ampuma-aseella ampuminen on kuitenkin toimintaa, josta saattaa aiheutua riski toisten terveydelle tai turvallisuudelle. Tämän johdosta on valmistelussa päädytty siihen, että on tarkoituksenmukaista säätää turvallisuusnäkökohdat huomioiva erillislaki. Erillislaila pyritään myös edistämään ampumaratojen perustamista ja turvaamaan radan pitäjän mahdollisuuksia valvoa radan käyttöä.

Ympäristönsuojelun lisäksi ampumaratasioilla on läheinen liityntä maankäyttöön ja rakennukseen. Ampumaratojen käytön turvallisuus on suurelta osin radan rakenteellista turvallisuutta, minkä arviointi soveltuu parhaiten teknisen alan koulutuksen saaneelle. Ratojenpidon liityntä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen syntyy ratojen pitäjien sopivuuden arvioinnista sekä sen käyttäjien ja ympäristössä liikkuvien henkilöiden käyttäytymisen ohjaamisesta esimerkiksi järjestyssäännöin. Järjestyssäännöt sisältävät tosin merkittävästi myös rakenteellisen turvallisuuden ylläpitoon liittyviä asioita.

Ampumaratalupaviranomaisena toimii nykyisellään Poliisihallitus, tarkemmin sen aselupahallinnon vastuualue Riihimellä. Tehtävä siirtyi Poliisihallitukselle lääninhallituksilta aluehallinnon uudistamisen yhteydessä vuoden 2010 alusta. Ampumaratoja on Suomessa noin 600 kappaletta, vuoden 2010 alusta on lupahakemusten määrä ollut kahdesta kolmeen vuodessa. Nämäkin ovat olleet olemassa olevien lupien muutoksia. Tehtävä on työllistänyt vuositason Poliisihallituksessa noin 0,3 henkilötyövuotta. Tehtävän siirryessä Poliisihallitukseen ei sinne siirretty sitä varten lisäresursseja. Lupien ja erityisesti ilmoitusten käsittely sekä valvontaan tarvittava resurssi saattaa uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen jonkin verran lisääntyä.

Aluehallinnon kehittämishankkeen työryhmän väliraportissa todettiin, että ampumaratojen lupatehtävät olisi tarkoituksenmukaista siirtää valtion paikallishallintoon. Siirtoa ei kuitenkaan tällöin toteutettu.

Ampurataluvan liittymät yleiseen järjestykseen ja turvallisuuden syntyvät radan pitäjän sopivuudesta toiminnan harjoittamiseen sekä radan rakenteelliseen turvallisuuteen. Ensiksi mainittu on poliisin toimialaan kuuluva kokonaisuus ja jälkimmäinen kuuluu rakennus-

tekniikan alaan. Sellaista viranomaistahoa, jolla olisi näiden molempien keskeisten toimialojen tuntemus, ei ole. Siksi on lähdettävä siitä, että tehtävä annetaan sellaiselle viranomaiselle, jolla on jonkin ampumaratalupien ja -ilmoitusten käsittelyssä keskeisen kokonaisuuden asiantuntemus. Tämä viranomaisena pyytää tarvittaessa lausunnon muun alan asiantuntijalta. Viranomaistehtävän työllistävä vaikutus on niin pieni, että sen keskittäminen valtakunnallisesti olisi ammattitaidon kehittymisen kannalta tarkoituksenmukaista. Valvontaan liittyy toisaalta paikallistuntemuksen tarve, mikä puolestaan tukisi alueellista hajauttamista.

Lainsäädäntöä valmistellut työryhmä on arvioinut kolmen eri viranomaisen sopivuutta tehtävään. Poliisihallituksessa on asehallinnon vastuualue, jossa ampumaratalupa-asiat voimassa olevan lain perusteella käsitellään. Poliisihallitus on siviilikäytössä olevien ampuma-aseiden keskeinen lupaviranomainen, se hoitaa ampuma-aseisiin liittyviä valvontatehtäviä sekä ohjaa poliisin aselupahallintoa. Sillä on siten laaja ampuma-aseisiin ja niiden valvontaan liittyvä asiantuntemus. Lisäksi poliisilla on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen sekä ampumaradan ylläpitäjän ja ratavastaavan henkilökohtaisen sopivuuden arviointiin liittyvää ammattitaitoa. Poliisilta puuttuu rakenteiden turvallisuuden arviointiin tarvittava asiantuntemus. Poliisin asiantuntemuksen kannalta ei olisi juurikaan eroa, olisiko tehtävä poliisihallituksessa vai paikallispoliisissa.

Aluehallintovirastot ovat alueellisia yleishallintoviranomaisia. Ne edistävät perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla. Virastot hoitavat toimialueillaan peruspalveluita, oikeusturvaa ja lupia, työsuojelua, ympäristölupia, pelastustointia ja varautumista sekä poliisitoimea koskevia tehtäviä. Aluehallintoviraston tehtävänä on lisäksi peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi sekä maistraattien ohjaus, valvonta ja kehittäminen. Edellä mainitun poliisin hallintorakenneuudistuksen yhteydessä poliisin tehtäväalue on ehdotettu poistettavaksi aluehallintovirastoista, jolloin

niille ei jäisi hoidettavaksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa koskevia tehtäviä. Aluehallintovirastoilla ei olisi myöskään rakenteellisen turvallisuuden arviointiin tarvittavaa asiantuntemusta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia (ELY-keskus) on 15 ja niihin on koottu entisten TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien, lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosaston sekä Merenkululaitoksen tehtäviä. Osa tehtävistä on siirtynyt samaan aikaan perustettuihin aluehallintovirastoihin. ELY-keskusten tehtäviä ovat muun muassa yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämisspalvelut, työllisyysperusteiset tuet ja työvoimakoulutus, maatalo- ja kalatalousasiat, maahanmuuttoasiat ja EU:n rakennerahastohankkeet; ympäristönsuojelu, alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus, luonnonsuojelu, ympäristön tilan seuranta, vesivarojen käyttö ja hoito; maanteiden kunnossapito, tiehankkeet, liikenteen lupa-asiat, liikenneturvallisuus, joukkoliikenne ja saaristoliikenne sekä ammatillinen koulutus, kirjasto-, liikunta-, opetus- ja nuorisotoimen tehtävät. ELY-keskukset toimivat yhteistyössä maakunnan liittojen kanssa. ELY-keskuksissa on kolme vastuualuetta:

- elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri,
- liikenne ja infrastruktuuri sekä
- ympäristö ja luonnonvarat.

ELY-keskukset osallistuvat maakuntakaavan valmisteluun. Niille kuuluu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön yleinen ohjaus. ELY-keskusten rakentamisen asiantuntemus keskittyy alueiden käyttöön ja yhdyskuntarakentamisen suunnitteluun. Rakentamisen valvonta on kunnallisten viranomaisten vastuulla. ELY-keskuksissa ei ole sellaista rakentamisen asiantuntemusta, jota ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden arviointi edellyttäisi. ELY-keskuksissa ei myöskään ole yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä tehtäviä.

Millään edellä mainituista viranomaisista ei ole ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden arvioimiseen tarvittavaa ammattitaitoa. Lupaviranomaisen tulisi hankkia tällainen tietämys ulkopuoliselta taholta joko siten, että luvanhakija osoittaa turvallisuuden tai lupaviranomainen hankkii tarvittavat lausun-

not. Poliisihallinnolla on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnan asiantuntemus ja sen osana asiantuntemus radan pitäjän henkilökohtaisen sopivuuden arvioimiseen.

Työryhmä on pitänyt parhaana vaihtoehtona Poliisihallitusta.

Ampuma-aseiden turvallinen säilyttäminen on keskeinen osa aseturvallisuutta. Turvallisella säilytyksellä voidaan sekä ehkäistä ampuma-aseiden anastuksia että niiden päätymistä luvanhaltijan asunnossa oleskelevien sivullisten, erityisesti lasten, käsiin. Koska ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijoita on yli 600 000, on säilytystä koskevien säännösten ja lupaehtojen noudattaminen tärkeää. Säilytysvaatimusten sisällön ja niiden aseturvallisuutta parantavan merkityksen ymmärtäminen on keskeistä siinä, että luvanhaltijat noudattavat säännöksiä. Säilytysturvallisuutta voidaan merkittävästi lisätä tiedotuksella. Säilytystä koskevat minimivaatimusten tulee kuitenkin olla velvoittavia ja säädöstasoisia. Säilytysvaatimuksista on säädetty ampuma-aseissa, jota nyt ehdotetaan muutettavaksi. Tiedotuksen keskeinen merkitys on huomioitu ehdotuksessa asettamalla lupaviranomaiselle velvoite ohjeistaa luvansaajaa ampuma-aseiden asianmukaisesta säilyttämisestä.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva säännös tuli voimaan 13.6.2011. Lain voimassaoloaikana on havaittu eräitä perusteiden selkeyteen ja ilmoitusjärjestelmän toimivuuteen liittyviä ongelmia.

Ilma- ja jousiaseita koskeva sääntely on nykyisin järjestyslaissa, jossa on yleisellä paikalla tapahtuvaa hallussapitoa ja esineiden luovutusikärajoja koskevia säännöksiä. Kansainvälisesti tarkasteltuna ei jousiaseiden hallussapidolle ole pääsääntöisesti asetettu rajoituksia. Suomessa kaikkien jousiaseiden osuus henkirikostilastoissa viimeisen 25 vuoden aikana on noin 2,5 promillea. Arvioiden mukaan Suomessa on yli satatuhatta jouta kun mukaan lasketaan kaikki myydyt tai itse valmistetut jouset. Jouta ei voida pitää yleisen järjestyksen kannalta huomattavan vaarallisenä välineenä. Jousi on isokokoinen, vaikea piilottaa, hidas käyttää ja sillä on lyhyt ampumaetäisyys. Sen teho ruutiasei-

siin verrattuna on heikko. Jousen tarkka käyttö vaatii suurta perehtymistä. Primitiiviaseiden helppo valmistettavuus ei myöskään puolla niiden luvanvaraistamista. Jousiaseiden kohdalla työryhmä päätyi pysymään nykyisessä käytännössä.

Markkinoille on tullut viime vuosina teholtaan ampuma-aseita vastaavia ilma-aseita. Tällaisten aseiden osalta on olemassa tarve säännellä niiden hankkimista ja hallussapitoa, kun taas perinteisesti kilpa-ammunnassa käytettyjen ja niin sanottujen mökkipyssyjen osalta tarvetta lisäsääntelyyn ei ole ilmennyt. Pääsääntöisesti ilma-aseet ovat melko pieniä kaliiperiltaan ja teholtaan varsinaisiin ampuma-aseisiin verrattuna. Pienikaliiperisia 4,5 - 6,35 mm ilma-aseita Suomessa on arviolta satoja tuhansia, joten niiden luvittaminen merkitsisi suurta taloudellista panostusta. Ampuma-aseiden tehoja vastaavia ilma-aseita löytyy vasta kaliiperiltaan yli 6,35 mm ilma-aseista.

Lisäsääntely voi perustua ilma-aseen tehoon, kaliiperiin, toimintatapaan, muihin aseiden teknisiin ominaisuuksiin tai näiden yhdistelmiin. Sääntelyn selkeyden vuoksi ehdotetaan, että se perustuisi ilma-aseen piipun pienimpään halkaisijaan, joka on sekä kansallaisen että lupaviranomaisen helposti mitattavissa. Sääntely ehdotetaan rajattavaksi vain varsinaista ampuma-asetta teholtaan vastaaviin ilma-aseisiin, jolloin rajaksi tulisi yli 6,35 mm:n pienin sisähalkaisija ilma-aseen piipussa. Ehdotetun rajan alle jäisi ilma-aseita, joiden luodista voisi aiheutua vaaraa toisen ihmisen terveydelle ja joissakin tapauksissa hengellekin. Näiltä osin nykyisiä säännöksiä on pidetty riittävinä.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Ampumaratalaki

Ampumaratalainsäädäntö esitetään uudistettavaksi kokonaan. Armollinen asetus ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta ehdotetaan korvattavaksi ampumaratalailla. Ampumaradat luokiteltaisiin vähäisiin ampumaratoihin, ampumaratoihin ja ampumaurheilukeskuksiin. Vähäinen ampumarata olisi paikka tai tila, jossa on tarkoitettu am-

muttavan enintään 10 000 laukausta vuodessa. Vähäisen ampumaradan perustamisesta tehtäisiin ilmoitus Poliisihallitukselle, joka voisi asettaa radan pitämiseksi ehtoja. Ampumaratoihin, joilla ammuttaisiin yli 10 000 laukausta vuodessa, haettaisiin perustamista ja ylläpitoa koskeva lupa Poliisihallitukselta. Sellaiset ampumaradat, joilla olisi useiden lajien ratoja ja joilla saataisiin ampua yli 300 000 laukausta vuodessa, katsottaisiin ampumaurheilukeskuksiksi. Näitä koskeva lupamenettely vastaisi edellä mainittujen, ns. tavallisten ampumaratojen lupamenettelyä, mutta lupaviranomaisiksi ehdotetun Poliisihallituksen tulisi tarvittaessa tarkastaa, että ampumaurheilukeskus täyttäisi ehdotetun lain ja lupaehtojen vaatimukset. Ampumaratalailla ei ole tarkoitus muuttaa kiinteistönomistajalle kuuluvaa oikeutta ampua omistamalleen kiinteistöllä.

Ampumaradan perustamisen edellytyksenä olisi, että ampumaseura tai muu yhteisö olisi toimintansa tarkoituksen perusteella sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Luvanhakijan ollessa yksityishenkilö olisi tämän puolestaan oltava henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Hakija ei myöskään saisi olla konkurssissa eikä hänen taloudellinen toimintakelpoisuutensa saisi muutoinkaan olla rajoitettu. Radan ylläpitämisestä ei saisi aiheutua vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle eikä radan käyttäjille.

Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestyssääntö. Sen lisäksi radalle tulisi nimetä rata-vaastava, jonka tehtävänä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen ja että radalla noudatettaisiin järjestyssääntöä ja lupaehtoja. Rataa ei saisi ottaa käyttöön ilman ratavastaavan hyväksyntää. Hänellä olisi myös oikeus keskeyttää radan käyttö, jos siitä aiheutuisi vaaraa terveydelle tai sivullisten omaisuudelle.

Ampumaratalupa voitaisiin peruuttaa, jos rata ei olisi turvallinen sen käyttäjille, rata aiheuttaisi vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle taikka luvanhaltija ei noudattaisi lupaehtoja tai olisi enää sopiva radanpitäjäksi. Vähäisen ampumaradan toiminta voitaisiin vastaavasti kieltää.

Ratavastaavalle ehdotettaisiin oikeutta tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla. Hänellä ja ammunalle mahdollisesti

asetetulle ammunnan johtajalle olisi oikeus keskeyttää turvallisuutta vaarantava tai järjestyssääntöjen vastainen toiminta.

Maakunnan liitolle ehdotetaan velvoitetta laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitettäisiin arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten ja muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja sijoitustarpeesta.

Ampuma-aseiden säilyttäminen

Ampuma-aseiden säilyttämistä koskevia ampuma-aselain säännöksiä ehdotetaan tarkennettaviksi ja osin tiukennettaviksi. Ampuma-aseen säilyttäminen ei enää olisi mahdollista siten, että aseensa säilytettäisiin muusta ampuma-aseesta erillään niin, että irrallaan säilytettävä osa eikä muu osa aseesta olisi lukittuna. Lisäksi velvollisuus säilyttää ampuma-asetta turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa tulisi koskemaan nykyistä useampia luvanhaltijoita.

Ampuma-ase olisi säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna siten, että ampuma-ase tai aseensa osa ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Aseensa sijasta aseensa osa voitaisiin säilyttää edellä kuvatulla tavalla. Jos luvanhaltijalla olisi säilytettävänä erityisen vaarallinen ampuma-ase tai yhteensä enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi nämä säilytettävä hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa.

Turvakaapin hankintaa varten esitetään viiden vuoden siirtymäaikaa. Pitkä siirtymäaika olisi tarpeen ensisijaisesti sen turvaamiseksi, että markkinoilla olisi siirtymäaikana riittävästi tarjontaa erimallisista asekaapeista mutta myös tehokkaan kilpailun mahdollistamiseksi.

Asealan elinkeinoa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että ampuma-aseen kaupallinen säilyttäminen tulisi yhdeksi asealan elinkeinonharjoittamisen muodoksi. Ampuma-asetta voitaisiin jatkossa säilyttää tällaiseen toimintaan oikeuttavan luvan saaneen asealan elinkeinonharjoittajan luona taikka sellaisen luvanhaltijan luona, jolla on oikeus lainata säilytettävää ampuma-asetta.

Ampuma-asetta voisi väliaikaisesti säilyttää niin, että ampuma-ase tai aseensa osa säilytetään lukitussa paikassa tai muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-ase tai aseensa osa on luvanhaltijan välittömässä valvonnassa.

Ampuma-asetta saisi säilyttää kulkuneuvossa vain väliaikaisesti ampuma-aseen käyttöön tai kuljetukseen liittyen. Tällöin asetta tulisi säilyttää lukitussa paikassa tai muutoin lukittuna siten, että ampuma-ase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta. Käyttöön liittyvää väliaikaista säilytystä voisi olla säilyttäminen ampumakilpailun tai metsästyksen yhteydessä.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva sääntely tuli ampumaselakiin 13.6.2011. Lain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä esitettiin ilmoitusoikeutta myös lääkärin osalta. Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä ehdotetaan lain voimassaoloaikana saatujen kokemusten perusteella muutettaviksi. Lääkärillä olisi jatkossa kahdessa laissa määritellyssä tilanteessa velvollisuus tehdä ilmoitus henkilöstä, joka olisi sopimaton ampumaaseen, aseensa osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon.

Ensimmäinen tilanne olisi, kun henkilö on mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa todettu itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Toinen tilanne olisi, kun henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairaudesta aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle taikka muiden henkilöiden terveydelle tai turvallisuudelle. Tällä perusteella ilmoitusvelvollisuus syntyisi silloin kun lääkäri tahdosta riippumattoman hoidon aikana tehdyn arvion perusteella katsoo hänen olevan sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseensa osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä olisi kuitenkin oikeus teh-

dä ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta.

Ilmoituksia voitaisiin säilyttää poliisin hallintoasiain tietojärjestelmässä enintään kolme vuotta. Tietoja saisi käsitellä vain aselupatie-toa käsiteltäessä. Tietoja ei saisi käsitellä missään muussa tilanteessa.

Ilma- ja jousiaseet

Jousiaseita koskeva sääntely ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan, myös varsijousien osalta.

Teholtaan varsinaisia ampuma-aseita vastaavien ilma-aseiden siirto ja tuonti Suomeen, kauppa, kaupallinen säilyttäminen, hankkiminen, hallussapito, valmistaminen, korjaaminen ja muuntaminen tulisivat luvanvaraisiksi.

Teholtaan ampuma-aseita vastaaviksi katsottaisiin sellainen ilma-ase, jonka piipun pienin sisähalkaisija olisi yli 6,35 mm ja joka olisi tarkoitettu ampumaan metalliluotia (tehokas ilma-ase). Tehokkaiden ilma-aseiden hankkiminen ja hallussapito yksityisessä tarkoituksessa olisi kuitenkin ilmoituksenvaraista silloin kun henkilöllä olisi ampumaaseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

Tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovellettaisi kaikkia ampuma-aselain säännöksiä. Keskeisimmät näistä säännöksistä, johon lakia ei sovellettaisi, olisivat aseensa osia, aseensa tyyppiä ja toimintatapaa koskevaa luokittelua, soveltuvuustestin suorittamisvelvollisuutta sekä valmistus-, täydennys- ja maahantuontimerkintöjä koskevat säännökset. Esimerkiksi ampuma-aseiden säilytystä koskevat säännökset koskisivat myös tehokkaita ilma-aseita.

Tehokkaan ilma-aseensa lainaaminen olisi sallittua ampumaaseen tai tehokkaan ilmaaseen hallussapitoon oikeutetulle.

Kaasusumuttimet

Kaasusumuttimien käyttöturvallisuutta ehdotetaan parannettavaksi lisäämällä ampumaselakiin säännös, jonka mukaan Suomeen maahantuotavan kaasusumuttimien tulisi olla

sisällöltään sellainen, ettei sen käytöstä synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Lain tasolle otettavaa yleissäännöstä ehdotetaan täydennettäväksi asetuksenantovaltuudella. Sen mukaan käyttöturvallisuudesta voitaisiin antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin kaasusumuttimien tehoaineista, niiden sisältämistä muista aineista, näiden enimmäispitoisuuksista sekä siitä, miten kaasusumuttimen käyttöturvallisuus olisi mahdollisesti osoitettava.

Kaasusumutinluvan hyväksyttäväksi käyttötarkoitukseksi ehdotetaan lisättäväksi eläinten karkottaminen. Lupa tähän käyttötarkoitukseen voitaisiin antaa ainoastaan erityisestä syystä.

Ase-elinkeino

Ehdotetun ampumaratalain voimaantulo merkitsisi sekä ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden että ampumaradalla tapahtuvan toiminnan turvallisuuden valvonnan tehostumista. Ehdotettu ratavastaava valvoisi radalla tapahtuvaa toimintaa. Ampumaratojen valvonnan tehostuminen tarkoittaisi osaltaan myös kaupallisen ampumaradan ylläpidon ja kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan ampuma-aseen käytön kouluttamisen valvonnan tehostumista. Edellä mainitut aseelinkeino muodot säädettiin luvanvaraisiksi ampuma-aseain 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulleella muutoksella (601/2001). Muutokseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 110/2000 vp) perusteluissa on todettu, että kaupallisessa tarkoituksessa pidettävällä ampumaradalla ei ole sellaista radalla kävijöiden keskinäistä valvontaa, jota on sellaisilla ampumaradoilla, joissa käy tiettyyn rajalliseen joukkoon, kuten ampumaseuraan, kuuluvia henkilöitä. Tämän vuoksi tällaiset radat ovat hallituksen esityksen perustelujen mukaan selvästi esimerkiksi ampumaseurojen ylläpitämiä ratoja suurempi uhka yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Edelleen hallituksen esityksen mukaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta on erittäin olennaista se, että kaupallista ampuma-aseen käyttökoulutusta järjestetään sellaisten henkilöiden toimesta, joiden asenne ampuma-aseen käyttöön vastaa ampuma-

aselainsäädännön sekä rikoslain säännöksiä sekä niiden taustalla olevia periaatteita.

Ampumaradan ylläpitäminen kaupallisessa tarkoituksessa edellyttää toiminnalta käytännössä sellaista laajuutta, että toiminta olisi ehdotetun ampumaratalain mukaan luvanvaraista. Ampumaradan ylläpitäjän sopivuuden valvonta tehostaisi sekä kaupallisessa että muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa pidettävien ampumaratojen valvontaa. Lisäksi lupaviranomaisen hyväksymä ratavastaava valvoisi radan teknistä turvallisuutta. Lisäksi hänellä olisi oikeus tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla. Mikäli kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva toiminta olisi niin vähäistä, että sitä voitaisiin harjoittaa vähäisellä ampumaradalla, josta on tehty ilmoitus, tehtäisiin vastaavaa valvontaa ilmoituksen perusteella.

Voimassa olevan ampuma-aseain mukaan kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan ylläpitäminen edellyttää asealan elinkeinoluupaa. Lisäksi elinkeinonharjoittajalla tulee olla palveluksessaan vastuuhenkilö. Sekä asealan elinkeinoluuvan antaminen ja siihen liittyvä valvonta vastaisi pääpiirteissään ehdotettua ampumaratalupaa tai ilmoitusta ja siihen liittyvää valvontaa. Asealan elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilön nimeäminen ja henkilön valvonta vastaisivat pääpiirteissään ampumaradan vastuuhenkilön valvontaa. Ampumaratalupia ja ratoja koskevia ilmoituksia käsitteleväksi viranomaiseksi ehdotetaan Poliisihallitusta, joka on myös asealan elinkeinoluupien lupaviranomainen. Valvontaviranomaisen ollessa sama ja valvonnan kohdistuessa päällekkäisiin toimintoihin on asealan elinkeinoluuvasta kaupallisen ampumaradan ylläpitämisen ja osalta ehdotettu luovuttavaksi. Vastaava valvonnan ja lupaharkinnan sisältö olisi uudella rataluvalla ja toisaalta valvontaa uudessa rataluvassa voitaisiin kohdistaa aiempaa tehokkaammin myös radan käyttäjiin.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen kohdistuu lähes kokonaan yksityisellä turvalalla työskenteleviin henkilöihin. Vartijan ampuma-aseen käyttöön oikeuttavan erityisen voimankäyttökoulutuksen kouluttajana toimiminen edellyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 23 a

§:n mukaista hyväksyntää. Hyväksyttävän on täytettävä lain 20 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan vaatimukset eli hänen on oltava vähintään 18-vuotias, rehelliseksi ja luotettavaksi tunnettu sekä henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan yksityisen turvallisuusalan vartijoiden ja järjestysvalvojen voimankäyttökoulutus edellyttää kouluttajalta voimankäyttökouluttaja koulutuksen hyväksytyä suorittamista. Lisäksi heidän tulee saada erillinen kouluttajahyväksyntä Poliisihallitukselta. Kyseinen hyväksyntä on määräaikainen ja voimassa pääsääntöisesti viisi vuotta. Voimankäyttökouluttajiin liittyvä koulutus ja hyväksymismenettely ovat kehittyneet voimakkaasti ampuma-aselain käyttöön kouluttamista koskevan sääntelyn säätämisen jälkeen. Huomioiden Poliisihallituksen myöntämän luvan ja sen edellytyksenä olevan lupaharkinnan sekä kouluttajiin kohdistuvan valvonnan, ei asealan elinkeinolupaa kaupallisessa käyttöön koulutuksessa pidettäisi enää tarkoituksenmukaisena hyvin paljon päällekkäisen viranomaistoiminnan johdosta. Lupahallinnon lupaharkinnan ja siihen liittyvän valvonnan sekä tehtäviin liittyvän hyväksyntöjen ja lupien päällekkäisyyden johdosta, asealan elinkeinoluovasta kaupallisessa aseiden käyttöön kouluttamisesta ehdotetaan luovuttavaksi. Muille kuin yksityisen turva-alan ammattilaisille annettavan koulutuksen määrä on ollut määrällisesti pieni. Lisäksi koulutusta ovat tosiasiallisesti antaneet samat kouluttajat joilla on jo kouluttajahyväksyntä, ei muiden koulutettavien määrän johdosta voida sääntelyä pitää tarkoituksenmukaisena erityisesti, kun oikeushenkilön palveluksessa olleita kouluttajia on ollut vaikea valvoa.

Ehdotettujen muutosten jälkeen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan ampumaradan ylläpitämisen ja kaupallisen ampumaseen käyttöön kouluttamisen sääntelemiseen ja valvontaa erillisinä ase-elinkeinoon muotoina ei enää olisi tarvetta. Ampumaradalla tapahtuvaa toimintaa valvottaisiin kuitenkin ase-elinkeinoakin esimerkiksi silloin, jos kaupallisen ampumaradan pitämiseen liittyisi patruunoiden myyntiä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Voimassaolevan ampuma-aselain 106 §:n säännökset edellyttävät hyväksytyyn turvakaapin hankkimista alle 10 000:lta luvanhaltijalta. Ehdotetun 106 §:n 3 momentin säännöksen mukaan jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi ampuma-aseet säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymissä säilytystiloissa. Ehdotettu säännös koskisi 68 000 luvanhaltijaa eli velvoitteen piiriin tulisi noin 60 000 luvanhaltija. Turvakaapin hinta voidaan arvioida vähintään 400 euroksi, jolloin jos kaikki velvoitteen piiriin tulevat hankkisivat turvakaapin, olisi luvanhaltijoiden kokonaiskustannus viiden vuoden siirtymäkauden kuluessa vähintään 24 miljoonaa euroa. Osalla säilytysvelvollisuuden piiriin tulevista luvanhaltioista on jo vaatimusten mukainen turvakaappi ja osa säilyttää aseensa poliisin hyväksymissä säilytystiloissa. Tätä osuutta ei ole mahdollista arvioida.

Tehokkaiden ilma-aseiden ehdotettu lisäsääntely koskisi arviolta todennäköisesti enintään kymmentä tuhatta ilma-asetta, määrän arviointi on vaikeaa yksityisen tuonnin muodostaessa huomattavan osan kokonaistuonnista. Tehokkaiden ilma-aseiden osalta luvanhaltijoiden tulisi joko tehdä ilmoitus tai hakea lupaa. Siirtymäsäännösten mukaan lupaa haettaessa tai ilmoitusta tehtäessä asiat käsitellään maksutta. Siirtymäkauden jälkeen lupahakemusten määrä on arviolta noin 100 kappaletta ja ilmoitusten määrä noin 500 kappaletta vuodessa.

Ehdotuksella olisi vain vähäisiä yritysvaikutuksia, jotka kohdistuisivat vähäiseen yritysjoukkoon. Ehdotus merkitsisi, että ampuma-aselain luvanvaraisen ase-elinkeinoon piiriin tulisivat sellaiset yli 6,35 mm:n ilma-aseilla elinkeinoa harjoittavat yritykset, joilla ei jo ole ase-elinkeinolupaa. Koska markkinoilla on vain vähän tällaisia ilma-aseita, voidaan uusien ase-elinkeinoharjoittajien määräksi arvioida alle sata kappaletta.

Luvanvaraisuudesta luovuttaisiin kaupallista ampumarataa ylläpitävien sekä kaupallista ampuma-aseen käyttökoulutusta antavien elinkeinoharjoittajien osalta. Muutos koskisi myös olemassa olevia luvanhaltijoita siten,

että heiltä poistuisi vuosittainen valvontamaksu. Uusia luvanhakijoita on vuosittain ollut enintään muutaman kymmenen kappaletta.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevat muutokset vähentäisivät ilmoitusvelvollisuuden perusteella annettavien ilmoitusten määrää. Muutoksella olisi vähäinen vaikutus sekä yksityisen että julkisen sektorin terveydenhuollon työmäärään.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ampumaratalainsäädännön uudistaminen vaikuttaa lupa- ja valvontaviranomaisten tehtäviin. Ampumarataluvan antava ja peruuttava viranomainen olisi ehdotuksen mukaan Poliisihallitus, joka toimii tässä tehtävässä voimassa olevan lainsäädännönkin mukaan. Ehdotettu muutos edellyttää lupaviranomaiselta aikaisempaa yksityiskohtaisempaa lupahakemuksen perusteiden selvittämistä, mikä osaltaan lisää jonkin verran työtehtäviä. On tiedossa, että voimassaolevan lainsäädännön puutteiden vuoksi osalla ampumaradoista lupa-asiat eivät ole kunnossa, mikä tarkoittaa, että ehdotetun ampumaratalain voimaantulon jälkeen on odotettavissa huomattava väliaikainen lisäys Poliisihallituksen tehtäviin.

Ampumaratojen käytönaikainen valvonta on ollut vaihtelevaa. Tämän johdosta ehdotetun ampumaratalain voimaantulo voi lisätä poliisin valvontatehtävien lisääntymistä.

Maakuntien liitoille ehdotettava tehtävä ampumaratoja koskevan kehittämissuunnitelman laatimiseen on uusi tehtävä, joka aiheuttaa lisätyötä erityisesti suunnitelmaa ensi kerran lain voimaantulon jälkeen laadittaessa.

Tehokkaiden ilma-aseiden sisällyttäminen ampuma-aselain soveltamisalaan tarkoittaa ampuma-aselain mukaisten lupatehtävien lisääntymistä. Tehokkaiden ilma-aseiden osuus ampuma-aselain soveltamisalaan kuuluvien lupa- ja ilmoitusasioiden kokonaismäärästä on kuitenkin hyvin vähäinen.

Ehdotuksen mukaiset viranomaistehtävät on tarkoitettu hoidettaviksi olemassa olevin resurssein.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ammuntaa harjoitetaan sekä ampumaroilla että niiden ulkopuolella. Ampumaseella ampuminen synnyttää melua. Lisäksi lyijyluoteja ja -hauleja ammuttaessa rakenteisiin tai ympäristöön jää lyijyä. Ampumaratojen ympäristövaikutuksia säännellään ensisijaisesti ympäristölainsäädännöllä. Ympäristövaikutukset ovat tehokkaimmin hallittavissa silloin kun mahdollisimman suuri osa maaliinammunnasta tapahtuu ampumaradoilla. Siten ampumaratojen määrällä, laadulla ja sijainnilla on vaikutusta ympäristöön. Ehdotettu ampumaratalain 12 § sisältää Maakunnan liitoille velvoitteen laatia ja ylläpitää kehittämissuunnitelmaa maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta.

Ampumaratoja koskevan lainsäädännön uudistaminen selkeyttää viranomaismenettelyjä. Vähäisen ampumaradan luvanvaraisuuden muuttaminen ilmoituksenvaraisuudeksi osaltaan helpottaa viranomaismenettelyjä. Viranomaismenettelyjen uudistaminen osaltaan helpottaa ratojen perustamista ja ylläpitoa.

Muilta osin ehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia ympäristöön.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Suomessa anastetaan satoja ampuma-aseita vuosittain. Lisäksi säilytettävänä olevia ampuma-aseita päätyy sellaisille asunnossa oleskeleville henkilöille, joilla ei ole oikeutta aseiden hallussapitoon. Ampuma-aseiden säilytysäännösten tehostamisella voidaan vähentää ampuma-aseisiin kohdistuvia anastusrikkoksia sekä luvatta käyttöön saatujen ampuma-aseiden tarkoituksellista väärinkäyttöä ja niillä aiheutuneita vahinkoja.

Tehokkaiden ilma-aseiden sisällyttämisellä ampuma-aselain soveltamisalaan voidaan ehkäistä niillä tehtäviä rikoksia ja tapaturmia.

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia eri sukupuolten kannalta.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitystä on valmisteltu sisäministeriön huki-kuussa 2012 asettamassa työryhmässä, jossa on ollut sisäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön, Poliisihallituksen, Suomen Riistakeskuksen, Helsingin poliisilaitoksen, Suomen Ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n, Ampumaharrastusfoorumin, ja Suomen Ilma-aseharrastajat ry:n edustaja. Työryhmässä on lisäksi ollut pysyvinä asiantuntijoina Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:n, Asekauppiain Liitto ry:n, Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbundet ry:n ja puolustusministeriön edustaja.

Työryhmä on työnsä yhteydessä kuullut useita sidosryhmiä erikseen sekä järjestänyt alustavista ehdotuksistaan erillisen kuulemistilaisuuden. Kuulemisissa saadut kannanotot on huomioitu työryhmän jatkotyössä. Työryhmä on työssään ottanut huomioon myös sisäasiainministeriön aseturvallisuustyöryhmän vuoden 2012 alussa jättämän raportin suositukset. Lisäksi on huomioitu ympäristöministeriön asettaman ampumaratojen ympäristölupaohjeistusta valmistelevan työryhmän kesäkuussa 2012 antamassa raportissa olevat suositukset.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Ehdotuksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoasiainministeriö, Poliisihallitus, Pääesikunta, Rajavartiolaitoksen esikunta, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tulli, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Suomen riistakeskus, Sotamuseo, Metsähallitus, ampumaselautakunta, Suomen Lääkäriliitto r.y., Tehy ry, Ampumaharrastusfoorumi, Asehistorian Liitto r.y., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y., Suomen Ampumaurheiluliitto r.y., Suomen Ampumahiihtoliitto r.y., Reserviläisurheiluliitto r.y., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Aseseppien Yhdistys r.y., Maanpuo-

lustuskoulutusyhdistys, Suomen Ilma-aseharrastajat r.y, Suomen Jousimetsästäjien Liitto r.y., Asekauppiain Liitto r.y., Suomen Reserviupseeriliitto r.y., Reserviläisliitto r.y., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys r.y., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Suomen Keskusta r.p., Kansallinen Kokoomus r.p., Svenska Folkpartiet i Finland r.p., Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p., Vihreä Liitto r.p., Vasemmistoliitto r.p., Perussuomalaiset r.p. sekä maakuntien liitot.

Lausunnon ovat antaneet seuraavat tahot: maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoasiainministeriö, Poliisihallitus, Pääesikunta, Rajavartiolaitoksen esikunta, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tulli, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Suomen riistakeskus, Sotamuseo, Metsähallitus, ampumaselautakunta, Suomen Lääkäriliitto r.y., Tehy ry, Ampumaharrastusfoorumi, Asehistorian Liitto r.y., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asealan Elinkeinonharjoittajat r.y., Suomen Ampumaurheiluliitto r.y., Suomen Ampumahiihtoliitto r.y., Reserviläisurheiluliitto r.y., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y., Suomen Kuntaliitto ry, Aseseppien yhdistys r.y., Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Suomen Ilma-aseharrastajat r.y, Suomen Jousimetsästäjien Liitto r.y., Asekauppiain Liitto r.y., Suomen Reserviupseeriliitto r.y., Reserviläisliitto r.y., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys r.y., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p., Suomen Keskusta r.p., Kansallinen Kokoomus r.p., Svenska Folkpartiet i Finland r.p., Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p., Vihreä Liitto r.p., Vasemmistoliitto r.p., Pohjanmaan liitto, Keski-Suomen liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Hämeen liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Savon liitto, Lapin liitto, Uudenmaan liitto, Kainuun liitto, Pirkanmaan liitto sekä Varsinais-Suomen liitto.

Lausunnonantajat ovat todenneet seuraavaa.

Oikeusministeriö on esittänyt tehokkaita ilma-aseita ja kaasusumuttimia koskevien säännösten ja erityisesti niitä koskevien perustelujen tarkentamista. Sen mukaan ehdotettu muutos, jonka mukaan ampumase ilmoituksen tietoja voitaisiin säilyttää kolme vuotta hallintoasiain tietojärjestelmässä, on asianmukaisesti perusteltu. Se on lisäksi esittänyt useita teknisluonteisia korjausehdotuksia, jotka on huomioitu jatkovalmistelussa.

Ympäristöministeriön mukaan jatkovalmistelussa on tarpeen sovittaa 12 §:ssä määritelty tehtävä maakunnan liiton tehtävien määrittelyyn muussa lainsäädännössä. Tältä osin sääntely on jätetty valmistelutyöryhmän ehdotuksen mukaiseksi.

Poliisihallituksen mukaan sen ei tulisi toimia ampumaratalupaviranomaisena. Poliisihallitus on pitänyt hyvänä sitä, että lääkärin ja terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä ilmoituksia voitaisiin ehdotuksen mukaan säilyttää kolme vuotta. Ehdotettuja muutoksia lääkärin ilmoitusvelvollisuuteen ei kuitenkaan tule aseturvallisuutta huonontavina toteuttaa. Ehdotetut linjaukset on tehty perusteellisessa työryhmävalmistelussa asian tuntijakuulemisten jälkeen, eikä niitä ole jatkovalmistelussa muutettu.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan oikeuspsykiatriseen tutkimukseen määrättyjä koskeva ilmoitusvelvollisuus on tarpeeton, koska lupaviranomaisella on sopimattomuutta koskeva tieto jo olemassa. Itsemurhaa yrittäneen mielisairaana henkilönkin osalta ilmoitusoikeus olisi riittävä.

Tietosuojavaltuutetun lausunnon mukaan potilasasiakirjoissa olevan tiedon käyttäminen ampumase lain 114 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin on hoitodokumentaation käyttö-tarkoituksesta poikkeavaa käyttöä. Ehdotuksen perustelut ovat suppeat siltä osin, ovatko keinot tehokkaita tavoitteiden toteuttamisessa. Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamista koskeva ehdotus sisältäisi oikeuden tallettaa ampumase ilmoituksia koskevat tiedot hallintoasiain tietojärjestelmään. Poliisi ryhtyisi rekisteröimään terveydentilatietoja henkilöistä, joilla

ei ole asiallista yhteyttä poliisiin. Tämä muodostaisi poikkeuksen poliisin rekisterinpidossa, koska poliisi pitäisi rekisteriä henkilöistä, joilla ei ole aselupaa. Esitystä ei tule hyväksyä ilman perusteellista selvitystä siitä, että muita kuin luvanhaltijoita koskevien ilmoitusten säilyttäminen ja rekisteröiminen käytännössä parantaa aseturvallisuutta. Jos tallettaminen hyväksytään, on välttämätöntä, että ehdotetut käsittelysäännöt eli säilyttäminen piilotietona asetietojärjestelmässä sisältyvät säännökseen. Säilyttämistä koskevan kolmen vuoden määräajan osalta perustelut ovat suppeat eikä ajan asianmukaisuutta voida arvioida. Ehdotettu oikeus aselupatietojen luovuttamisesta puolustusvoimille ja rajavartiolaitokselle virka-aseen kantamista koskevan sopivuuden arviointia varten, jättää avoimeksi, rajattaisiinko oikeus vain niihin henkilöihin, joilla on virka-aseen kantamiseen oikeuttava lupa.

Suomen Riistakeskuksen mukaan säilyttämistä koskeva muutos merkitsee suurelle osalle metsästäjiä ja ammunnan harrastajia merkittäviä kustannuksia ja vaikuttaa ampumaseiden kauppaan. Anastusrikoksia ehdotus ei todennäköisesti vähennä.

Reserviläisurheiluliiton, Reserviläisliiton ja Reserviupseeriliiton lausunnon mukaan vähäisen ampumaradan määritelmää tulisi muuttaa siten, että vähäiseksi katsottaisiin ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa. Lupaviranomaista tulisi harkita ja sillä tulisi olla riittävät resurssit. Luvan peruuttaminen sillä perusteella, että luvanhaltija ei enää ole sopiva, on muutettava muotoon "ei täytä tämän lain mukaisia edellytyksiä", taikka muutettava perusteluja ohjaamaan lain tulkintaa tähän suuntaan. Ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman sisällyttäminen ehdotettuun ampumaratalakiin on tärkeää. Koska jo ehdotettu 10 000 laukauksen yläraja vähäiselle ampumaradalle tarkoittaisi jo hyvin suuren osan radoista jäämistä jatkossa ilmoituksenvaraisuuden piiriin ja koska voimassa olevilla radoilla on jo lupa, joka säilyisi, ei ehdotettua muutosta ole jatkovalmistelussa toteutettu.

Ampumaharrastusfoorumin lausunnon mukaan ampumaratalakiin tulee kirjata lähtökohtainen tavoite turvata kaavoitustoiminnal-

la ratojen olemassaolo. Laissa tulee tuoda esille, että ampumaradat ovat osa valtakunnallista liikuntapaikkaverkostoa ja että niissä järjestetään lakisääteisiä ampumakoikeita. Ampumaratojen luokittelu tulisi sisällyttää myös ympäristölainsäädäntöön. Ampumaratalakiin tulisi sisällyttää oikeus kieltää ulkopuolisten liikkuminen radan suoja-alueella. Ympäristölupaa ei tule asettaa rataluvan käsittelyn edellytykseksi, ettei lupaprosessi tarpeettomasti veny. Lupia tulee voida muuttaa joustavasti vähäisten radan toiminnassa tapahtuvien muutosten johdosta.

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys katsoo, että ampumaratojen valvonta tulee keskittää aluehallintovirastoille, ratojen tekninen valvonta ja rakennussuunnittelutehtävät Puolustusvoimien Materiaalilaitokselle. Ehdotettu lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva muutos on valmisteltu ilman käytännön työtä tekevien lääkärin tietoja ja esitys loukkaa potilas-lääkärisuhteen tietosuojaa ja lääkärin vaitiolovelvollisuutta. Esitys kaventaa edelleen lainkuuliaisten kansalaisten mahdollisuuksia harrastaa ampuma-aseilla metsästystä, urheiluammuntaa ja reserviläisammuntaa. Yhdistys on esittänyt, että toimialaministeri kutsuu uuden työryhmän tekemään tarpeelliset korjaukset esitykseen.

Asekauppiaiden Liitto pitää esitystä ampuma-aselain muutoksista pääsääntöisesti hyvinä. Ampumaratojen valvojaksi ehdotetaan poliisia. Liitto esittää, että lainkohtaa voisi lieventää jollakin muulla ilmaisulla tai osoittaa valvonta luvanhaltijan velvollisuudeksi.

Suomen Ampumaurheiluliitto näkee ehdotetun tärkeänä, että ampumaratalakiin kirjaetaan sen soveltamisalaan sekä ratamäärityksiin ilmaisu, että ampumaradat ovat liikuntalain alaisia liikuntapaikkoja. Ratavastaavalle tulisi antaa oikeus tarkastaa radankäyttäjien ampuma-aseiden hallussapitoluvat. Ampumaradan suoja-alueella kulkemisen tulisi olla kiellettyä ampumaratalain perusteella. Lakiin tulisi kirjata, että maakuntien liittojen tulee kehittämissuunnitelman laatimisen ja ylläpidon lisäksi aktiivisesti tukea kehittämistoimenpiteitä riittävän ampumarataverkoston olemassaolon ja toimivuuden varmistamiseksi.

Patruunoiden muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan kuljettamisen ja säilyttämisen sääntely tulisi siirtää kokonaisuudessaan ampuma-aselakiin.

Suomen Metsästäjäliitto pitää tärkeänä saada sisäministeriön ja sen asettaman työryhmän valmisteleva ampumarata- ja ampuma-aselakiesitys esitetynlaisena hyväksytyksi. Aseturvallisuuden parantamisessa tulisi jatkossa keskittyä laittomiin aseisiin sekä syrjäytymisen ehkäisyyn ja henkisen hyvinvoinnin edistämiseen. Aselakia tulisi muuttaa siten, että aseiden vaihtaminen uuteen olisi mahdollista nykyistä yksinkertaisemmin lupamenettelyin.

Suomen Riistakeskuksen mukaan ehdotettu säilytystä koskeva säännös, jonka mukaan yli viisi ampuma-asetta tulisi säilyttää turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa, merkitsi suurelle osalle metsästäjiä ja muita ammunnan harrastajia merkittäviä kustannuksia pitkästä siirtymäajasta huolimatta. Anastusrikoksiin ehdotetuilla säännöksillä ei olisi vaikutuksia rikollisten varustautuessa tehokkaammilla murtovälineillä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen mukaan vähäiselle ampumaradalle ehdotettu 10 000 laukauksen vuosiraja on pääosin toimiva, mutta yhdistys tukee myös esityksiä rajan korottamisesta. Se tukee esitysluonnoksessa esitettyjä aseiden turvalliseen säilytykseen liittyviä määräyksiä.

Suomen Ilma-aseharrastajilla ei ole huomautettavaa ampumaratalakia koskevaan esitykseen. Yhdistys esittää, että ampuma-aselaki uudistetaan kokonaisuudessaan.

Suomen Asehistoriallisen Seuran mukaan ampumaratojen luokittelu käyttömäärän mukaan on järkevä. Tärkeää, että säilyy maanomistajan oikeus ampua omalla maallaan. Perustelujen vaatimus, että maanomistajan oltava paikalla, on kohtuuton ja perustuslain vastainen. Poliisihallitukselle ehdotettava oikeus saada salassapitovelvollisuuden estämättä valvonnassa välttämättömiä tietoja on perusteeton ensisijaisesti maankäyttöä koskevassa asiassa. Velvollisuus säilyttää ampuma-aseet eräissä tapauksissa turvakaapeissa on ylimitoitettu. Kaasusumuttimille tulisi luoda ilmoitusmenettely lupajärjestelmän sijaan. Ampuma-aseista tulisi korjata myös muut siinä havaitut puutteet.

Asehistorian Liiton mukaan kaavoitus tulee laatia siten, että ampumaurheilun toimintaedellytykset turvataan ympäristöä kunnioittaen ja naapuruushaittoja aiheuttamatta. Kaikkien eri luokkiin kuuluvien ampumaratojen lupaprosessit tulee olla joustavia eikä lupahinnoittelusta saa tulla raskasta ja kallista. Yksityishenkilön aktiivinen asekeräily ja passiivinen museossa säilyttäminen tulisi laissa eriyttää.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, Suomen Ruotsalainen Kansanpuolue, Suomen Keskusta, Vasemmistoliitto, Vihreä Liitto sekä Suomen Kristillisdemokraatit ovat pitäneet ehdotusta lähtökohtaisesti kannatettavana. Vasemmistoliitto pitää esityksen puoliautomaattisia aseita koskevaa sääntelyä riittämättömänä. Vähintään puoliautomaattisia käsiaseita tulisi koskea samat määräykset kuin erityisen vaaralliseksi luokiteltuja aseita. Yhden henkilön hallussa pitämien aseiden määrän rajoittamista sekä aselupien määräaikaisuuden laajentamista tulisi harkita. Lisäksi puoliautomaattiset aseet tulisi lukumäärästä riippumatta säilyttää turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Turvallisemman säilytysvaatimuksen ulottamista myös viittä asetta pienempään määrään tulisi harkita. Ehdotettua tehokkaan ilma-aseen kaliiperin alarajaa pienempi, esimerkiksi 5,5 mm kaliiperi tekisi laista tehokkaamman. Lisäksi ilma-aseiden vaarallisuutta tulisi tarkastella ammuksen lähtönopeuden perusteella. Ilma-aseiden lupamenettelystä ei ole syytä poiketa esimerkiksi sillä perusteella, että henkilöllä on ampuma-aselupa. Myös tehokkaimpia jousiaseita tulisi koskea vastaava sääntely kuin ilma-aseita. Esityksen mukaan poliisi saa säilyttää lääkärin tekemää ampuma-aseilmoitusta enintään kolme vuotta. Väärinkäytöksen estämiseksi olisi harkittava myös pidempää säilytysaikaa. Vihreä Liitto olisi valmis myös esitettyä pidemmälle meneviin tiukennuksiin. Vaikka ase tai sen osa nykyisessä esityksessä pitääkin lukita, olisi osan erillään pitäminen hyvä lisävarotoimenpide. Parasta olisi, jos kaikki aseet tulisi säilyttää hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa Kauhajoen tutkintalautakunnan suosituksista Vihreä Liitto kannattaa sitä, että tulivoimaiset pienaseet, joilla on mahdollisuus ampua lyhyessä ajassa

paljon laukauksia, tulisi kerätä pois eikä antaa näille uusia lupia sekä puoliautomaattiasien kieltämistä kokonaan. Nämä aseet tulisi ainakin säilyttää turvakaapissa tai poliisin hyväksymissä tiloissa. Varsijouset tulisi saattaa luvanvaraisiksi. Tehokkaan ilma-aseen kaliiperin alaraja tulisi Vihreän Liiton mukaan laskea 5,5 mm:iin, koska sillä saa jo tuhoa aikaiseksi.

Lääkäriliitto on todennut, että ehdotuksessa lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaa kohdtaa tarkastetaan ja muutetaan järkiperaisella tavalla, joka palvelee myös käytännön lääkärin työtä. Ilmoitusvelvollisuus on perusteltua ehdotuksessa mainituissa kahdessa tapauksessa. Tapaukset, jolloin ilmoitus on tehtävä, tulee olla lain tasolla kirjattua. Lääkäriliitolla ei ole huomauttamista myöskään ehdotettuun valtuussäännökseen.

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä, että lääkärin ilmoitusvelvollisuus rajataan. Ilmoitusvelvollisuuden säilyttäminen kuitenkin mahdollistaa vaarallisiksi havaituista henkilöistä ilmoittamisen. Ehdotetussa ampumaratalain 12 §:ssä säädettäisiin ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelusta. Ehdotettu tehtävä olisi kunnallishallintoon kuuluville maakuntien liitoille uusi tehtävä ja ristiriidassa kuntien tehtävien karsimistavoitteen kanssa. Ampumarataverkoston suunnittelu tulee ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain säännösten puitteissa.

Ampumaratalain 12 §:ssä esitettyä veloitetta laatia ja pitää ajan tasalla ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmaa ovat maakuntien liitoista kannattaneet Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan sekä Hämeen liitot. Ne ovat esittäneet, että suunnittelu kytkettäisiin valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja tehtävään varattaisiin resurssit. Ehdotusta ovat vastustaneet Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Lapin ja Uudenmaan liitot. Niiden mukaan liitoilla ei ole resursseja eikä asiantuntemusta. Suoraa kantaansa eivät ole ilmaisseet Kainuun, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen liitot, jotka ovat painottaneet lupaviranomaisen ja liittojen yhteistyötä.

Sisäministeriön rajavartio-osasto pitää kannatettavana nyt esitettyyn henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n 1 momenttiin ehdotettua lisäystä uudeksi

20 kohdaksi poliisin mahdollisuudesta luovuttaa muun muassa Rajavartiolaitokselle poliisin henkilökisteristä tietoja, jotka ovat tarpeen ampuma-aseen kantamiseen virkatehtävässään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

Ampuma-aselautakunnan mukaan ehdotettu ampumaratalaki on pääsisällöltään hyvä. Ehdotettujen ampuma-aselain muutosten perusteet lautakunta näkee perusteltuina. Säily-

tyssäännöksiä on selkiytetty ja linjattu laissa sopivalla tavalla. Viranomaiselle ehdotettu tiedottamisvelvoite on keskeisessä osassa aseturvallisuuden kannalta. Reserviläisurheiluliiton edustaja on jättänyt lausuntoon erillisen mielipiteensä.

Lausunnoista on laadittu yhteenveto.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotukset

1.1 Ampumaratalaki

1 §. Lain tarkoitus. Ampumaratojen perustamiseen ja ylläpitämiseen liittyy riskejä, joita säännellään eri alojen lainsäädännössä. Ympäristönsuojelulaki (86/2000) ja -asetus ovat ympäristön pilaantumisen torjunnan perussäännöksiä. Laissa on määritelty ympäristöluvan tarve sekä toiminnan sallittavuuden ympäristönsuojelulliset rajat. Alueiden käyttöä ja rakentamista ohjataan maankäyttö- ja rakennuslailla (132/1999). Ampumaradalla tarvitaan kyseisen lain mukainen rakennuslupa alueen rakennuksille, katoksille ja rakenteille. Uusien ratojen osalta ampumaratatoiminnot on oltava huomioitu kunnan kaavoituksessa ja muissa suunnitelmissa. Ampumaradoilla syntyy myös jätettä, jota koskevia säännöksiä on jätelaissa (1072/1993) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä. Kaupallisen ampumaradan ylläpitäminen edellyttää voimassa olevan ampuma-aselain (1/1998) 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua asealan elinkeinolupaa. Työryhmä ehdottaa, että ampumaratalain tullessa voimaan tämä säännös kumottaisiin.

Nyt ehdotettavassa laissa edistettäisiin ensinnäkin turvallista ampumaharrastusta sekä turvallisuutta ampumaradoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä. Tämä toteutettaisiin sääntelemällä ampumaratojen perustamista ja ylläpitämistä. Keskeisimpiä keinoja olisivat radan rakenteellisen turvallisuuden valvonta, radan pitäjän sopivuuden valvonta, radalla tapahtuvan toiminnan ohjaaminen järjestys-säännöllä ja ratavastaavan nimeäminen ampumaradalle tekemään käytönaikaista valvontaa. Koska ampumaradalla on usein oltava radan ulkopuolinen suoja- tai varoalue, kuuluisi lain soveltamisalaan myös ampumaradan välittömässä läheisyydessä olevat alueet.

Maakunnallisen ampumarataverkoston kehittäminen ehdotetaan toteutettavaksi asettamalla maakuntien liitoille velvoite laatia ja

pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitettäisiin arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten ja muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja sijoitustarpeesta. Tämä edistäisi turvallista ampumaharrastusta mahdollistamalla ampumaratojen käytön ampumaharrastukseen. Harrastajakunnalle ei syntyisi pakottavaa tarvetta harrastaa amuntaa hiekkakuopilla tai muualla maastossa, jonne hajautuneena amunnasta voisi muodostua riski paikalla olevien toisten ampujien sekä sivullisten turvallisuudelle.

Lain tavoitteita edistettäisiin ensinnäkin antamalla säännöksiä ampumaradan perustamisesta. Perustamisen sääntelyä edellyttää ensisijaisesti radan rakenteellisen turvallisuuden valvonta. Radan käyttäjien sekä sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien valvonta olisi radan ylläpidon aikaista valvontaa. Radan rakenteellisen turvallisuuden säilyttäminen koko sen käyttöajan ajan edellyttäisi niin ikään radan ylläpidon sääntelyä. Valvontaa koskevat säännökset kohdistuisivat sekä radan pitäjään että valvontaviranomaisiin. Radan pitäjän oikeuksia koskevia säännöksiä olisivat ehdotetun ratavastaavan sekä amunnan johtajan oikeus tarkastaa radankäyttäjien oikeus ampua radalla ja oikeus keskeyttää radalla tapahtuva turvallisuutta vaarantava tai radan järjestyssääntöjen vastainen toiminta.

2 §. Soveltamisala. Ehdotettavaa lakia sovellettaisiin ampumaradan käytönaikaisen ylläpidon lisäksi sen perustamiseen. Perustamisvaiheen sisällyttämistä soveltamisalaan edellyttävät radan rakenteellisen turvallisuuden sääntely yhtenä osanaan radan käytön aikaan sen lähialueella oleskelevien henkilöiden turvallisuuden varmistaminen. Radan rakenteellinen turvallisuus edellyttää suojavallien tai -rakenteiden tekemistä. Näiden rakentaminen on merkittävä radan rakentamisvaiheeseen sisältyvä toimi sekä työmäärällisesti että kustannustensa osalta. Rakenteellista turvallisuutta koskevien puutteiden merkittävä korjaaminen radan käytönaikana olisi hankalaa ja kallista. Tämän vuoksi on tar-

peen säännellä jo radan perustamista. Perustamisella tarkoitettaisiin radan rakentamista, ei erilaisten perustamista koskevien hakeusten tai ilmoitusten tekemistä. Radan ylläpitäminen olisi radan fyysistä ylläpitämistä, esimerkiksi radan kunnossapitoa sekä radan kävijöiden ja sen käytön valvontaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin soveltamisalaa koskevista poikkeuksista. Sen 1-kohdan mukaan lakia ei sovellettaisi rikoslain (39/1889) 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan paikkaan, joita olisivat asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitettut tilat, kuten hotellihuoneet, teltat, asuntovaunut ja asuttavat alukset, sekä asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen. Kaikissa edellä luetelluissa tapauksissa ammunta ei käytännössä ole edes mahdollista. Esimerkiksi yksityisalueeksi katsottavassa pihassa sijaitsevassa rakennuksessa tai muussa edellä mainitussa kotirauhan suojaamassa paikassa harjoitettava ammunta ei ole yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta riski eikä sen valvontaan ole tarkoituksenmukaista käyttää viranomaisten resursseja. Tämän tyyppinen ammunta voisi olla myös 2-kohdassa tarkoitettua pienimuotoista ammuntaa.

Momentin 2-kohdassa säädettäisiin satunnaista tai pienimuotoista ampumista koskevasta soveltamisalan poikkeuksesta.

Satunnaista ampumista olisi esimerkiksi yksittäisten ampumakilpailujen järjestäminen. Ampumaratojen ulkopuolella järjestetään esimerkiksi ampumahiihtokilpailuja, reserviläisammunnan kilpailuja ja hirvenhiihtokilpailuja. Tällaiset kilpailut saattavat yksittäisinä tapahtumina kuulua kokoontumislain (530/1999) soveltamisalaan sen 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yleisötilaisuutena. Elämymatkatilaisuudessa on joissakin tapauksissa järjestetty ammuntaa. Tällainen toiminta olisi yksittäisinä kertoina satunnaista. Mikäli toiminta olisi jatkuvaa ja muuta kuin pienimuotoista, katsottaisiin sen kuitenkin kuuluvan lain soveltamisalaan. Satunnaista ampumista olisi myös esimerkiksi metsästäystä varten tapahtuva ampumaseen tarkkuuttaminen ampumalla tauluun, pilkkaan tai muuhun vastaavaan kohteeseen. Täl-

lainen ampuminen olisi lisäksi pienimuotoista ampumista.

Pienimuotoisella ampumisella tarkoitettaisiin sellaista ampumista, joka olisi luonteeltaan pysyvämpää kuin satunnainen ampuminen, mutta se olisi kuitenkin laukaus- ja osanottajamäärältään vähäistä.

Maanomistajalla on perinteisesti katsottu olevan oikeus ampua omalla maallaan. Ehdotetussa laissa ei ole tällaisesta ampumisesta nimenomaista poikkeussäännöstä, mutta pienimuotoinen ampuminen jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle. Toiminta voisi olla pienimuotoista, jos kyse olisi maan hallintaan oikeuttavien henkilöiden ja näiden seurassa olevien henkilöiden ampumisesta. Sen sijaan silloin, jos ulkopuoliset henkilöt käyvät itsenäisesti ampumassa, olisi toiminta lähtökohteisesti katsottava ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvaksi. Ammunnan pienimuotoisuutta arvioitaessa voidaan apuna käyttää ammuntaa varten tehtyjen rakenteiden laatua. Yksistään se, että ammuntaan käytettävällä paikalla on ammuntaa varten rakenteita, ei kuitenkaan osoittaisi, että paikka kuuluu ehdotettavan lain soveltamisalaan.

Maanomistajan oikeutta ampua omalla maallaan on arvioitava erillään ampumaseenlain 43 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ampumaurheilusta ja -harrastuksesta. Se, että maanomistajalla on oikeus ampua omalla maallaan, ei ole näyttö ampumaharrastuksen olemassaolosta.

Ehdotetun 1 momentin 3 kohdan mukaan lakia ei sovellettaisi valtion viranomaisten hallinnassa olevien ampumaratojen perustamiseen tai ylläpitämiseen. Erityisesti puolustusvoimilla, poliisilla, rajavartiolaitoksella ja tullilla on käytössään ampumaratoja varusmiesten ja ampumaseen kantamiseen oikeutettujen virkamiesten ampumataidon ylläpitämistä varten. Koska näiden perustaminen ja ylläpitäminen tapahtuu virkavastuulla, ei ole tarkoituksenmukaista valvoa näiden ratojen perustamista ja käyttöä ulkopuolisten viranomaisten toimesta. Ratkaisevaa olisi radan hallinta eikä valtion viranomaisen hallinnassa olevan ampumaradan omistus.

Erityisesti puolustusvoimien käytössä olevat ampumaradat ovat myös siviilien käytössä. Kun radan hallinta ja sen osana radan käytön turvallisuus olisi viranomaisten vas-

tuulla, ei lakia olisi tarvetta soveltaa myöskään tällaisiin yhteiskäytössä oleviin ampumaratoihin. Puolustusvoimien hallinnassa olevilla alueilla on myös joitakin sellaisia ampumaratoja, joissa puolustusvoimat on tehnyt käyttöoikeussopimuksen paikallisen ampumaseuran tai muun yhdistyksen kanssa. Mikäli rata-alue tai tila on puolustusvoimien hallinnassa omistusoikeuden, vuokrasopimuksen tai muun vastaavan järjestelyn perusteella, ei tällaiseen ampumarataan sovelletaisi nyt ehdotettavaa lakia.

Ampuma-aselain 14 §:ssä on määritelty asealan elinkeinon harjoittamisen muodot. Lain 20 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan lupa asealan elinkeinon harjoittamiseen voidaan antaa ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa. Momentin 3 kohdan mukaan lupa voidaan antaa ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa. Edellä mainittujen asealan elinkeinon muotojen harjoittaminen edellyttää ampuma-aseella ampumista ampumaseen tai sen patruunoiden toiminnan ja ominaisuuksien testaamiseksi. Siksi näillä aseelinkeinonharjoittajilla on käytössään erityyppisiä ampumapaikkoja ja -ratoja. Mikäli kyseisiä ratoja käytetään ainoastaan ampumaselain 20 §:n 2 tai 3 kohdassa tarkoitettujen ase-elinkeinotoiminnan muotojen harjoittamisen edellyttämään ampumiseen, ei niihin ole tarvetta soveltaa ehdotettavaa lakia. Radat eivät ole yleisessä käytössä ja niiden ylläpitäjää valvoo poliisi ampumaselain 116 §:ssä säädettyllä tavalla. Asealan elinkeinolupa voidaan peruuttaa ampumaselain 23 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteella, jos luvanhaltija tai tämän vastuuhenkilö on rikkonut ampumaselakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai lupaehtoja taikka muuten osoittautunut sopimattomaksi harjoittamaan luvassa tarkoitettua toimintaa.

Ampumatojen perustamiseen ja ylläpitämiseen sovelletaan ehdotetun lain lisäksi useita muita säännöksiä. Näitä säännöksiä on selostettu edellä 1 §:ää koskevissa perusteluissa.

3 §. Määritelmät. Ehdotettu pykälä sisältäisi ampumaradan yleismääritelmän sekä ampumaratojen luokittelun niiden käytön määrän ja monipuolisuuden perusteella. Ampu-

maradalla tarkoitettaisiin ammuntaan käytettyä tilaa tai aluetta kokonaisuudessaan, ei siis esimerkiksi yksittäistä ampumapaikkaa. Ampumaradalla voisi olla yksi tai useita yhdestä tai useammasta ampumapaikasta koostuvia lajiratoja, esimerkiksi pistooliammuntarata, kivääriammuntarata ja haulikkorata. Rata-alueeseen voisi kuulua varsinaisten ratojen lisäksi muuta aluetta tai tilaa, jossa on esimerkiksi suojarakenteita. Ampumarataan saattaa liittyä sen ulkopuolisia alueita, esimerkiksi suoja-alueita tai pysäköintialueita. Ampumarata voisi sijaita sekä sisätiloissa että ulkona.

Ampumaradalla on tyypillisesti ampumapaikalla katos, lava tai muu vastaava rakenne. Lisäksi siellä on yleensä taulurakenteet, suojarakenteita ja ympäristönsuojeluun tarvittavia rakenteita. Edellä mainittujen rakenteiden olemassaoloa tai puuttumista voidaan käyttää tukena arvioitaessa, onko jotakin paikkaa pidettävä ampumaratana. Arvioinnissa on kuitenkin huomioitava eri tyyppisten ampumaratojen ominaispiirteet, jotka johtuvat lajien eroavaisuuksista.

Ampumaradalla tarkoitettaisiin ehdotetussa laissa vain ampuma-aseella ampumista varten olevia ratoja. Ampuma-aseella tarkoitettaisiin ampuma-aselain 2 §:ssä ampumaseeksi määriteltyä esinettä. Esimerkiksi ilma-aseradat ja jousiammuntaradat jäisivät määritelmän ulkopuolelle.

Ampumaradan määritelmä sisältäisi kaksi alamääritelmää. Suurimmat ampumaradat olisivat ampumaurheilukeskuksia. Ampumaurheilukeskus olisi määritelmänsä mukaan alue tai tila, jossa olisi useiden lajien ratoja ja se palvelisi siten laajasti alueen erityyppistä ampumaharrastusta. Ampumaurheilukeskuksen tulisi lisäksi olla ampumarata, jolla luvan mukaan saataisiin ampua suuri määrä laukuksia eli vähintään 300 000 laukausta vuodessa. Ratkaisevaa ei olisi se, kuinka monta laukausta ampumaurheilukeskuksessa vuosittain tosiasiallisesti ammuttaisiin. Lupaviranomaiselle tulisi velvollisuus valvoa ampumaurheilukeskuksia tehokkaammin kuin muita ampumaratoja.

Sellaiset ampumaradat, joiden käyttö olisi pienimuotoista, olisivat vähäisiä ampumaratoja. Ampumarataa olisi pidettävä vähäisenä, jos radalla olisi tarkoitettu ammuttavaksi

enintään 10 000 laukausta vuodessa. Jos radan käyttö laajenisi siten, että siellä ammuttaisiin muuten kuin satunnaisesti enemmän kuin 10 000 laukausta vuodessa, ei sitä voitaisi enää pitää vähäisenä ampumaratana. Vähäisiä ampumaratoja olisivat tyypillisimmin metsästysseurojen ampumakokeita, ammunnan harjoittelua ja aseiden kohdistamista varten pitämät ampumaradat. Vähäisen ampumaradan sekä tilapäiseen ampumisen, pienimuotoiseen ampumisen sekä maanomistajan omalla maallaan ampumista koskevan oikeuden rajanvedon osalta viitataan 2 §:ää koskeviin perusteluihin.

4 §. Luvanvaraisuus ja ilmoituksenvaraisuus. Lain soveltamisalaan kuuluvan ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen olisivat luvanvaraisia toimintoja silloin kun kyseessä tavallinen ampumarata tai ampumaurheilukeskus. Silloin kun kyseessä olisi vähäinen ampumarata, olisi perustaminen ja ylläpitäminen ilmoituksenvaraista. Vähäisen ampumaradan ilmoituksenvaraisuus olisi perusteltua, koska niiden perustamiseen liittyvät turvallisuusseikat voidaan turvata isompia ampumaratoja keveämmin hallinnollisin menettelyin. Radat ovat pieniä, niiden rakenteet ovat vähäisiä ja radat sijaitsevat usein syrjässä. Radan käyttäjien ja sivullisten turvallisuus on varmistettavissa vähäisemmin toimenpitein. Ehdotetun lain ilmoituksenvaraisuus tarkoittaisi kuitenkin käytännössä vain perustamista koskevien viranomaismenettelyjen yksinkertaistamista, turvallisuutta koskevat vaatimukset ja valvonta vastaisi käytännössä sitä, mitä luvanvaraisiltakin radoilta edellytettäisiin.

5 §. Ampumaratalupa. Ampumaratalupien käsittely ehdotetaan keskitettäväksi yhden viranomaisen tehtäväksi. Luvan antaisi Poliisihallitus. Lupa annettaisiin toistaiseksi voimassa olevana. Luvan määräaikaaisuuteen ei olisi valvonnallista tarvetta. Valvontaviranomainen voisi säännönmukaisessa valvontatyössään arvioida radan pitäjän sopivuutta. Lupa raukeaisi ehdotetussa 6 §:ssä säädetyin perustein ja se voitaisiin ehdotetun 7 §:n perusteella peruuttaa kyseisessä pykälässä säädetyin perustein. Tarvetta luvan täydelliseen uudelleenarviointiin määrävuosittain ei olisi.

Luvan hakijalla tulisi olla esimerkiksi omistukseen tai vuokraoikeuteen perustuva

oikeus rata-alueen hallintaan. Määräaikaiset vuokraoikeudet ovat pääsääntöisesti hyvin pitkäaikaisia tällaisissa maankäyttöön liittyvissä tilanteissa, joissa vuokralainen joutuu tekemään kiinteistölle erityisluontoisen käytön edellyttämiä rakenteita. Sellaisissakaan tapauksissa, joissa hallinta perustuu määräaikaiseen hallintaoikeuteen, ei lupaa annettaisi määräaikaisena. Mikäli vuokraoikeutta ei jatkettaisi ja ampumaradan ylläpitäminen olisi päättynyt, tulisi lupaviranomaisen peruuttaa lupa ehdotetun 7 §:n 1 momentin perusteella.

Ampumaradasta voisi aiheutua vaaraa turvallisuudelle pääasiassa siten, että radalta voisi lentää luoteja, hauleja tai muita ammuksia rata-alueen ulkopuolelle joko suojarakenteiden yli tai läpi. Vaaraa voi aiheutua myös siten, että rata-aluetta tai sen suojaaluetta ei ole merkitty tai aidattu niin, että sivulliset voivat joutua sinne erehdyksessä. Kolmanneksi radan käytöstä voisi aiheutua vaaraa siten, että radan käyttäjä aiheuttaa vaaraa toisille radan käyttäjille. Tätä voidaan ehkäistä sekä turvarakentein että radan käyttöä sääntelemällä. Luvanhakijan tulisi hakemuksessaan tai sen liiteasiakirjoissa esittää selvitys siitä, että hakemuksen kohteena oleva rata olisi rakenteellisesti turvallinen.

Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ampumaradalla ja sen välittömässä läheisyydessä edellyttää, että ampumaradalla on järjestyssääntö, joka täyttää 9 §:n 1 momentissa asetetut vaatimukset. Luvan hakijan tulisi esittää lupaa haettaessa ehdotus järjestyssäännöksi, jonka lupaviranomainen vahvistaisi. Järjestyssäännön sisällöstä ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 4 kohdassa edellytettäisiin, ettei hakija ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu. Henkilön toimintakelpoisuutta voidaan rajoittaa holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla. Radan perustamiseen liittyy velvollisuuksia radan ympäristössä oleskelevia ihmisiä sekä radan käyttäjiä kohtaan. Ampumaradan perustaminen ja sen ylläpito yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantamatta edellyttää, että radan perustajalla ja ylläpitäjällä on oltava riittävät resurssit suoriutua tehtävistään. Koska ratoja on

hyvin eritasoisia, ei hakijan taloudellisille resursseille ehdoteta asetettavaksi tätä yksityiskohtaisempia vaatimuksia.

Pykälässä säädettyjen edellytysten tarkoituksena on varmistaa, että ampumarataluvan saaja ja oikeushenkilön kohdalla sen taustalla mahdollisesti olevat henkilöt täyttävät tietyt henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevat edellytykset. Yksityishenkilöä koskevista edellytyksistä ehdotetaan säädettäväksi 1 momentin 5 ja 6 kohdassa ja oikeushenkilöä koskevista vaatimuksista momentin 7 ja 8 kohdassa. Henkilön olisi oltava tunnettu rehelliseksi ja luotettavaksi ja oltava henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Potentiaalisesti vaarallista ja luvanvaraisista ampumaratatoimintaa harjoittavalta voidaan edellyttää korostettua nuhteettomuutta. Lisäksi ampumarataa voidaan käyttää väärin harjoittamalla ampuma-aseen käyttöä muuhun kuin ampuma-aselain 43 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hyväksyttävään käyttötarkoitukseen. Tämän vuoksi henkilökohtaisilta ominaisuuksilta edellytettäviä vaatimuksia olisi pidettävä perusteltuina.

Rehellisyyteen ja luotettavuuteen liittyvä arviointi tehtäisiin käytännössä edelleen pitkälti viranomaisrekistereistä saatavien tietojen perusteella. Käytännön arvioinnin olisi tarkoitus kohdistua edelleen nimenomaan sellaisiin rikoksiin tai muihin väärinkäytöksiin, joilla on merkitystä ampumaradan perustamisen ja ylläpidon edellytyksiä harkittaessa. Toisaalta ampumaradan perustajalta ja ylläpitäjältä suoranaisesti vaadittaviin ominaisuuksiin liittymättömät rikokset tai väärinkäytökset saattaisivat myös osoittaa hakijassa sellaista piittaamattomuutta, että hänen luotettavuutensa ampumaradan perustajana tai ylläpitäjänä olisi tarpeen kyseenalaistaa.

Hakijan henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointiin vaikuttaisivat muun muassa merkit hakijan kohtuuttoman runsaasta päihteiden käytöstä, hakijan elämäntapa ja asenne, hakijan kykyä toiminnan harjoittamiseen vähentävät vammat ja sairaudet, liiketoimintakiellot sekä työturvallisuuteen ja työsuojeluun liittyvät laiminlyönnit. Luettelo ei olisi tyhjentävä, vaan lupaviranomaisen olisi suoritettava harkinta aina tapauskohtaisesti. Henkilön sopivuutta koskevaa arviointikäytäntöä on syntynyt runsaasti ampuma-aselain

sekä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain soveltamisen yhteydessä. Koska näissä säädöksissä sopivuuden arvioinnin tarkoitus on hyvin samantyyppinen kuin nyt ehdotettavassa säännöksessä, voidaan näitä arviointikäytäntöjä käyttää ohjeena nyt ehdotettavan säännöksen perusteella tehtävässä sopivuusarvioinnissa. Hakijan tulisi kuitenkin olla sopimaton nimenomaan ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen.

Hakijana olevan luonnollisen henkilön olisi aina oltava täysi-ikäinen.

Pykäläehdotuksen 1 momentin 7 ja 8 kohdassa esitetään säädettäväksi niistä edellytyksistä, joiden täytyessä ampumaratalupa voitaisiin myöntää oikeushenkilölle. 7 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi edellytys luvanhakijan sopivuudesta toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella ampumaradan ylläpitämiseen. Luvanhakija olisi toimintansa tarkoituksen perusteella sopiva, jos toiminta liittyisi ampuma-aselain 43 §:n 1 momentissa tarkoitettuun ampuma-aseen hyväksyttävään käyttötarkoitukseen. Sopivia olisivat esimerkiksi ampuma- ja metsästysseurat. Myös sellaiset kaupalliset toimijat, joiden toiminta liittyy ampuma-aseiden käyttöön, olisivat sopivia luvansaajiksi. Tällaisia olisivat esimerkiksi kaupallista ampumarataa pitävät yhteisöt tai elämysmatkailua harjoittavat yrittäjät. Jotkin liikeyritykset ovat perustaneet ampumaratoja henkilöstönsä harastustoimintaa tukemaan. Nämä liikeyritykset katsottaisiin jatkossakin toimintansa tarkoituksen perusteella sopiviksi ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen. Julkisoikeudellisia yhteisöjä, jotka olisivat toimintansa tarkoituksen perusteella sopivia ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen, olisivat esimerkiksi kunnat, joiden toimialaan liikuntapaikkarakentaminen kuuluu, ja riis-tanhoitoyhdistykset.

Ehdotetut 8 kohdan mukaiset edellytykset olisivat vastaavia kuin 4—5 kohdassa luonnolliselle henkilölle esitetyt edellytykset. Ne kuitenkin kohdistettaisiin oikeushenkilön hallintoelimiin kuuluviin henkilöihin, toimitusjohtajaan, avoimen yhtiön yhtiömiehiin sekä kommandiittiyhtiön vastuunalaisiin yhtiömiehiin. Säännöksen avulla pyrittäisiin varmistamaan siitä, että oikeushenkilön hallintoehdotukset täyttäisivät ne samat henkilö-

kohtaisia ominaisuuksia koskevat vaatimukset, joita luonnolliseltakin henkilöltä edellytettäisiin. Hallintoelimiin kuuluvalta henkilöltä ei edellytettäisi 18-vuoden vähimmäisikää.

Ampumaradalla tulisi olla ratavastaava, jonka tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi 10 §:ssä. Ehdotetun 9 kohdan mukaan hakijan tulisi lupahakemuksessaan nimetä radalla tapahtuvaa toimintaa ja radan turvallisuutta valvova henkilö, jonka lupaviranomainen lupapäätöksessään määrää ratavastaavaksi. Koska ratavastaavan tehtäviin kuuluu radalla tapahtuvan toiminnan ja radan turvallisuuden valvominen, tulisi hänen olla suostunut tehtävän hoitamiseen. Ratavastaavan suostumus tulisi sisältyä hakemukseen tai sen liiteasiakirjoihin. Ottaen huomioon ratavastaavan valvontatehtävä ehdotetaan, että ratavastaavan on täytettävät samat henkilökohtaisia ominaisuuksia ja henkilökohtaista sopivuutta koskevat edellytykset kuin luonnollisen henkilön luvanhakijana. Mikäli ehdotettu ja suostumuksensa antanut ratavastaava ei täyttäisi 1 momentin 9 kohdassa asetettuja edellytyksiä, tulisi lupaviranomaisen ensisijaisesti pyytää luvanhakijaa esittämään toista, suostumuksensa antanutta ratavastaavaa. Mikäli hakija ei nimeäisi sellaista ratavastaavaa, jonka lupaviranomainen voi hyväksyä, tulisi tämän tehdä kielteinen päätös hakemukseen.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin lupahakemuksen käsittelystä ja lupapäätöksen sisällöstä. Lupaviranomaisen olisi asian käsittelyn yhteydessä pyydettävä radan sijaintipaikan poliisilaitoksen lausunto, jossa poliisilaitoksen tulisi ottaa kantaa hakemukseen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta. Kantaa tulisi ottaa radan ja sen suojaluonnon asianmukaiseen aitaamiseen ja merkitsemiseen, radan turvarakenteiden asianmukaisuuteen, radan järjestyssäännön sisältöön ja tarkkarajaisuuteen sekä muihin hakemuksen ja sen liiteasiakirjojen sisältämiin tietoihin. Lupaviranomainen voisi tarvittaessa pyytää lausuntoa myös muilta viranomaisilta, esimerkiksi pelastusviranomaiselta. Tämän lausunto voisi olla erityisen tarpeellinen sisäampumarataa koskevasta hakemuksesta. Koska poliisilla ei ole ammattitaitoa arvioida ampumaratojen suojarakenteiden riittävyyttä, esimerkiksi suojavallin

korkeutta ja ainevahvuutta, voisi hakemuksesta olla tarpeen pyytää lausuntoa rakennustekniikkaan ja ballistiikkaan perehtyneeltä taholta.

Lupaviranomaisen tulee vahvistaa radalle järjestyssääntö. Järjestyssääntö tulisi lähtökohtaisesti vahvistaa hakijan esittämän järjestyssäännön mukaisena, mutta lupaviranomainen voisi, jos yleinen järjestys ja turvallisuus taikka radan käyttäjien tai sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien henkilöiden turvallisuus sitä edellyttäisi, vahvistaa järjestyssäännön myös sisällöltään muutettuna. Lupaviranomainen voisi tarvittaessa pyytää luvanhakijalta lisäselvitystä tai uutta ehdotusta järjestyssäännöksi. Järjestyssäännön sisällöstä annettaisiin tarkempia säännöksiä ehdotettavan 16 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella valtioneuvoston asetuksella.

Ampumaradan järjestyssääntö sisältäisi määräyksiä muun muassa radan turvarakenteita, varomääräyksistä, rataa koskevien tietojen esilläpidosta sekä tarvittaessa sallituista ampuma-aseista ja ampumamatkoista.

Lupaviranomaisen tulisi määrätä radalle ratavastaava. Lupaviranomainen voisi määrätä myös yhtä useamman ratavastaavan, mikäli se olisi tarpeen tehokkaan valvonnan järjestämiseksi. Tällainen järjestely voisi olla tarpeen esimerkiksi silloin kun radalla on useita lajiratoja.

Ampumaradalla sekä sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien henkilöiden turvallisuus sekä muu ampumarataan liittyvä turvallisuus tulisivat pääsääntöisesti turvatuiksi ampumaradan järjestyssäännöllä. Koska ampumaratoja voi olla hyvin erityyppisiä ja erikokoisia ja rata voi sijaita joko sisällä tai ulkona hyvin erityyppisissä ympäristöissä, olisi lupaviranomaisella oikeus asettaa radan turvallisuutta koskevia tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja. Ehtojen ja määräysten tulisi koskea nimenomaan radan turvallisuutta, ympäristön suojeluun liittyvät lupaehtot asetettaisiin ympäristönsuojelua koskevassa lainsäädännössä.

6 §. Ampumarataluvan raukeaminen. Ampumaratalupa raukeaisi, kun luvansaajaa ei enää olisi olemassa. Tällöin ei tarvetta luvalekaan enää olisi. Käytännössä ampumaradan toimintaa olisi kuitenkin tarpeen jatkaa kun

luvanhaltija on kuollut tai lakannut konkurssin vuoksi olemasta.

Ehdotetussa pykälässä mahdollistettaisiin konkurssi- ja kuolintapauksissa se, että luvanhaltijan konkurssi- tai kuolinpesällä olisi käytettävissään tietty aika, jonka kuluessa toiminta voitaisiin asianmukaisesti saattaa päätökseen tai hakea uudelle toiminnanharjoittajalle uusi lupa. Käytännössä vuoden aikaa olisi tässä suhteessa pidettävä riittävänä. Valvonnan mahdollistamiseksi esitetään lisäksi konkurssi- ja kuolinpesän hoitajalle velvollisuutta ilmoittaa 30 päivän kuluessa lupaviranomaiselle luvanhaltijan konkurssista tai kuolemasta.

7 §. Ampumarataluvan peruuttaminen. Ehdotetussa 7 §:n 1 momentissa säädettäisiin pakollisista luvan peruutusperusteista. Ensimmäinen pakollinen peruutusperuste olisi se, että luvanhaltija pyytää luvan peruuttamista. Jos luvanhaltija ei enää halua ylläpitää rataa tai on päättänyt, ettei aloita tai jatka radan perustamista, tulisi lupa peruuttaa. Koska peruuttaminen tapahtuu luvanhaltijan omasta tahdonilmaisesta, ei lupaviranomaiselle jää tarvetta harkintavallan käytölle. Luvan tarvetta ei myöskään enää ole kun ampumaradan ylläpitäminen on päättynyt. Jos luvanhaltija ei enää käytä rataa, ei sillä ole tarvetta lupaankaan. Käytännössä ampumaradan toiminta saattaa olla keskeytyksissä esimerkiksi turvallisuuspuutteen korjausta odottaessa. Lupaviranomaisen tulisi peruuttaa lupa vain, jos toiminta on päättynyt pysyvästi.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan ampumaratalupa voitaisiin peruuttaa, jos rata tai luvanhaltija ei enää olosuhteiden olennaisen muutoksen vuoksi täyttäisi 5 §:n 1 momentin 2, 4, 5 tai 7—9 kohdassa säädettyjä edellytyksiä. Siihen, peruutettaisiinko lupa, vaikuttaisivat esimerkiksi ampumarataluvan haltijan teon tai laiminlyönnin vakavuus, aikaisempi käyttäytyminen sekä häneen mahdollisesti aikaisemmin kohdistuneet peruutukset tai varoitukset. Lupa voitaisiin peruuttaa ensinnäkin, jos ampumaradan käytöstä aiheutuisi vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Jos radan turvallisuudesta syntyy epäily, lupaviranomaisen tulisi arvioida luvanhaltijalta, ratavastaavalta ja radan käyttäjiltä saamiensa tietojen perusteella radan turvallisuus. Lupaviranomainen voisi

tarvittaessa tehdä radalle katselmuksen ja pyytää lausunnon radan turvallisuudesta rakennustarkastajalta, poliisilta, pelastusviranomaiselta tai joltakin muulta viranomaiselta, jonka toimialaan radan turvallisuuden arviointi kuuluu.

Toinen 1 kohdassa mainituista peruutusperusteista olisi luvanhaltijan asettaminen konkurssiin tai hänen toimintakelpoisuutensa rajoittaminen. Luvanhaltijan asettaminen konkurssiin tarkoittaisi käytännössä sitä, että hänen mahdollisuutensa ampumaradan ylläpitämiseen lakkaisivat. Luvanhaltijan toimintakelpoisuutta voidaan rajoittaa usealla tavalla. Lupaviranomaisen tulee tällöin harkita, onko toimintakelpoisuutta rajoitettu siten, että sillä on vaikutusta henkilön kykyyn ylläpitää ampumarataa. Konkurssi- tai toimintakelpoisuuden rajoitustilanteissa voi luvan peruuttaminen tulla käytännössä arvioitavaksi myös ampumaradan ylläpitämisen päättymisen perusteella. Koska tämä peruutusperuste on pakollinen, on lupaviranomaisen arvioitava luvan peruuttaminen ensisijassa tällä perusteella. Konkurssiin asettaminen tai toimintakelpoisuuden rajoittaminen on tällöin osa toiminnan päättymisestä mahdollisesti tehtävää kokonaisarviointia.

Luvanhakijalta edellytettäisiin 5 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan sopivuutta luvanhaltijaksi. Jos luvanhaltija ei luvan voimassa ollessa enää olisi sopiva luvanhaltijaksi, voitaisiin lupa ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan peruuttaa. Sopivuuden arviointi tapahtuisi samoin kriteerein kuin luvan hakijan osalta lupahakemusta käsiteltäessä. Tältä osin viitaan edellä oleviin 5 §:ää koskeviin perusteluihin. Tämän kohdan ja ehdotetun 2 momentin 2 kohdan suhdetta on selostettu jäljempänä 2 momentin 2 kohtaa koskevien perustelujen yhteydessä.

Yhteisölle tai säätiölle annettu lupa voitaisiin peruuttaa, jos se ei enää täyttäisi luvan antamiselle 5 §:n 1 momentin 7 tai 8 kohdassa asetettuja edellytyksiä. Yhteisön ja säätiön tulisi olla toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella sopiva ampumaradan ylläpitäjäksi. Sopivuutta on arvioitu edellä 5 §:n 1 momenttia koskevissa perusteluissa. Mikäli yhteisön tai säätiön toiminta muuttuisi luvan voimassaoloaikana, voisi lupaviranomainen peruuttaa luvan. Eräiden yhteisön

tai säätiön hallintoon kuuluvien henkilöiden sopivuusvaatimuksesta on säädetty 8 kohdassa. Luvanhaltijan hallintoon kuuluvilta henkilöiltä tulisi edellyttää vastaavaa sopivuutta. Tältä osin viitataan edellä 5 §:n 1 momentin 8 kohtaa koskeviin perusteluihin. Harkittaessa yhteisölle tai säätiölle annetun ampumarataluvan peruuttamista luvanhaltijan hallintoelimiin kuuluvan henkilön sopimattoman menettelyn perusteella on arvioitava, mikä on menettelyn vaikutus nimenomaan luvanhaltijana toimivan yhteisön tai säätiön kykyyn toimia ampumaradan ylläpitäjänä. Tällöin sopimattomuuden asteen arvioinnin lisäksi on kiinnitettävä huomiota henkilön tosiasialliseen vaikutusvaltaan yhteisössä. Luvan peruuttamisen sijasta on tällaisessa tapauksessa, kuten muissakin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, mahdollisuus antaa luvanhaltijalle varoitus.

Ampumaratalupa voitaisiin peruuttaa myös, jos ampumaradalla ei enää olisi ratavastaavaa. Ampumaratavastaavan tehtävä radan turvallisuuden omavalvonnassa on niin keskeinen, että ampumarata ei voi olla pitkää aikaa ilman ratavastaavaa. Tämän vuoksi ampumaratalupa tulisi lähtökohtaisesti peruuttaa, jos luvanhaltija ei asetetussa määräajassa kykenisi esittämään uutta ratavastaavaa.

Ratavastaavat toimisivat pääsääntöisesti tehtävissään vapaaehtois pohjalta. Tämän vuoksi on oletettava, että ratavastaavien vaihdoksia tulisi melko paljon. Olisi kuitenkin kohtuutonta, jos ampumaratalupa olisi peruutettava aina kun ratavastaavan vaihdos tapahtuisi siinä määrin yllättäen, että uutta ei olisi ehditty esittää ennen vanhan ratavastaavan tehtävän päättymistä. Tarpeettomien peruutusta ja uuden luvan hakemista koskevien prosessien välttämiseksi lupaviranomaisen tulisi lähtökohtaisesti asettaa luvanhaltijalle uuden ratavastaavan nimeämiseksi sellainen aika, joka on riittävä uuden ratavastaavan nimeämiseksi, mutta ei aiheuta sellaista katkosta radan omavalvontaan, että radan käyttäjien tai sivullisten turvallisuus vaarantuisi. Määräaika voisi olla esimerkiksi kuukauden pituinen, jos ampumatoiminta radalla jatkuisi. Säännöksessä jätettäisiin lupaviranomaiselle kuitenkin harkintavaltaa luvan peruuttamisen osalta esimerkiksi sellaisiin tilantei-

siin, joissa ampumarataluvan haltijan esittämälle uudelle ratavastaavalle muodostuisi prosessin aikana este ottaa tehtävää vastaan.

Harrastajien, ampumaratojen ylläpitäjän ja yhteiskunnan yhteinen etu on, että ampumaratoja ylläpidetään pitkäjänteisesti ja ilman tarpeettomia keskeytyksiä. Tämän vuoksi ensisijainen vaihtoehto olisi, että 1 kohdassa tarkoitettujen puutteen tai muutoksen ilmetessä tämä korjataan lupaviranomaisen asettamassa määräajassa. Määräajan pituus olisi lupaviranomaisen harkinnassa. Sen pituuden harkinnassa tulisi huomioida puutteen vakavuus, luvanhaltijan ja ratavastaavan väliaikaiset toimet sen vaikutusten minimoimiseksi sekä luvanhaltijan tosiasiallinen mahdollisuus puutteen poistamiseen asetetussa määräajassa.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin luvan peruttamisesta ensinnäkin silloin kun luvan haltija olisi syyllistynyt sellaiseen rikokseen, joka osoittaisi hänen olevan sopimaton tehtäväänsä. Sopimattomuuden osoittava rikos voisi olla ampumaradan ylläpitämiseen liittyvä teko, esimerkiksi ympäristösäännösten rikkominen, mutta se voisi olla muukin teko, joka osoittaisi luvanhaltijan sopimattomaksi ylläpitämään ampumarataa. Tällainen voisi olla esimerkiksi teko, joka osoittaisi henkilön olevan piittaamaton toisten henkilöiden turvallisuudesta. Edellytyksenä 2 momentin säännöksen soveltamiselle tältä osin olisi, että tuomio olisi lainvoimainen.

Säännös voisi joissakin tapauksissa tulla sovellettavaksi päällekkäin 2 momentin 1 kohdan kanssa. Kyseisessä kohdassa viitataan yleiseen rehellisyyteen, luotettavuuteen ja sopivuuteen. Ehdotetussa 2 momentin 2 kohdassa painotettaisiin puolestaan yksittäisen teon moitittavuutta luvan peruutusperusteena.

Lupa voitaisiin 2 kohdan perusteella peruuttaa myös, jos luvanhaltija olisi tahallaan menetellyt virheellisesti ylläpitäessään ampumarataa. Ottaen huomioon ampumaratatoiminnan laatu, täyttää virheellinen menettely usein rikoksen, esimerkiksi vaaran aiheuttamisen, tunnusmerkistön. Toisaalta ampumaradalla tapahtuvaa toimintaa säännellään yksityiskohtaisesti luvassa ja sen lupahdoissa. Rikokseen syyllistyminen sekä luvan määräysten ja lupaehtojen rikkominen ehdo-

tetaan kumpikin säädettäväksi erillisiksi peruutusperusteiksi. Virheellinen menettely olisi tarpeen säätää erikseen peruutusperusteeksi sen varmistamiseksi, että lupaviranomaisella olisi mahdollisuus peruuttaa lupa aina luvanhaltijan toimiessa olennaisesti virheellisesti riippumatta siitä, täyttääkö menettely rikoksen tunnusmerkistön taikka onko se luvan määräysten tai lupaehtojen vastaista. Lupaviranomaisen tulisi osoittaa, että olennaisesti virheellinen menettely olisi ollut nimenomaan tahallista.

Ehdotetun 3 kohdan mukaan lupa voitaisiin peruuttaa, silloin kun luvanhaltija olisi olennaisesti rikkonut lupaan liitettyjä keskeisiä ehtoja tai määräyksiä. Kuten 1 kohdassa, myös 3 kohdassa lupaviranomaisen tulisi antaa luvanhaltijalla mahdollisuus lupaviranomaisen asettamassa määräajassa korjata puute.

Rikkominen olisi olennaista silloin, jos poikkeaminen olisi merkittävää. Vähäistä ehtojen rikkomista, jos se jatkuisi pitkään tai olisi toistuvaa, voitaisiin pitää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna luvanhaltijan sopivuuden puuttumisena. Rikkomisen tulisi kohdistua olennaisiin lupamääräyksiin tai luvan ehtoihin. Olennaisia olisivat ensinnäkin radan käyttäjien ja sivullisten turvallisuuden varmistamiseksi asetetut ehdot. Tällaista olennaista lupaehtojen rikkomista voisi olla esimerkiksi ammuttaminen lupaan merkityn ampumasuunnan vastaisesti tai sellaisilla aseilla, joilla radalla ei saa ampua.

Turvallisuuden ylläpitämistä koskevien määräysten ja ehtojen lisäksi olennaisia lupaehtoja voisivat olla eräät yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi asetetut määräykset tai ehdot. Tällainen voisi olla esimerkiksi sallittua ampuma-aikaa koskeva määräys.

Lupaa ei tulisi peruuttaa vähäisenä pidettävän menettelyn tai puutteen johdosta. Luvan peruuttamisen kynnyksen tulisi sopivuutta koskevan harkinnan osalta olla jonkin verran korkeampi kuin lupahakemuksen hylkäämisen. Vähäisissä tapauksissa lupaviranomaisen tulisi antaa luvanhaltijalle ensisijaisesti varoitus.

Useissa tapauksissa vaara aiheutuisi radan jollakin osalla olevasta puutteesta. Radalla saattaa olla useita lajiratoja, joista puute ilmenee vain yhdessä. Puute saattaa olla myös

sellainen, että se kohdistuu vain yhden lajiradan joihinkin ampumapaikkoihin. Tällaisissa tapauksissa luvan osittainen peruuttaminen voisi poistaa puutteen. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lupa voitaisiin peruuttaa vain osittain, mikäli se olisi riittävää puutteen korjaamiseksi.

Ehdotetussa 2 momentissa mainituissa tapauksissa ampumarataluvan peruuttaminen olisi harkinnanvaraista. Peruuttamisen edellytysten täyttymisen suhteen olisi lupaviranomaiselle jätettävä riittävästi harkinnanvaraa, sillä 2 momentissa mainittuihin väärinkäytöksiin mahtuu moitittavuudeltaan hyvin eriaisteisia tekoja ja laiminlyöntejä. Varoitus soveltuisi käytettäväksi erityisesti momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa silloin kun teko olisi ollut vähäinen. Sitä voitaisiin käyttää myös silloin, kun luvanhakija ei olisi asetetussa määräajassa korjannut puutetta, joka olisi vähäinen, tai peruuttaminen olisi muutoin kohtuutonta. Koska varoitus annettaisiin luvan peruuttamisen sijasta, ei varoitus tulisi kyseeseen, jos luvanhaltija olisi asetetussa määräajassa korjannut puutteen.

8 §. Ilmoitus vähäisestä ampumaradasta. Vähäisen ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen on 4 §:n mukaan ilmoituksenvaraista. Ilmoitus ehdotetaan tehtäväksi Poliisihallitukselle, joka toimisi myös laissa tarkoitettuna lupaviranomaisena. Vuosittaisten lupa- ja ilmoitusmäärien vähäisyyden johdosta on tarkoituksenmukaista keskittää lupaviranomaistehtävät ja ilmoitusten käsittelyn viranomaistehtävät yhteen viranomaiseen. Ilmoituksen vastaanottavalla viranomaisella tulisi olla ennen vähäisen ampumaradan perustamista riittävä aika käsitellä ilmoitus. Tämän vuoksi ehdotetaan, että vähäisen ampumaradan perustajan tai pitäjän olisi jätettävä ilmoitus vähintään kahta kuukautta ennen radan käyttöönottoa. Tämä määräaika olisi katsottava lupaviranomaiselle riittäväksi ilmoituksen sisällön tarkistamiseen sekä 2 momentissa tarkoitettujen määräysten ja ehtojen asettamiseen.

Samoin kuin luvanvaraisella ampumaradalla, myös vähäisellä ampumaradalla tulisi olla järjestyssääntö turvallisuuden varmistamiseksi radalla. Järjestyssääntö tulisi täyttää samat vaatimukset kuin luvanvaraisten ampumaratojenkin järjestyssääntöjen. Käytän-

nössä järjestyssääntö olisi ilmoituksen liitteenä. Ampumaratailmoituksen tulisi sisältää myös ratavastaavan tiedot. Vähäisellekin ampumaradalle olisi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamiseksi tarpeen asettaa ratavastaava valvomaan radan turvallisuutta. Ratavastaavan suostumus tehtäväänsä tulisi niin ikään sisällyttää ilmoitukseen tai sen liiteasiakirjoihin.

Poliisihallitus, joka käsittelee ampumaratailmoitukset, voisi asettaa radan pitämiseksi määräyksiä ja ehtoja, jotka olisivat tarpeellisia ampumaradan ylläpitämiseksi. Määräysten ja ehtojen tulisi olla radan turvallisuutta koskevia, ei esimerkiksi ympäristönsuojeluun liittyviä. Vähäisenkin ampumaradan turvallinen ylläpitäminen saattaa tapauskohtaisesti edellyttää sellaisia turvallisuutta koskevia lisämääräyksiä tai ehtoja, jotka eivät sisältyisi esimerkiksi järjestyssääntöön.

Poliisihallitus voisi kieltää ampumaradan perustaminen tai ylläpitäminen, mikäli ehdotetun lain 7 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttyisivät. Kiellon perusteet vastaisivat luvanvaraisen ampumaradan luvan peruuttamiselle ehdotettavia perusteita. Kieltäminen voisi olla myös osittaista, jos se olisi riittävää turvallisuutta koskevan puutteen poistamiseksi. Kieltämisen sijasta voitaisiin antaa varoitus, mikäli peruuttaminen olisi kohtuutonta. Kieltämisen ja varoituksen antamisen osalta viitataan edellä 7 §:n perusteissa näiltä osin lausuttuun. Koska vähäisen ampumaradan ylläpitäminen perustuisi ehdotetussa pykälässä tarkoitetuissa tapauksissa ilmoitukseen eikä lupaan, rinnastettaisiin ilmoituksen tekijä luvan peruutusharkintaa tehtäessä ampumarataluvan haltijaan.

9 §. Järjestyssääntö. Ampumaradalla tapahtuva toiminta ehdotetaan perustettavaksi järjestyssääntöön. Järjestyssäännöllä tulisi säännellä rata-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien henkilöiden turvallisuuden varmistavista toimista. Sen tulisi lisäksi sisältää radan merkitsemistä ja eristämistä koskevat määräykset. Sivullisten jou tuminen tietämättään vaara-alueelle voidaan estää merkitsemällä alue esimerkiksi kyltein, puomein tai lippusiimoin taikka aitaamalla se. Sisäämpumaradan osalta kysymykseen voi tulla esimerkiksi varoituskylttien merkitseminen oviin tai ovien lukitseminen. Radan

turvallinen käyttö edellyttää myös yleensä radan käyttäjien kulun ohjaamista turvallisille reiteille. Järjestyssääntö voisi sisältää tarvittaessa myös määräyksiä muunlaisista suojarakenteista tai merkinnöistä.

Järjestyssäännön tulisi lisäksi sisältää määräykset radan käyttöä koskevista rajoituksista. Radan käyttöä saattaa olla tarpeen säännellä esimerkiksi ampumapaikkojen sijainnin, ampumasuuntien, ampumamatkojen ja käytettävien aseiden osalta. Radan turvallinen käyttö saattaa edellyttää lisäksi käyttäjiltä radan puhtaanapitoa.

Jotta järjestyssääntöä tehokkaasti noudatetaisiin, tulisi sen olla radan käyttäjien tiedossa. Käyttäjien tiedossa tulisi olla myös se, miten radalla havaitut turvallisuuspuutteet voidaan saattaa ampumaradan pitäjän tietoon. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että järjestyssäännön ja ratavastaavan yhteystietojen tulisi olla radalla sen käyttäjien nähtävänä.

Järjestyssäännöstä ja sen esilläpidosta radalla voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella 16 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla.

10 §. Ratavastaavan ja ammunnan johtajan oikeudet ja velvollisuudet. Ampumaradan turvallinen ylläpitäminen edellyttää säännöllistä valvontaa. Valvontaa tulee kohdistaa sekä radan rakenteiden turvallisuuteen että käyttäjien toimintatapojen säilymiseen turvallisin.

Koska viranomaisvalvonta ei voi olla säännöllistä, ehdotetaan, että vähäiselle ampumaradalle, ampumaradalle ja ampumaurheilukeskukseen nimettäisiin valvontaa tekevä henkilö, ratavastaava. Ratavastaavan asettamisesta ehdotetaan säädettäväksi 5 ja 8 §:issä, joiden perusteluihin viitataan tältä osin.

Ratavastaavan tehtävä olisi ensinnäkin valvoa, että ampumarata olisi turvallinen. Turvallisuudella tarkoitettaisiin radan rakenteellista turvallisuutta eli radan tulisi koko sen käyttöajan olla turvallinen sekä sen käyttäjille että sen välittömässä läheisyydessä kulkeville tai oleskeleville henkilöille. Radalta ammutuista luodeista tai muista ammuksista ei myöskään saisi aiheutua omaisuusvahinkoa sivulliselle. Turvallisuuteen sisältyisi myös radan käyttäjien ja siellä oleskelevien

ihmisten turvallinen käyttäytyminen siltä osin kuin se ei kuuluisi järjestyssäännön alaan. Ratavastaavan tehtäviin kuuluisi myös lupaehtojen ja luvan määräysten sekä ampu-maratailmoituksen perusteella annettujen määräysten ja ehtojen noudattamisen valvonta.

On selvää, että ratavastaava ei olisi ampumaradalla paikalla aina kun sitä käytetään. Valvonnan määrä, laajuus ja tekotapa riippuisivat radan laadusta, käyttäjämäärästä, sijaintipaikasta ja muista vastaavista seikoista. Ratavastaavan tulisi sovittaa valvonnan määrä ja tekotapa näiden seikkojen perusteella sellaiseksi, että hän tuntee radan kunnan ja sen, miten sitä käytetään. Valvonnasta ja muista ratavastaavan tehtävistä voitaisiin säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella ehdotetun 16 §:n 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta ampumaradalla on ensisijaisessa vastuussa ampumarataluvan haltija tai ampumaratailmoituksen tekijä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ratavastaavan tulisi ilmoittaa havaitsemistaan puutteista luvanhaltijalle tai ilmoituksen tekijälle. Tämän tehtävänä olisi ilmoituksen saatuaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Ratavastaavan tehtävänä olisi myös tarkistaa ennen ampumaradan käyttöönottoa, että rata on ampumarataluvan taikka ampumaratailmoituksen ja sen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten mukainen. Lisäksi ratavastaava tarkistaisi, että radan rakenteet mahdollistaisivat toiminnan järjestyssääntöjen mukaisesti. Ratavastaavan varmistuminen voitaisiin todentaa esimerkiksi hänen lupasiakirjaan tekemällä merkinnällä. Lupaviranomainen tai ilmoituksen vastaanottava viranomainen ei tekisi erillistä käyttöönottoar-kastusta.

Mikäli ratavastaava havaitsisi, että ampumaradalla olisi sellainen puute, että radan käytöstä aiheutuisi vaaraa terveydelle, olisi ratavastaavan keskeytettävä radan käyttö. Ratavastaava voisi keskeyttää radan käytön myös osittain, jos se olisi vaaran ehkäisemiseksi riittävää. Toiminta olisi keskeytettävä vastaavasti myös, jos radan käytöstä aiheutuisi vaaraa sivullisen omaisuudelle. Radan käytöstä radan ylläpitäjälle aiheutuva nor-

maalin kulumisenkaan ylittävä vahinko ei edellyttäisi radan käytön keskeyttämistä.

Ratavastaavan tulisi ilmoittaa keskeyttämisestä valvontaviranomaiselle. Tämän tulee ilmoituksen saatuaan harkita, tuleeko sen ryhtyä 7 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 8 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Säännöksen tarkoituksena on, että viranomainen saisi tehokkaasti tiedon vaaraa aiheuttavista puutteista.

Keskeinen osa ampumaradan turvallisuutta on se, että radan käyttäjät käyttäytyvät radalla järjestyssääntöjen, lupaehtojen sekä ilmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten mukaisesti. Ampumaradan toiminta on turvallisempaa, mikäli sitä käyttävät henkilöt, jotka ovat oikeutettuja sen käyttöön ja joilla on tiedossa radan käyttöä koskevat säännöt ja rajoitukset. Radan käyttäjien valvonta on tarpeen myös esimerkiksi ympäristöluvuissa säännönmukaisesti asetettujen ympäristökuormituksen määrän valvontaan velvoittavien lupaehtojen toteuttamiseksi.

Ampumaradan pitäjällä on oikeus päättää, ketkä saavat käyttää rataa. Radan käyttöoikeus perustuu yleensä esimerkiksi ampumaseuran jäsenyyteen tai radan käyttömaksun maksamiseen. Koska käyttäjien valvonta on keskeistä myös edellä selostetuin perustein myös radan turvallisuuden kannalta, ehdotettuun lakiin esitetään säännöstä, jonka mukaan radan käyttäjän olisi pyydettyä esitettävä ratavastaavalle selvitys oikeudestaan ampua radalla. Oikeus tarkoittaisi vain sen selvittämistä, että henkilöllä olisi oikeus käyttää rataa. Käytännössä tämä osoitettaisiin maksukuitilla, jäsenkortilla tai muulla vastaavalla luvan osoittavalla asiakirjalla. Tarvittaessa henkilön tulisi osoittaa oikeutensa myös henkilöllisyyttä osoittavalla asiakirjalla. Oikeuteen sisältyisi myös oikeus tarkistaa, että henkilön ampuma-aseet ja käytettäväksi tarkoitetut patruunat ovat sellaisia, joita radalla voi käyttää. Ratavastaavalla ei olisi säännöksen perusteella oikeutta tarkistaa henkilön ampuma-aseiden hallussapitoon oikeuttavia lupia.

Koska ratavastaavan tehtävänä on valvoa radan turvallisuutta, ehdotetaan hänelle oikeutta keskeyttää ampumatoiminta radalla, jos siitä aiheutuisi vaaraa turvallisuudelle tai toiminta olisi ampumarataluvan ehtojen tai

määräysten, ampumaratailmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten taikka järjestyssäännön vastaista. Toiminta tulisi keskeyttää esimerkiksi, jos radalla ammuttaisiin muutoin kuin tarkoitetussa ampumasuunnassa tai ammunassa käytettäisiin sellaisia aseita, joiden käyttö olisi järjestyssäännön vastaista.

Ampumatapahtumalle on yleensä määrätty ammunnan johtaja. Ratavastaavalta ei voisi edellyttää, että hän olisi edes pääsääntöisesti radalla sen käyttöaikoina. Siksi ehdotetaan, että jos ampumatapahtumalle on määrätty ammunnanjohtaja, tällä on samat oikeudet kuin ratavastaavalla. Ammunnanjohtaja määrätään tapahtumaan esimerkiksi kilpailusääntöjen, radan järjestyssäännön tai ampumaseuran sääntöjen perusteella. Ammunnanjohtaja voitaisiin päättää myös radalla olevien keskinäisellä päätöksellä. Ammunnan johtajan määräämisestä ei sisällyttäisi säännöksiä ehdotettuun lakiin.

11 §. Ohjaus, valvonta ja tietojensaanti. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eri tyyppiin ampumaratoihin kohdistuvasta valvonnasta ohjauksesta ja tietojensaantioikeuksista. Toiminnan yleisestä valvonnasta ja ohjauksesta vastaisi Poliisihallitus. Se toimisi myös lupaviranomaisena ja ilmoitukset käsittelevänä viranomaisena.

Ampumaratojen ja niiden lähiympäristön yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnasta huolehtisi ehdotetun pykälän mukaan poliisi. Kukin poliisilaitos hoitaa valvontaa alueellaan. Poliisi valvoisi lisäksi ehdotetun lain säännösten, lupaehtojen sekä ampumaratailmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten noudattamista. Käytännössä tätäkin valvontaa tekisi ensisijaisesti paikallinen poliisilaitos. Koska ehdotettu laki ei ulotu rikoslain 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuihin kotirauhan suojaamiin paikkoihin, ei myöskään valvonta voisi ehdotetun pykälän nojalla näihin ulottua.

Poliisilla olisi oikeus asettaa väliaikaisia rajoituksia ampumaradan käytölle, jos käytöstä aiheutuisi ilmeistä vaaraa turvallisuudelle. Kyseessä olisi poliisin päätös ja sen tekeminen tarkoittaisi, että vaara olisi ilmeinen.

Ampumaurheilukeskusta olisi suuren käyttäjämääränsä ja toiminnan monipuolisuuten-

sa johdosta tarpeen valvoa erityisesti. Tämän johdosta ehdotetaan, että ratavastaavan tekemän valvonnan lisäksi Poliisihallituksen tulisi tarvittaessa tarkastaa, että ampumaurheilukeskus täyttäisi ehdotetussa laissa asetetut vaatimukset ja lupaehdot. Poliisihallituksen tulisi yleistä valvontaa ja ohjausta tekevänä viranomaisena määritellä valvonnan kohteet ja aikataulus kunkin ampumaurheilukeskuksen osalta erikseen.

Poliisihallitukselle ehdotetaan oikeutta salassapitovelvollisuuden estämättä saada tietoja, jotka ovat valvonnassa välttämättömiä. Tietojensaantioikeus rajoittuisi nimenomaan valvonnassa välttämättömiin tietoihin ja valvonnan olisi oltava nimenomaan ehdotetussa laissa tarkoitettua valvontaa. Poliisihallituksella ei siten olisi pykälän perusteella oikeutta saada tietoja muun kuin laissa säädetyn valvontatehtävänsä suorittamiseksi.

Poliisihallitus voisi saada tietoja sekä ampumarataluvan haltijalta, ampumaratailmoituksen tekijältä sekä näiden edustajalta. Poliisihallituksella olisi tämän lisäksi käytössään poliisin omissa rekistereissä olevat tiedot. Poliisihallituksella ei olisi valvontaa varten tarvetta saada salassa pidettäviä tietoja esimerkiksi muilta viranomaisilta.

Poliisihallitukselle ehdotetaan ensinnäkin oikeutta saada radan toimintaa koskevia tietoja. Tällaisia olisivat esimerkiksi radan käyttäjä- ja laukausmääriä sekä radalla ammuttavia lajeja koskevat tiedot. Toiseksi sille ehdotetaan oikeutta saada tietoja ampumaradan toimintaa koskevista päätöksistä. Nämä tiedot ovat välttämättömiä esimerkiksi valvonnan kohdentamisen suunnittelemisessa, radan turvallisuuden arvioinnissa sekä sen arvioinnissa, onko ampumaratalupa mahdollisesti peruutettava toiminnan päättymisen johdosta. Poliisihallitukselle ehdotetaan lisäksi oikeutta saada tietoja ampumaradan pitäjistä. Nämä tiedot olisivat välttämättömiä sopivuuden arvioinnissa. Poliisihallituksella olisi lisäksi oikeus saada salassapitovelvollisuuden estämättä muista vastaavista seikoista.

12 §. Ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelu. Ampumaharrastus voi olla turvallista vain, jos se pääsääntöisesti tapahtuu harrastamista varten varatuissa paikoissa, joissa on turvallisuuden edellyttämät rakenteet ja muut suojaustoimet.

Metsästyslainsäädännössä on metsästäjälle asetettu eräissä tapauksissa velvoite suorittaa ampumakoe metsästysoikeuden edellytyksenä. Metsästäminen on lisäksi tapahduttava niin, ettei eläimelle aiheuteta tarpeetonta kärsimystä. Edellä mainituista seikoista voidaan johtaa metsästäjälle lakisääteinen velvoite huolehtia ampumataidostaan. Lisäksi reserviläisen tulee huolehtia kunnostaan, minkä osaksi tulee lukea ampumakunto. Kattavan ja turvallisen ampumarataverkoston ylläpitäminen on siten harrastajakunnan ja yhteiskunnan yhteinen etu.

Maakuntien liitot vastaavat maakuntakaavojen laadinnasta. Ehdotetun 12 §:n mukaan maakuntien liiton tulisi laatia alueellaan kehittämissuunnitelma, jossa esitettäisiin arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten ja muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja sijoitustarpeesta. Lähtökohtana tulisi olla, että ampumaharrastajat kykenisivät harrastamaan maakunnassaan ampumaradoilla ilman rataverkoston puutteellisuudesta johtuvaa tarvetta harrastaa esimerkiksi hiekkakuopilla tai muualla maastossa. Suunnitelman tulisi perustua maakunnalliseen harrastajamäärään ja sen jakaumaan maakunnassa. Harrastajien tarpeiden huomioimiseksi ehdotetaan, että kehittämissuunnitelman laadinnassa tulisi kuulla keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita. Ehdotetussa säännöksessä tarkoitettuja metsästysorganisaatioita voisivat olla esimerkiksi riistanhoitoyhdistykset, joiden tehtäviin kuuluu muun muassa ampumakokeiden järjestäminen, sekä Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry:n piiriorganisaatiot. Ampumaurheiluorganisaatioita, joita suunnitelmaa laadittaessa tulisi kuulla, olisivat Suomen Ampumaurheiluliitto ry:n ja Reserviläisurheiluliitto ry:n maakunnan alueella toimivat jäsenyhdistykset.

Suunnitelma olisi selvitysaineistoa alueiden käytön suunnittelussa, esimerkiksi maakuntakaavan valmistelussa. Säännöksen tarkoituksena on edistää ampumarataverkoston ylläpitämistä sekä ampumatojen ja niitä ympäröivien alueiden käytön yhteensovittamista.

Ympäristöministeriön asettama työryhmä on laatinut ampumaratojen ympäristölupia koskevan ohjeen (Suomen ympäristö

23/2012), joka sisältää suosituksia muun muassa ampumaratoja ympäröivien alueiden kaavoituksesta. Valtioneuvoston asettamat ohjeavrot ampumaradan aiheuttamasta melutasosta eri toiminnoille (VNp 53/1997) vaikuttavat ampumaratojen sijoittamiseen muiden toimintojen läheisyyteen ja muiden toimintojen sijoittamiseen ampumaratojen lähelle.

13 §. Ampumaratarikos. Luvattomasta ampumaradan perustamisesta ja ylläpidosta taikka ilman ilmoitusta tapahtuvasta vähäisen ampumaradan ylläpidosta säädetäisiin rangaistus rikoslain 41 luvun 7 a §:ssä. Ehdotettuun ampumaratalakiin sisällytettäisiin viittaussäännös.

14 §. Ampumaratarikkomus. Ehdotetussa 14 §:ssä säädetäisiin rangaistaviksi eräät ampumaradan ylläpitäjän sellaiset toimet, jotka olisivat moitittavuudeltaan vähäisempiä kuin rikoslain 41 luvun 7 a §:ssä säädetty ampumaratarikos. Tekijänä voisi olla ainoastaan ampumaradan ylläpitäjä, ei esimerkiksi ratavastaava tai radan käyttäjä. Teot olisivat rangaistavia sekä tahallisia että törkeästä huolimattomuudesta tehtyinä. Tekoja olisi pidettävä siinä määrin vähäisinä, että niiden rikkomisesta olisi pidettävä riittävänä sakko-rangaistusta.

Kohdassa 1 säädetäisiin rangaistavaksi lupaehtojen rikkominen. Ampumarataluvan myöntänyt viranomainen voi ehdotetun 5 §:n 2 momentin perusteella asettaa lupaan radan turvallisuutta koskevia määräyksiä ja ehtoja. Koska näiden noudattaminen on keskeistä yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle ampumaradalla ja sen välittömässä läheisyydessä, olisi näiden ehtojen ja määräysten rikkominen tarpeen säätää rangaistavaksi.

Ehdotetun pykälän 2 kohdassa puolestaan säädetäisiin rangaistavaksi viranomaisen ampumaratailmoituksen perusteella asettamien ehtojen ja määräysten rikkominen. Vähäistä ampumarataa koskevan ilmoituksen vastaanottava viranomainen voi ehdotetun 8 §:n 2 momentin mukaan asettaa ampumaradan pitämiselle ehtoja tai määräyksiä. Luvan määräysten tai ehtojen sekä ilmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten osalta viitataan 5 §:n 2 momenttia ja 8 §:n 2 momenttia koskeviin perusteluihin.

15 §. Muutoksenhaku. Viranomaisen ehdotetun lain nojalla tekemiin päätöksiin haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valittaminen tapahtuisi hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti. Muissa kuin pakko-keino- ja sanktioluonteisissa asioissa muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi kuitenkin valituslupaa. Valituslupajärjestelmän ulkopuolelle jääviä asioita olisivat luvan peruuttaminen ja toiminnan kieltäminen.

Päätös ampumarataluvan peruuttamisesta tai ampumaradan toiminnan kieltämisestä perustuu joko radan turvallisuutta koskevaan teknisuoltoiseen puutteeseen, ylläpitäjän sopimattomuuteen tai ratavastaavan puuttumiseen. Näissä tilanteissa on riski siitä, että ampumarata tai sillä harjoitettava toiminta aiheuttaa vaaraa radan käyttäjille tai sivullisille. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tällainen päätös tulisi pantavaksi täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomaisella olisi mahdollisuus kieltää päätöksen täytäntöönpano.

Päätöksiä, joita viranomainen ehdotetun lain nojalla voisi tehdä, olisivat 5 §:ssä tarkoitettu ampumaratalupaa koskeva päätös, 7 §:ssä tarkoitettu ampumarataluvan peruuttamista koskeva päätös, 8 §:ssä tarkoitettu päätös ampumaratailmoituksen perusteella asetettavista ehdoista tai määräyksistä, sekä 11 §:ssä tarkoitettu poliisin päätös väliaikaisen rajoituksen asettamisesta.

16 §. Tarkemmat säännökset. Ampumaratalain tehokas ja joustava täytäntöönpano edellyttää tarkempien säännösten antamista sekä ampumarataluvan hakemiseen että ampumaratailmoituksen tekemiseen liittyen. Lisäksi ampumaradan tehokas valvonta edellyttää tarkempien säännösten antamista valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksen lisäksi voitaisiin antaa sisäministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä käytettävistä lomakkeista.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää ensinnäkin ampumaratahakemuksen sisällöstä eli siitä, millaisia tietoja hakijan tulisi hakemukseensa sisällyttää. Vastaavasti ampumaratailmoituksen sisältämistä tiedoista voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Näiden säännösten tarkoituksena olisi ohjata hakemuksen tai il-

moituksen tekijää. Toisaalta ne varmistaisivat viranomaisen edellytyksiä käsitellä hakemus tai ilmoitus joutuisasti turvaamalla tarvittavien tietojen saantia heti hakemus- tai ilmoitusasiakirjan saavuttua.

Ampumaratalupaa koskevassa hakemuksessa tai vähäistä ampumarataa koskevassa ilmoituksessa ei käytännössä olisi mahdollista esittää kaikkia asian käsittelyn edellyttämiä tietoja vaan merkittävä osa tiedoista käytännössä sisällytettäisiin liiteasiakirjoihin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös näiden asiakirjojen sisällöstä eli siitä, mitä tietoja liiteasiakirjojen tulisi sisältää. Perusteet tälle valtuussäännökselle olisivat samat kuin hakemusten ja ilmoitusten osaltakin.

Ehdotetun lain 9 §:n mukaan ampumaradalla tulisi olla järjestyssääntö. Järjestyssäännön sisällöstä ehdotetaan säädettäväksi kyseisessä pykälässä. Siinä säädettäisiin sisällön perusteista, järjestyssäännön yksityiskohtaisemmasta sisällöstä ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella. Jotta järjestyssäännöllä voitaisiin tehokkaasti ohjata radan käyttäjien toimintaa, järjestyssäännön tulisi olla käyttäjien havaittavissa. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä järjestyssäännön esilläpidosta radalla.

Ampumaradan ratavastaavan tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi lain 10 §:ssä. Ratavastaavan tulisi valvoa, että ampumarata on turvallinen. Sen lisäksi hänen tulisi valvoa, että radalla noudatetaan järjestyssääntöä sekä lupaehtoja tai viranomaisen ampumaratailmoituksen perusteella asettamia ehtoja ja määräyksiä. Lisäksi ampumarataa ei saisi ottaa käyttöön, ennen kuin ratavastaava on varmistunut, että ampumarata täyttää ampumarataluvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetetut vaatimukset ja että ratarakenteet mahdollistavat järjestyssääntöjen mukaisen toiminnan. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä ratavastaavan tekemästä valvonnasta. Tarvetta voisi olla antaa tarkempia säännöksiä valvottavista kohteista ja valvontaan liittyvien tarkastusten taajuudesta ottaen huomioon esimerkiksi radan sijainti, tyyppi ja koko.

Luvan hakemisessa, ilmoituksen tekemisessä ja muissa toimenpiteissä tarvittavista lomakkeista ehdotetaan annettavaksi tarvittaessa tarkempia säännöksiä sisäministeriön asetuksella.

17 §. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Lakiin ehdotetaan otettavaksi normaali voimaantulosäännös.

Selvyyden vuoksi lakiin otettaisiin säännös siitä, että sillä kumottaisiin 4 päivänä joulukuuta 1915 annettu asetus ampuma-aseiden ja ampumatarpeiden ostamisesta ja hallussapidosta sekä ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta (92/1915) sekä 25 päivänä heinäkuuta 1916 annettu senaatin päätös ampuma-aseiden ja ampumatarpeiden kaupasta, aseiden hallussapidosta ja mukana kantamisesta sekä ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta (52/1916).

Voimassa olevat ampumaradan ylläpitämistä koskevat luvat on annettu ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta annetun asetuksen nojalla. Asetus on tullut voimaan vuonna 1915, eikä Suomessa ole tätä vanhempia ampumaratoja. Asetus on sisällöltään puutteellinen verrattuna nyt ehdotettavaan lakiin. Nämä aikaisemman lain nojalla annetut luvat ehdotetaan jääviksi voimaan. Lupien uudelleenkäsitteily ei olisi tarpeen ottaen huomioon, että näillekin radoille olisi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta nimettävä ratavastaava ja laadittava järjestyssääntö. Koska ampumaratojen ylläpitäminen on lähes poikkeuksetta Suomessa harrastustoimintaa, olisi ratavastaavan nimeämiselle ja järjestyssäännön laatimiselle asetettava riittävän pitkä siirtymäaika, joksi ehdotetaan kahta vuotta.

Ennen ehdotetun lain voimaantuloa annetun ampumarataluvan raukeamiseen, peruuttamiseen ja valvontaan sovellettaisiin ehdotetun lain säännöksiä. Tämä olisi välttämätöntä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Muutoin pääosa Suomen ampumaradoista jäisi ajanmukaisen valvonnan ulkopuolelle.

Koska edellä mainittu asetus ei mahdollistanut luvan antamista esimerkiksi kunnalle, on luvan saamiseksi jouduttu luomaan keino-tekoisia järjestelyjä, joissa lupa on haettu esimerkiksi kunnan sijasta jonkin sen viranhaltijan nimiin. Tämä aiheuttaa vastuun-

gelmiä sekä vaikeuttaa valvontaa. Keinotekoisten järjestelyjen poistamiseksi ehdotetaan kahden vuoden siirtymäaikaa, jonka kuluessa voitaisiin tehdä hakemus luvan siirtämiseksi radan tosiasialliselle ylläpitäjälle. Lupahakemus käsiteltäisiin tällöin maksutta. Edellytyksenä olisi, että radan toiminta ei muutu. Vastaavaa menettelyä ehdotetaan vähäistä ampumarataa koskeville ilmoituksille.

1.2 Laki ampuma-aselain muuttamisesta

1 §. Soveltamisala. Tehokkaiden ilma-aseiden luvanvaraisuutta ja ilmoituksenvaraisuutta koskeva sääntely ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselakiin. Vastaavalla tavalla on jo nyt menetelty kaasusumuttimien osalta. Tehokkaan ilma-aseen määritelmä sisältyisi ehdotettavaan 2 a §:ään.

Tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovellettaisi kaikkia ampuma-aselain säännöksiä. Tämä johtuisi ensinnäkin siitä, että ilma-aseita ei ehdoteta luokiteltaviksi eri asetyyppeihin eikä niiden osia ehdoteta säädettäväksi luvanvaraisiksi. Ilma-aseissa ei käytetä patruunoita eikä niiden ammuksiakaan ehdoteta säänneltäväksi. Ilma-aseen hankkimislupaa hakevan henkilön ei tarvitsisi myöskään suorittaa soveltuvuustestiä. Ilma-aseen luvanhaltijaan ei sovellettaisi ampuma-asekouluttajaa eikä harrastuksen jatkumisen osoittamista koskevia säännöksiä. Päinvastoin kuin ampuma-aseita, ilma-aseita koskevia kansainvälisiä merkintävaatimuksia ei ole olemassa. Niihin ei myöskään käytännössä tehdä säännönmukaisesti valmistusmerkintöjä. Tämän vuoksi ilma-aseisiin ehdotetaan sovellettavaksi vain ampuma-aseasetuksen tunnistenumeroa koskevaa vaatimusta, ei ampuma-aselain 110 a-c §:n valmistus-, maahantuonti- ja täydennysmerkintää koskevia vaatimuksia. Ilma-aseet eivät myöskään kuulu kannettavien ampuma-aseiden tarkastusleimojen vastavuoroista hyväksymistä koskevan sopimuksen (SopS 40/1984) soveltamisalaan. Sen vuoksi niihin ei sovellettaisi käyttöturvallisuuden tarkastamista koskevaa 110 §:ää. Koska tehokkaiden ilma-aseiden vientiä, Suomesta tapahtuvaa siirtoa ja kauttakuljetusta kaupallisessa tarkoituksessa ei valvottaisi, ei tehokkaisiin ilma-aseisiin sovellettaisi 32, 33, 35, 35 a ja 36 pykälää. Soveltamisalan ulkopuolelle jäi-

sivät myös sellaiset ampuma-aselain säännökset, jotka koskisivat vain kaasusumuttimia.

Kaasusumuttimen säilyttämistä ei olisi tarpeen säännellä yhtä yksityiskohtaisesti kuin varsinaisten ampuma-aseiden ja tehokkaiden ilma-aseiden säilyttämistä. Tämän vuoksi 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaasusumuttimien säilytystä koskisi ampuma-aselain 105 §:n perussäännös, jonka mukaan ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten haltija on velvollinen pitämään ampuma-aseesta, aseiden osasta, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista sellaista huolta, ettei vaaraa niiden joutumisesta asiattomien haltuun ole. Kaasusumuttimiin ei sovellettaisi ehdotettavaa ampuma-aselain 106 §:ää eikä 106 b §:ää. Sen sijaan kuljettamista ja kantamista koskevaa ehdotettua 106 a §:n 1 momenttia ehdotetaan voimassa olevan sääntelyn tapaan sovellettavaksi myös kaasusumuttimiin. Kaasusumuttimien säilytystä säänneltäisiin lisäksi aseelinkeinonharjoittajien osalta esimerkiksi 20 §:n 3 momentissa ja yhteisöjen osalta 55 b §:n 2 momentissa.

2 a §. Tehokas ilma-ase. Ilma-aseella tarkoitettaisiin asetta, jossa luodin energia tuotettaisiin kokoon puristetun ilman tai muun kaasun paineella erotuksena varsinaisiin ampuma-aseisiin, joissa paine tuotetaan palavan ajoaineen avulla. Paineistettu ilma tai muu kaasu voitaisiin saada aseeseen siinä olevan jousen voimalla taikka painesäiliöstä tai patruunasta. Sääntelyn piiriin ehdotettaisiin kuuluviksi vain tehokkaimmat ilma-aseet, joiden teho vastaisi varsinaista ampuma-asetta. Tällaisia ilma-aseita olisivat aseet, joiden piipun pienin sisähalkaisija ylittäisi 6,35 millimetriä.

Tehokkaiksi ilma-aseiksi ei katsottaisi kaliiperista riippumatta sellaisia ilma-aseita, jotka olisivat suunniteltuja ja tarkoitettuja vain muiden kuin metalliluotien ampumiseen. Tällaisia olisivat esimerkiksi sellaiset muovikuula-aseet (Airsoft-aseet) ja värikuula-aseet (Paintball-aseet), jotka eivät olisi suunniteltu ja tarkoitettu ampumaan myös metalliluoteja tai -ammuksia.

Ilma-aseita, joiden piipun pienin sisähalkaisija ylittää 6,35 mm, on valmistettu jo hy-

vin kauan. Vanhojen ilma-aseiden teho on piipun halkaisijasta riippumatta heikko. Lisäksi vanhojen ilma-aseiden rakenne on sellainen, että alkuperäinen teho ei säily vuosikymmeniä. Nykyaikaisia ilma-aseita, jotka täyttävät ehdotetun tehokkaan ilma-aseen määritelmän, on valmistettu vasta viime vuosikymmeninä. Siksi nyt ehdotetaan, että tehokkaan ilma-aseen määritelmään sisällytettäisiin aikarajaus niin, että tehokkaiksi ilma-aseiksi katsottaisiin vain sellaiset määritelmän muutoin täyttävät ilma-aseet, jotka on valmistettu vuonna 1950 tai sen jälkeen.

5 §. Patruuna. Ampuma-aselain 5 §:n 3 momentissa ja 106 §:n 4 momentissa on viittaukset räjähdysvaarallisten aineiden käsittelystä annettuun lakiin (263/1953). Kyseinen laki on kumottu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetulla lailla (390/2005). Koska 106 §:n 4 momentti ehdotetaan siirrettäväksi lakiviittausta päivitettynä 106 b §:ksi, ehdotetaan 5 §:n 3 momenttiin tehtäväksi vastaava lakiviittausta koskeva muutos.

11 §. Kaasusumutin. Kaasusumuttimen tarkoituksena on sen käytön kohteen lamauttaminen. Sumutin vaikuttaa suun ja hengitysteiden limakalvoihin sekä silmiin. Kohteen lamauttamiseksi sumuttimien sisältämien ainesosien on oltava tehokkaita. Koska kaasusumutin on tarkoitettu käytettäväksi toista ihmistä tai joissakin tapauksissa eläintä vastaan, eivät sumuttimen sisältämät ainesosat saa olla sellaisia, että niistä aiheutuisi pysyvää vammaa käytön kohteelle. Vammoja saattavat tehoaineiden lisäksi aiheuttaa myös muut sumuttimen sisältämät aineet, kuten ponneaineet ja sisällön säilymiseen vaikuttavat aineet. Tämän johdosta ehdotetaan lisättäväksi 11 §:ään uusi 2 momentti, jonka mukaan kaasusumuttimen tulisi olla sisällöltään sellainen, että sen käytöstä ei synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Mikäli vammoja ei aiheutuisi käytön kohteelle, niitä ei aiheutuisi myöskään sivullisille. Tämän vuoksi sivullisten mainitseminen säännöksessä olisi tarpeetonta.

Säännös koskisi kaasusumuttimen maahan tuontia ja siirtoa Suomeen. Se koskisi sekä kaupallisessa että yksityisessä tarkoituksessa tapahtuvaa maahantuontia. Suomeen on erityisesti Venäjältä tuotu maahan sellaisia su-

muttimia, joissa on ollut terveydelle vaarallisia tehoaineita ja muuta sisältöä. Tuonti on luvanvaraista, mutta riittävää on, jos tuojalla on kaasusumutinlupa eikä tuotava sumutin ole mahdollisten lupaehtojen vastainen. Tuonnin ja siirron lisäksi ehdotettu rajoitus koskisi Suomessa kaupan pidettäviä sumuttimia. Tämä säännös laajentaisi rajoituksen kattamaan myös Suomessa valmistettuja kaasusumuttimia. Rajoitusta ei kohdistettaisi suoraan Suomessa valmistettaviin sumuttimiin, jotta se ei käytännössä rajoittaisi sumuttimien turvallisuuden testauttamista.

Tarkemmat säännökset siitä, millaisia kaasusumuttimia on pidettävä sellaisina, ettei niiden käytöstä aiheudu vaaraa kohdehenkilölle, annettaisiin valtioneuvoston asetuksella. Säännöksiä voitaisiin antaa ensinnäkin kaasusumuttimen sisältämistä aineista ja niiden enimmäispitoisuuksista. Nämä säännökset korvaisivat nykyisen lupakäytäntöön perustuvan pitoisuuksien rajoittamisen. Säännöksiä voitaisiin antaa sekä vaikuttavista aineista että sumuttimen sisältämistä muista aineista, esimerkiksi ponneaineista. Mikäli olisi tarpeen, voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, miten sumuttimen käyttöturvallisuus tulee osoittaa. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi valmistajan itsensä antamalla vakuutuksella tai ulkopuolisen laitoksen antamalla todistuksella.

14 §. Asealan elinkeino. Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen lisättäisiin asealan elinkeinon muodoksi. Ampuma-aseiden säilyttäminen olisi mahdollista myös kauppaan taikka kaupalliseen valmistamiseen tai muuntamiseen oikeuttavan elinkeinoluvan perusteella. Tämä todettaisiin nimenomaisesti myös ehdotetussa 106 §:n 3 momentissa. Muutoksen tarkoituksena olisi mahdollistaa kaupallisten säilytyspalvelujen tarjoaminen ilman, että samalla harjoitettaisiin myös muuta asealan elinkeinoa. Kaupallisten säilytyspalvelujen tarjoajaa koskisivat aseelinkeinoa koskevat ampuma-aselain säännökset. Luvanhaltijan tulisi esimerkiksi olla sopiva elinkeinon harjoittamiseen ja toiminnalla tulisi olla vastuuhenkilö. Lisäksi aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilojen tulisi olla poliisin hyväksymät ja näitä esineitä kä-

sittelevillä henkilöillä tulisi olla aseenkäsittelyluvat.

Kaupallisen ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen ehdotetaan kumottaviksi asealan elinkeinon muotoina. Kaupallisen ampumaradan valvonta tulisi järjestetyksi riittävän tehokkaasti jo ehdotetun ampumaratalain säännösten nojalla. Luvanhakijan tai ilmoituksen tekijän sopivuus arvioitaisiin ampumarataluvan hakemisen tai rataa koskevan ilmoituksen teko-vaiheessa. Radan turvallisuus arvioitaisiin lisäksi kokonaisuudessaankin näissä menettelyissä. Radalle asetettaisiin ratavastaava, jonka tehtävänä olisi valvoa sekä radan rakenteellista turvallisuutta että sen käytön turvallisuutta. Ampumarataa koskeva lupa voitaisiin peruuttaa, mikäli ampumarata ei enää olisi turvallinen. Lisäksi poliisi valvoisi ampumaratoja.

Ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen kumottaisiin erillisenä aseelinkeinon muotona. Käyttöön kouluttaminen kohdistuu lähes kokonaan yksityisen turvallisuusalalla työskenteleviin henkilöihin. Näiden kouluttaminen edellyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain mukaista koulutusta. Lisäksi varsinaisen ampuma-aseen käyttöön kouluttamista voidaan valvoa ampumaratojen valvonnan osana.

18 §. Luvanvaraisuus. Pykälän 1-kohtaan ehdotetaan lisättäväksi luvanvaraiseksi toiminnoksi ampuma-aseiden kaupallinen säilyttäminen. Tämä olisi selvyuden vuoksi tarpeen, jotta säännös vastaisi sanamuodoltaan ehdotettua 14 §:ää. Muutos ei laajentaisi luvanvaraisuuden alaa, koska ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hallussapito, jota säilyttäminen ampuma-aselain 13 §:n 4-kohdan mukaan on, on voimassa olevan lainsäädännönkin mukaan luvanvaraista 17 §:ssä ja 19 §:ssä säädetyin poikkeuksin.

Lisäksi pykälän 1 momentista ehdotetaan kumottaviksi 3 ja 4-kohdat. Perustelujen osalta viitataan tältä osin 14 §:ää koskeviin perusteluihin.

19 §. Poikkeukset luvanvaraisuudesta. 19 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 8-kohta, jossa säädettäisiin tehokkaita ilma-aseita koskevista poikkeuksista. Tehokkaan ilma-aseen vienti, Suomesta toiseen Euroo-

pan unionin jäsenvaltioon suuntautuva siirto sekä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva kauttakuljetus ehdotetaan jätettäväksi luvanvaraisuuden ulkopuolelle. Tehokkaiden ilma-aseiden tulivoima, toimintaperiaatteesta johtuva huono käytettävyys erilaisissa konflikteissa sekä varsinaista ampuma-asetta lyhyempi tehokas kantama tekevät niistä ominaisuuksiltaan kokonaisuudessaan sellaisia, että niiden viennin tai kauttakuljetuksen valvonnalle ei ole ulko- ja turvallisuuspoliittista tarvetta. Myöskään Suomen yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei edellytä näiden toimien valvontaa. Viennin, kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan kauttakuljetuksen ja Suomesta tapahtuvan siirron valvonta toteutuu riittävän tehokkaasti vastaanottajavaltion valvonnalla.

Myöskään tehokkaan ilma-aseen hankkiminen ja hallussapito ei olisi luvanvaraista sellaisessa tapauksessa, jossa henkilöllä on ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa. Merkitystä ei olisi sillä, millaisen ampuma-aseen hallussapitoon lupa olisi annettu. Luvan tulisi kuitenkin olla annettu nimenomaan ampuma-aselain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun ampuma-aseen hallussapitoon, joten poikkeus ei koskisi esimerkiksi kaasusumuttimen tai aseiden osan hallussapitoon oikeuttavia lupia.

Tehokkaan ilma-aseen hankkineen tulisi ehdotetussa 8-kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tehdä ehdotetun 70 §:n mukainen ilmoitus poliisilaitokselle. Tehokkaan ilma-aseen luovuttaneen tulisi puolestaan tehdä 89 §:ssä tarkoitettu luovutusilmoitus.

20 §. Asealan elinkeinolupa. Asealan elinkeinolupaa koskevaa pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ampuma-aseen säilyttäminen lisättäisiin pykälän 1 momentin 1 kohtaan toiminnaksi, johon voitaisiin antaa asealan elinkeinolupa. Muutos liittyy 14 §:n 3 ja 4 kohtaa sekä 18 §:n 1 momenttia koskevaan muutosehdotukseen, joiden perusteluihin tältä osin viitataan.

Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettaviksi toiminnoista, joihin elinkeinolupa voitaisiin antaa, kaupallisen ampumaradan pitäminen ja ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen. Muutos liittyy 14 §:n 1 momentin sekä 18 §:n 1 momentin 3 ja 4-kohtien muuttamiseen, joilla ehdotetaan poistettaviksi

kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan pitäminen sekä ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen luvanvaraisten aseelinkeinojen harjoittamisen muodoista. Perustelujen osalta viitataan edellä selostettuihin 14 §:ää koskeviin perusteluihin.

34 §. Kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallinen tuontilupa. Koska tehokkaiden ilma-aseiden kaupallinen tuonti ja siirto Suomeen muuttuisi luvanvaraiseksi, ehdotetaan, että kaasusumuttimen kaupallista tuontia koskevaa ampuma-aselain 34 §:ää muutettaisiin siten, että se koskisi myös tehokkaita ilma-aseita. Lisäys on tarkoituksenmukaista tehdä nimenomaan kaasusumuttimien kaupallista tuontia ja Suomeen tapahtuvaa siirtoa koskevaan 34 §:ään, koska sekä kaasusumuttimet että tehokkaat ilma-aseet molemmat ovat sellaisia esineitä, jotka eivät kuulu asedirektiivin soveltamisalaan. Kummankin siirtoon Suomeen toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta annettaisiin tuontilupa. Luvan nimike muuttuisi kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupalliseksi tuontiluvaksi. Vastaava muutos esitetään tehtäväksi pykälän otsikkoon.

40 §. Tullin ilmoittamisvelvollisuus. Tullin ilmoittamisvelvollisuutta koskevaan säännökseen tehtäisiin 34 §:n muutoksesta johtuva muutos, jonka mukaan Tullin tulisi ilmoittaa myös tehokkaan ilma-aseen kaupallisella tuontiluvalla tapahtuvasta tehokkaan ilma-aseen tuonnista. Samalla viranomaisen nimi tulliviranomainen muutettaisiin vastaamaan Tullin hallinnosta annetun lain (960/2012) 1 §:ssä säädettyä nykyistä nimeä Tulli.

55 b §. Kaasusumutinlupan antamisen edellytykset. Ampuma-aselain 55 b §:n 1 momentissa on lueteltu ne hyväksyttävät käyttötarkoitukset, joihin kaasusumutinlupa voidaan antaa. Hyväksyttäväksi käyttötarkoitukseksi ehdotetaan lisättäväksi eläinten karkottaminen. Tarve luvan saamiseen tässä tarkoituksessa voisi olla ammatikseen tai muutoin säännöllisesti erämaa-alueilla yksin liikkuvilla henkilöillä, jos alueella tiedetään liikkuvan suurpetoja. Toinen ryhmä, jotka voisivat olla luvansaajina, olisivat vaarallisten kotieläinten kanssa säännöllisesti toimivat henkilöt. Käyttötarkoitus on läheisessä yhteydessä momentin 3 kohdassa tarkoitettuun henkilökohtaisen koskemattomuuden suojelemaan.

Erillisellä kohdalla korostettaisiin mahdollisuutta antaa lupa antamista eläinten karkottamistarkoitukseen ja sitä, että henkilöllä tulisi tässä kohdassa tarkoitettussa tapauksessa olla luvan saamiseen erityinen syy. Tällainen syy olisi henkilöllä, joka on säännöllisesti tilanteissa, joissa hän voi kohdata suurpetoja tai vaarallisia kotieläimiä. Esimerkiksi harastusluontoinen sienestys tai marjastus ei olisi lainkohdassa tarkoitettu erityinen syy.

70 §. Aseen osasta ja tehokkaasta ilma-aseesta tehtävä ilmoitus ja esineiden esittäminen. Tehokkaan ilma-aseen hankkiminen ei ehdotetun 19 §:n 1 momentin 8-kohdan mukaan edellyttäisi lupaa, jos hankkijalla olisi oikeus ampuma-aseen hallussapitoon. Tehokkaan valvonnan turvaamiseksi tulisi poliisin kuitenkin pitää rekisteriä tehokkaista ilma-aseista sekä niiden haltijoista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tehokkaan ilma-aseen hankkijan tulisi tehdä ilmoitus poliisille 30 päivän kuluessa esineen hankinnasta. Rekisteriin merkittävien tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi ehdotetaan, että tehokas ilma-ase tulisi esittää poliisille ilmoituksen tekemisen yhteydessä. Ehdotettu tehokasta ilma-asetta koskeva sääntely vastaisi voimassa olevan pykälän aseosaa koskevaa sääntelyä.

Selkeyden vuoksi ilmoitusoikeutta koskeva 1 momentti ehdotetaan jaettavaksi kahteen alakohtaan. Ehdotetun aseosaa koskevan 1 kohdan osalta säännös säilyisi asiasisällöltään ennallaan.

87 §. Ampuma-aseen ja aseosaa lainaaminen. Tehokkaan ilma-aseen lainaamista koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi 87 §:n 1 momentin 12-kohdaksi. Koska tehokkaan ilma-aseen hankkiminen ja hallussapito olisi mahdollista ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavalla luvalla, ehdotetaan tehokkaan ilma-aseen haltijalle tätä vastaavasti oikeutta lainata sitä henkilölle, jolla olisi oikeus ampuma-aseen hallussapitoon. Lainaminen olisi luonnollisesti mahdollista myös sille, jolla on oikeus tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon sillä perusteella, että hänellä olisi nimenomaisesti tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon annettu lupa.

Momentin 11-kohtaan ehdotetaan tehtäväksi 12-kohdan lisäämisen johdosta tekninen

korjaus siten, että pisteen sijasta kohdan lopussa olisi puolipiste ja sekä-sana.

103 §. Ampuma-aserikkomus. Pykälän voimassa olevassa 6-kohdassa on säädetty rangaistavaksi 70 §:ssä tarkoitettua aseosaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden rikkominen. Koska 70 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös tehokkaan ilma-aseen hankkimisesta olisi eräissä tapauksissa tehtävä kyseisessä pykälässä tarkoitettu ilmoitus, ehdotetaan 6-kohtaa muutettavaksi siten, että myös tehokkaan ilma-aseen hankkimisesta tehtävän ilmoituksen laiminlyöminen tulisi rangaistavaksi ampuma-aserikkomuksena. Ilmoitusvelvollisuus koskisi sellaisia tapauksia, jossa henkilön oikeus hankkia ja pitää hallussa tehokasta ilma-asetta perustuisi siihen, että hänellä on ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

106 §. Säilyttäminen. Ampuma-aseen säilyttämistä, kantamista ja kuljettamista koskevat säännökset sisältyvät 106 §:ään siten, että sen 1 ja 2 momentti koskevat säilyttämistä sekä 3 momentti ampuma-aseen kantamista ja kuljettamista. Pykälän 4 momentissa on patruunoiden kuljettamista koskeva viittaus säännös räjähdysvaarallisista aineista annettuun lakiin, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettuun lakiin sekä niiden nojalla annettuihin alemmanasteisiin säännöksiin. Ampuma-aseiden, aseosien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten tilapäisestä säilyttämisestä ei voimassa olevassa ampumasetelmissä ole erityisiä säännöksiä. Lain 105 §:ssä on säädetty näiden esineiden haltijalle yleinen velvoite huolehtia niistä siten, ettei ole vaaraa niiden joutumisesta sivullisen haltuun. Ampumasetelmissä 105 § ehdotetaan säilytettäväksi muuttamattomana voimassa.

Ampuma-aseen ja aseosaa säilyttämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi ampuma-aseen väliaikaista säilyttämistä koskevat säännökset. Lakiteknisesti muutos ehdotetaan toteutettavaksi siten, että 106 §:ään jäisivät ampuma-aseen säilyttämistä koskevat säännökset ja lakiin ehdotettaisiin otettavaksi uusi 106 a §, johon sisältyisivät ampuma-aseen kantamista, kuljettamista ja tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset. Kantamista ja kuljettamista koskeva voimassa olevan lain 106 §:n 3 momentti säilyisi sisällöltään

muuttumattomana, mutta se siirrettäisiin uuden 106 a §:n 1 momentiksi. Samoin voimassa olevan lain 106 §:n 4 momentin viittaussäännös ehdotetaan siirrettäväksi asiasisällöltään muuttamattomana mutta viittauksiltaan päivitettyinä 106 b §:ksi.

Ehdotettavassa 106 §:n 1 momentissa olisi säännökset siitä, missä ampuma-asetta voidaan muutoin kuin tilapäisesti säilyttää. Säilyttäminen olisi ensiksikin mahdollista luvanhaltijan vakituksessa asunnossa tai muussa paikassa, jossa hän pysyvästi oleskelee. Muu paikka voisi olla esimerkiksi perheen kakkosasunto silloin kun sitä käytetään pysyvästi. Ehdotettavassa 1 kohdassa mainitut paikat ovat luvanhaltijan ja hänen perheenjäsentensä säännöllisessä valvonnassa, vaikkakin on selvää, että valvonta ei ole jatkuva. Sivullisen on kuitenkin ennalta vaikeaa tietää, milloin asunto on tyhjillään ja miten kauan tällainen tilanne kestää. Siksi asuntoa voidaan pitää turvallisena säilytystilana. Lisäksi luvanhaltijalla on tällaisissa tapauksissa säännönmukainen kontrolli aseiden säilytykseen. Sen lisäksi, että säilytyspaikka voisi olla vakituksessa asunnossa tai muussa paikassa, jossa henkilö pysyvästi oleskelee, se voisi olla näihin tiloihin kiinteästi liittyvässä tilassa. Edellytyksenä olisi se, että tällainen tila turvatasoltaan ja valvottavuudeltaan vastaisi vakituista asuntoa tai muuta pysyvästi oleskeluun käytettävää tilaa. Asunnon yhteydessä oleva autotalli tai muu vastaava tila voisi olla tässä tarkoitettu tila. Sen sijaan erilliset autotalli- tai varastorakennukset eivät olisi ehdotettavassa säännöksessä tarkoitettuja tiloja. Näiden osalta valvonta on säännönmukaisesti heikompaa kuin asuntoon kiinteästi liittyvien tilojen. Turvatasoltaan tila vastaisi asuntoa, jos sen lukitus ja muu kuorisuojaus vastaisi asunnoissa tyypillisesti käytettävää suojautasoa.

Ampuma-aseiden säilyttäminen voi luvanhaltijan asuin- tai elämäntilanteesta johtuen olla turvallisinta ja tarkoituksenmukaisinta muualla kuin 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa. Ehdotettavassa 2 kohdassa mahdollistettaisiin säilytys säilytettävän ampuma-aseen lainaamiseen oikeutetun henkilön luona. Säilyttämis-oikeus ratkeaisi siten 87 §:n nojalla. Tällöin ampuma-asetta olisi säilytettävä 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa tai tilassa.

Ehdotettava säännös olisi tarpeen myös siksi, että lainaaja voisi säilyttää ampuma-asetta, jonka hän on ottanut lainaksi.

Ehdotettava 3 kohta sisältäisi säännöksen siitä, että ampuma-aseet ja aseiden osat voitaisiin aina säilyttää myös ampuma-aseiden kauppaan, kaupalliseen säilyttämiseen, valmistamiseen sekä korjaamiseen ja muuntamiseen luvan saaneen asealan elinkeinonharjoittajan hallussa. Ampuma-aseiden kaupallinen säilyttäminen ehdotetaan lisättäväksi uudeksi asealan elinkeinon muodoksi. Tarve tällaiseen säilyttämiseen saattaisi syntyä esimerkiksi työstä tai opiskelusta aiheutuvan toisella paikkakunnalla oleskelun taikka ulkomaankomennuksen ajaksi. Tilapäinen tarve saattaa syntyä myös muuton, asunnon korjauksien tai muun vastaavan syyn vuoksi. Poliisin on ampuma-aselain 116 §:n 1 momentin mukaan tarkastettava asealan elinkeinonluvan hakijan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilat. Tämä tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Kyseisen lainkohdan mukaan poliisin on lisäksi vähintään kerran vuodessa tarkastettava alueellaan toimivien ase-elinkeinonharjoittajien säilytystilat. Tämän vuositarkastuksen yhteydessä tarkastetaan lisäksi ampuma-aselain 25 §:n 1 momentin perusteella pidetyt tiedostot sekä ase-elinkeinonharjoittajan kirjanpito ja varastot. 116 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainitaan nimenomaisesti, että säilytystilojen tulee olla murtoturvalliset. Muutos on tarpeen sen johdosta, että ampuma-aselain 119 §:n 2 momentin 3 kohdan perusteella voidaan sisäministeriön asetuksella antaa tarkempia säännöksiä ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisessä edellytettävistä teknisistä turvarakenteista sekä niiden arvioimiseen liittyvästä menettelystä. Tarkastusoikeus, 116 §:n vaatimus säilytystilojen turvallisuudesta sekä 119 §:n asetuksenantovaltuus ovat riittäviä turvaamaan ase-elinkeinonharjoittajien säilytystilojen turvallisuuden. Siten ehdotettavaan 106 §:ään ei ole tarpeen sisällyttää erillisiä vaatimuksia ase-elinkeinonharjoittajien ampuma-aseiden säilyttämiselle.

Ehdotettava 4 kohta mahdollistaisi ampuma-aseen säilyttämisen myös poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa. Asiasisällöltään ehdotettu 4 kohdan säännös vastaisi voimassa olevaa sääntelyä.

Voimassa olevan 106 §:n mukaan ampuma-asetta tulee säilyttää kolmella vaihtoehdoisella tavalla: lukittuna, lukitussa paikassa tai siten, että ampuma-aseeseen kuuluvaa aseosa säilytetään erillään. Tämän lisäksi pykälään sisältyy yleissäännös, jonka mukaan ampuma-asetta ja aseosa ei näinkään säilytettyinä saa säilyttää paikassa, josta ne ovat helposti anastettavissa. Tätä säilytystä koskevaa perussääntelyä esitetään muutettavaksi niin, että aseosa säilytetään siten, että siihen kuuluvaa aseosaa säilytettäisiin ilman lukitusta erillään muusta aseesta, ei olisi sallittua. Sallittua sen sijaan olisi ampuma-aseen säilyttäminen jäljempänä tarkemmin kuvatulla tavalla siten, että siihen kuuluvaa aseosaa säilytettäisiin erillään niin, että aseeseen kuuluva osa olisi lukittuna tai lukitussa paikassa ja loppuosa aseesta säilytettäisiin siten, että se ei olisi helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön.

Voimassa olevassa 106 §:n 1 momentissa on asetettu säilyttämisen edellytykseksi se, että ampuma-asetta tai aseosa ei saa säilyttää paikassa, josta ne ovat helposti anastettavissa. Luvanhaltijan asunnossa saattaa asua ja oleskella henkilöitä, joilla ei ole oikeutta ampuma-aseen tai aseosan hallussapitoon. Tällaisilta henkilöiltä puuttuu yleensä tarkoitus anastaa säilytettävä ampuma-ase tai aseosa, mutta he saattavat ottaa ampuma-aseen tai aseosan käyttöönsä. Esimerkiksi asunnossa oleskelevat lapset saattavat ryhtyä leikkimään haltuunsa saamallaan ampuma-aseilla. Tämän vuoksi säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että säilyttäminen ei ehdotetun 2 momentin mukaan olisi sallittua myöskään niin, että ase tai aseosa olisi otettavissa helposti luvattomasti käyttöön. Ase tai aseosa olisi otettavissa helposti luvattomasti käyttöön esimerkiksi silloin, jos sen lukitus tai säilytystilan lukitus voidaan avata vaivatta kotitaloudessa tavanomaisesti käytettävällä tai säilytettävällä esineellä taikka jos avain on helposti saatavilla.

Ampuma-asetta tulisi jatkossa säilyttää joko sisäministeriön asetuksella määritellyssä

turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna siten, että ampuma-ase tai sen osa ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Koska ampuma-aseiden huolellinen ja turvallinen säilyttäminen on aseturvallisuuden kannalta keskeistä, mainittaisiin turvakaappi yhtenä säilytysvaihtoehtona myös ehdotettavassa 2 momentissa, joka olisi säilytystä koskevien säännösten perusta. Muut vaihtoehdot olisivat voimassaolevaan lakiinkin sisältyvät säilytystavat eli säilyttäminen lukitussa paikassa tai muuten lukittuna. Lukittu paikka ei olisi sellainen sinänsä lukitulla ovella varustettu paikka, jossa oleskelee ihmisiä. Siten esimerkiksi asunto tai asunnossa oleva asumiseen käytettävä huone tai tila ei täyttäisi ehdotetun 2 momentin säilytysvaatimuksia. Lukitun paikan tai lukittuna säilyttämisen osalta ei ehdoteta muutettavaksi voimassaolevaa sääntelyä.

Sen sijaan, että koko ampuma-ase säilytettäisiin turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna, ampuma-ase voitaisiin säilyttää siten, että muu sen osista kuin äänenvaimennin säilytettäisiin tällä tavoin ja loppuosa aseesta siten, että se ei olisi anastettavissa tai otettavissa helposti käyttöön. Käytännössä tämä tarkoittaisi aseosan säilyttämistä hyvin katkettuna.

Ampuma-aselain 13.6.2011 voimaan tulleen muutoksen (124/2011) yhteydessä tulivat luvanvaraisiksi muun muassa aseosien rungot ja äänenvaimentimet. Koska äänenvaimentimen irrottaminen ei vaikuta aseosan toimintakelpoisuuteen, ehdotetaan säännöstä tarkennettavaksi siten, että aseesta erillään säilytetty aseosa ei voisi olla äänenvaimennin.

Ehdotetussa 3 momentissa asetettaisiin ehdotettuja 2 momentin säännöksiä tiukempia säilytysvaatimuksia eräissä tapauksissa. Momentissa mainituissa tapauksissa ampuma-aseet olisi aina säilytettävä joko sisäministeriön asetuksella määritellyssä turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Säännös säilyisi muuttumattomana siltä osin kuin siinä edellytettäisiin säilytettäväksi yksikin erityisen vaarallinen ampuma-ase turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Säännöstä ehdotettaisiin muutettavaksi siten, että jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, tulisi

aseet säilyttää sisäministeriön asetuksella määritellyssä turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Voimassa olevasta säännöksestä poiketen huomioon otettaisiin kaikki säilytettävänä olevat ampuma-aseet eikä vain pistooleja, revolvereja, itselataavalla kertatulella toimivia kiväärejä taikka itselataavalla kertatulella toimivia muu ampuma-ase -tyyppisiä ampuma-aseita. Mukaan laskettaisiin myös tehokkaat ilma-aseet.

Ehdotetussa 106 §:ssä ampuma-aseet veloitettaisiin säilytettäväksi siten, että vaaraa niiden joutumisesta luvattomasti toisen henkilön käyttöön ei olisi. Jos samassa asunnossa asuisi useita luvanhaltijoita, olisi näiden aseet säilytettävä siten, että luvanhaltijat eivät pääsisi käsiksi sellaisiin toistensa aseisiin, joiden hallussapitoon heillä ei ole oikeutta. Jos säilyttäminen tapahtuisi samassa asekaapissa, olisi avainten oltava yksinomaan sillä henkilöllä, jolla on hallussapitoon oikeuttavien lupiensä ja lainaamisoikeutensa perusteella oikeus pitää hallussa näitä kaikkia.

106 a §. Ampuma-aseiden kantaminen ja kuljettaminen sekä väliaikainen säilyttäminen. Ampuma-aseiden tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi uuteen 106 a §:ään. Pykälän 1 momentti säilyisi asiasisältöisesti ennallaan, se ainoastaan siirrettäisiin 106 §:n 3 momentista.

Ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia on tarpeen säilyttää tilapäisesti muualla kuin varsinaisessa säilytyspaikassa esimerkiksi kilpailu- tai metsästysmatkojen yhteydessä. Voimassaolevassa lainsäädännössä ei ole tilapäistä säilyttämistä koskevia säännöksiä. Ampuma-aseiden tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi 106 a §:n 2 ja 3 momenttiin. Jälkimmäinen koskisi erästä tilapäisen säilyttämisen erityistapausta eli säilyttämistä kulkuneuvossa kuljetuksen yhteydessä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan ampuma-asetta voitaisiin säilyttää tilapäisesti kolmella eri tavalla. Ensinnäkin ampuma-asetta voitaisiin säilyttää lukitussa paikassa. Koko ampuma-aseen lukitussa paikassa säilyttämisen sijasta lukitussa paikassa voitaisiin säilyttää jokin ampuma-aseen luvanvarainen osa, joka ei kuitenkaan voisi olla äänenvaimennin. Lukittuna paikkana pidettäisiin esimerkiksi

metsästysmajaa, jos sinne ei olisi pääsyä muilla henkilöillä kuin säilytettävän ampuma-aseen hallussapitoon oikeutetuilla. Lukittuna paikkana pidettäisiin myös hotellihuonetta. Ampuma-asetta voitaisiin säilyttää myös esimerkiksi aseiden piippuun tai patruunapesään asetettavalla lukolla tai liipaisinkaarilukolla lukittuna. Kolmas vaihtoehto olisi säilyttää ampuma-asetta siten, että ampuma-ase tai sen osa olisi luvanhaltijan välittömässä valvonnassa. Ampuma-ase olisi luvanhaltijan välittömässä valvonnassa esimerkiksi autiotuvassa, jonka ovea ei ole mahdollista lukita, silloin, jos luvanhaltija kykenee valvomaan asetiaan niin, että sen anastaminen tai ottaminen luvattomasti käyttöön ei ole mahdollista. Mikäli aseiden haltija joutuu poistumaan tilapäisestä säilytyspaikasta niin, että hän ei kykene valvomaan asetiaan eikä aseiden säilyttämisen lukittuna tai lukitussa paikassa ole mahdollista, hän voisi ottaa muun aseiden osan kuin äänenvaimentimen mukaansa. Tällöin kokonaisen ampuma-aseen anastaminen ei olisi mahdollista.

Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin ampuma-aseiden säilyttämisestä kulkuneuvossa. Säännöksessä kiellettäisiin ampuma-aseiden säilyttäminen kulkuneuvossa muutoin kuin aseiden käyttö- tai kuljetustapahtumaan liittyen. Tarve ampuma-aseiden tilapäiseen säilyttämiseen kulkuneuvossa saattaa kuljetustapahtumaan liittyen syntyä esimerkiksi silloin, kun on välttämätöntä pitää kuljetuksen yhteydessä tauko. Käyttötapahtumaan liittyvä säilyttämistarve saattaa syntyä esimerkiksi metsästämisen yhteydessä.

Ampuma-asetta tulisi säilyttää joko lukittuna tai lukitussa paikassa. Lukittu paikka olisi esimerkiksi lukittu auton matkustamo tai tavaratila. Lukittuna säilyttäminen vastaisi vaatimuksiltaan samaa kuin muu ehdotetussa pykälässä ja 106 §:ssä tarkoitettu lukittuna säilyttäminen.

Koska ampuma-aseiden anastaminen lukitus- tai kulkuneuvosta on yleensä helppoa esimerkiksi ikkuna rikkomalla, tulisi ampuma-asetta säilyttää kulkuneuvossa aina siten, että se ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta. Ase tulisi siten säilyttää joko sellaisessa tilassa, josta sitä ei voi nähdä, tai piilotettuna siten, että ulkopuolelta ei ole havaittavissa,

että kulkuneuvossa on ampuma-ase. Riittävä ei olisi, että ampuma-ase on suojapussissa tai -kotelossa taikka vaatteiden alla niin, että on ulkoapäin pääteltävissä, että kotelonsisällä taikka vaatteiden sisällä tai alla todennäköisesti on ase.

106 b §. *Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen ja kuljettaminen.* Ampuma-aselain 106 §:n 4 momentti ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi 106 b §:ksi asiasisällöltään muuttamattomana. Viittaukset muutettaisiin koskemaan voimassa olevia säädöksiä.

114 §. *Terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus ja -velvollisuus.* Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ehdotetaan tarkennettavaksi. Tapaukset, joissa ilmoitus olisi tehtävä, ehdotetaan määriteltäviksi tyhjentävästi lakitasolla. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi paremmin pykälän sisältöä vastaavaksi. Ehdotettavan pykälän perusteella tehtyä ilmoitusta kutsuttaisiin nimellä ampuma-aseilmoitus.

Ilmoitusvelvollisuus koskisi kahta tilannetta. Ensinnäkin ilmoitusvelvollisuus olisi lääkärillä silloin, kun henkilö olisi todettu oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Tällaisia tutkimuksia ovat esimerkiksi mielentilatutkimus tai vaarallisuusarvio, jotka ehdotetaan mainittaviksi säännöksessä. Mielentilatutkimus ja vaarallisuusarvio ovat pitkäkestoisia tutkimuksia, joiden tarkoituksena on selvittää henkilön vaarallisuutta itselleen ja muille osana hänen mielentilaansa. Näissä tutkimuksissa vaarallisuus voidaan luotettavasti selvittää.

Toinen tapaus olisi, kun henkilö olisi otettu tahdosta riippumattoman hoitoon mielenterveyslain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2-kohdan nojalla. Sen mukaan henkilö voidaan määrätä tahdostaan riippumatta psykiatriseen sairaalahoitoon, jos hän mielisairautensa vuoksi on hoidon tarpeessa siten, että hoitoon toimittamatta jättäminen olennaisesti pahentaisi hänen mielisairauttaan tai vakavasti vaarantaisi hänen terveyttään tai turvallisuuttaan taikka muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta. Tällöin ilmoituksen tekemisen lisäedellytyksenä olisi se, että lääkäri tahdosta riippumattoman hoidon aikana tehdyn arvion perusteella katsoo henkilön sopimattomaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseiden

osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia. Koska luvanhaltijalla ei tahdosta riippumattoman hoidon aikana ole pääsyä ampuma-aseisiin ja hänen terveydentilansa lähtökohtaisesti paranee hoidon aikana, olisi tarkoituksenmukaista, että arvio ja siihen perustuva ilmoitus tehtäisiin hoidon loppuvaiheessa siten, että ilmoitus ehdittäisiin käsitellä ja ampuma-aseet ottaa poliisin haltuun ennen kuin henkilö itse pääsee niihin käsiksi. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa paria päivää ennen hoidon päättymistä.

Muiden kuin kahden edellä mainitun tapauksen osalta ehdotetaan lääkärille ilmoitusoikeutta salassapitosäännösten estämättä. Terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeuden perusteet säilyisivät ennallaan. Säännös ehdotetaan sisällytettäväksi ehdotettuun 2 momenttiin. Muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin ilmoitusoikeus säilyisi siis täysin ennallaan.

Säännös säilyisi myös ilmoituksen sisältöä koskevalta osaltaan asiasisällöisesti ennallaan. Se ehdotetaan sisällytettäväksi uudeksi 3 momentiksi. Lisäksi pykälään sisältyvä asetuksenantovaltuus säilyisi ennallaan. Ehdotetut muutokset eivät poista tai muuta tarvetta antaa valtioneuvoston asetuksella säännöksiä ilmoitusmenettelyn käytännön järjestämisestä eli siitä, minne ja miten ilmoitus on toimitettava, mitä tietoja sen on sisällettävä ja miten arkaluonteisia tietoja sisältävien ilmoitusten käsittely poliisissa on järjestettävä.

116 §. *Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta.* 116 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi vaatimus aseelinkeinonharjoittajan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilojen rakenteellisesta turvallisuudesta. Momentissa on jo nykyisellään vaatimus siitä, että poliisissa on hyväksyttävä säilytystilat. Muutoksella ehdotetaan tarkennettavaksi sitä, miksi säilytystilat on tarkastettava.

Ampuma-aselain 119 §:n 2 momentin 3 kohdassa on asetuksenantovaltuus, jonka perusteella sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kuljettamisesta ja säilyttämisestä edellytettävistä teknisistä turvarakenteista sekä rakenteiden arvioimiseen liit-

tyvästä menettelystä. Ehdotettavalla muutoksella pyrittäisiin osaltaan turvaamaan se, että tämän asetuksenantovaltuuden nojalla voitaisiin myös nykyisen perustuslain voimassaoloaikana antaa alemmanasteisia säännöksiä säilyttämisessä edellytettävistä teknisistä turvarakenteista.

Vastaava muutos ehdotetaan tehtäväksi 2 momenttiin keräilykokoelmassa säilytettävien aseiden ja aseiden osien säilytystilojen rakenteellisesta turvallisuudesta.

1.3 Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa

3 §. Hallintoasiain tietojärjestelmä. Pykälän 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että hallintoasiain tietojärjestelmään saataisiin tallettaa myös ampumaselain 114 §:n perusteella tehdyn lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä ilmoitus henkilön sopimattomuudesta aseluvanhaltijaksi (ampuma-aseilmoitus). Säännös mahdollistaa jo nykyisellään ampumaselain mukaisten ilmoitusten tallentamisen tietojärjestelmään, mutta lääkärin ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitus poikkeaa sisällöltään ja tarkoitukseltaan ampumaselain muista ilmoituksista. Tämän vuoksi on tarpeen mainita erikseen ampuma-aseilmoitus. Ilmoituksesta olisi tarpeen tallettaa tiedot sen kohteena henkilöstä, ilmoituksen tekoajasta ja siitä, mikä on ollut ilmoituksen luokitteluperuste. Lääkärin ilmoitusvelvollisuuden osalta perusteet on lueteltu ampumaselain 114 §:ssä. Ilmoitusoikeuden osalta perusteiden luokittelu sisältyy valtioneuvoston asetukseen lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeudesta aselupa-asioissa (1223/2011). Järjestelmään olisi tarpeen merkitä myös ilmoituksen tekijän tavoittamiseksi tarpeelliset tiedot.

10 §. Arkaluontoisten tietojen käsittely. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan ampuma-aseilmoitusten tietoja saisi tallettaa hallintoasiain tietojärjestelmään vain siten, että tieto ilmenisi vain henkilöä koskevaa aselupatietoa käsiteltäessä. Tieto olisi järjestelmässä piilotietona siten, että sitä ei olisi mahdollista

saada sieltä ulos muutoin kuin aselupatietoa käsiteltäessä. Tieto tulisi näkyviin esimerkiksi syötettäessä henkilöä koskeva ampumaseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen, valmistamiseen tai hallussapitämiseen oikeuttavaa lupaa koskeva hakemus. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa muun muassa, että henkilö, josta on tehty ampuma-aseilmoitus, ei voisi saada ampumaseen hankkimislupaa ilmoituksen vastaanottamiseen liittyvän aselupatietojen tarkistuksen jälkeen.

16 §. Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallentamistarkoitukseen. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lisäys, jonka mukaan ampumaseilmoituksen tietoja ei olisi sallittua käyttää muuhun tarkoitukseen kuin aselupatietojen käsittelyyn. Lääkärin ilmoitusvelvollisuuden tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeuden perusteella saadut tiedot sisältävät arkaluontoista tietoa henkilön terveydentilasta ja käyttäytymisestä. Tieto siitä, että poliisi voisi käyttää tällaisia tietoja muuhun käyttötarkoitukseen, olisi omiaan vaarantamaan lääkärin ja potilaan välisen luottamuksellisen hoitosuhteen.

19 §. Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 20 kohta, joka mahdollistaisi aselupatietojen luovuttamisen teknisen käytösyhteyden avulla tai tietojoukkona puolustusvoimille, Tullille, Rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle henkilön virka-, työ- tai palvelusaseen kantamista koskevan oikeuden arvioimista varten. On tärkeää, että jos henkilöltä peruutetaan ampumaseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttava lupa, arvioidaan samalla hänen sopivuutensa kantaa tai muutoin käsitellä virka-, työ- tai palvelustehtävissään ampumaseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

23 §. Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä. Lain 23 §:n 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi ampumaseilmoituksen poistamista koskeva lisäys. Ampumaseilmoitusta koskeva tieto tulisi poistaa kolmen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä. Kolmen vuoden määräaika olisi pidettävä riittävänä, koska sen aikana

henkilön terveydentilan ja käyttäytymisen voidaan arvioida pääsääntöisesti muuttuneen siinä määrin, ettei ilmoituksen tiedoilla voida katsoa olevan merkitystä aseluvanhakijan tai -haltijan sopivuuden arvioinnissa.

1.4 Rikoslaki

41 luku

Aserikoksista

1 §. *Ampuma-aserikos.* Tehokkaat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Niiden tuonti, siirto Suomeen, hankkiminen, valmistaminen, hallussapito, luovuttaminen, kauppa sekä korjaaminen olisivat luvanvaraisia tai joissakin tapauksissa ilmoituksenvaraisia toimintoja. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ampuma-aselain vastainen edellä mainittu toiminta olisi rangaistavaa.

Korkein oikeus on päätöksessään (KKO:2010:7) katsonut, ettei hallussapidon rangaistavuus rikoslain 41 luvun asianomaisten säännösten perusteella, kun hallussapito kohdistuu ainoastaan kaasusumuttimeen, ilmene laista laillisuusperiaatteen edellyttämällä täsmällisellä ja ennakoitavissa olevalla tavalla. Siten kaasusumuttimen hallussapito ei täytä rikoslain 41 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyn ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöä.

Ampuma-aserikoksia koskeneet rangaistussäännökset otettiin ampuma-aselakiin, joka tuli voimaan 1. maaliskuuta 1998. Lain 101 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan ampuma-aserikokseen syyllistyi muun muassa se, joka sanotun lain vastaisesti piti hallussaan ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Vähäiset hallussapitorikokset tuomittiin lain 103 §:n 1 momentin nojalla ampuma-aserikokseksi. Näitä säännöksiä ei ollut lain 1 §:n 2 momentissa rajattu kaasusumuttimiin sovellettavien säännösten ulkopuolelle. Näistä syistä oikeuskäytännössä muodostui aikanaan tavanomaiseksi, että kaasusumuttimen luvaton hallussapito tuomittiin asianomaisen ampuma-aselainsäädännön nojalla ampuma-aserikokseksi tai -rikkokseksi.

Ampuma-aselain rangaistussäännösten siirtämisellä rikoslakiin toteutettiin rikoslain kokonaisuudistukseen liittynyt vankeusuhkaisten rangaistussäännösten keskittämisperiaate aserikoksia koskevan sääntelyn osalta. Uudistuksen esitöissä on todettu, ettei ehdotus merkitsisi sisällöllisiä muutoksia ampuma-aselain ampuma-aserikoksia koskeviin rangaistussäännöksiin ja että myös säännösten rangaistustaso säilyisi entisellään (HE 113/2004 vp s. 1 ja 3). Esitöissä onkin rikoslain 41 luvun 1 - 3 §:n säännösten yksityiskohtaisten perustelujen osalta (HE s. 6 - 7) tyydytty vain viittaamaan vastaavia rangaistussäännöksiä koskeneisiin ampuma-aselain esitöihin (HE:t 183/1997 vp, 110/2000 vp, 5/2003 vp). Siten esitöiden perusteella uudistuksessa oli kyse rangaistussäännösten siirrosta johtuvista teknisluonteisista muutoksista lakeihin ilman sisällöllisiä muutoksia ai-neellisiin säännöksiin.

Jotta kaasusumuttimien yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon, joka voimassa olevan lain mukaan on rangaistavaa rikoslain 41 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapitona, lisäksi rangaistavaksi tulisi jälleen myös muu ampuma-aselain vastainen toiminta, ehdotetaan kaasusumuttimien lisättäväksi säännöksen soveltamisalaan koskevien esineiden luetteloon. Lisäys tehtäisiin ensinnäkin 1 kohtaan, joka koskisi kaasusumuttimen siirtoa tai tuontia Suomeen, siirtoa Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa vientiä, kauttakuljetusta tai valmistamista taikka kaupanpitoa, hankkimista hallussapitoa tai luovuttamista. Lisäys tehtäisiin myös 2 kohtaan siltä osin kuin se koskee kaupallista korjaamista. Kaasusumuttimen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva korjaaminen on ampuma-aselain 1 §:n 2 momentin ja 18 §:n mukaan luvanvaraista, vaikkakin muuntaminen käytännössä voi tulla kyseeseen vain joissakin erityistapauksissa. Ampuma-aseen muuntamista koskevaa ampuma-aselain 12 §:ää ei lain 1 §:n 2 momentin mukaan sovelleta kaasusumuttimiin, joten kaasusumuttimien ei lisättäisi muuntamiseen kohteena lueteltujen esineiden luetteloon.

Ehdotettujen rikoslain 41 luvun 1 §:n ja järjestyslain 10 §:n 4 momentin muutosten jälkeen kaasusumuttimien ja tehokkaiden il-

ma-aseiden yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon sääntely perustuisi ehdotetun ampuma-aselain 106 a §:n 1 momentin ja rikoslain 41 luvun 1—3 §:n säännöksiin. Silloin kun rikosesineenä olisi ehdotetun ampuma-aselain 14 §:n 2 momentin vaatimukset täyttävä kaasusumutin tai -sumuttimia, olisi tekoa lähtökohtaisesti pidettävä rikoslain 41 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna lievänä ampuma-aserikoksena.

1 §:n 1 momentin 2 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi kaupallisen ampumaradan pitäminen ja kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen, koska nämä ehdotetaan poistettaviksi ampuma-aselain 14 §:ssä tarkoitetuista luvanvaraisen ase-elinkeinon muodoista.

2 §. Törkeä ampuma-aserikos. Törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöön lisätäisiin tehokkaat ilma-aseet. Tehokkaat ilma-aseet vastaisivat teholtaan varsinaisia ampuma-aseita, joten niitä voitaisiin käyttää esimerkiksi väkivaltarikosten tekovälineinä. Sääntelylle on syntynyt tarve, koska tekninen kehitys on mahdollistanut tällaisten esineiden viimeaikaisen laajan markkinoille tulon. Tämän vuoksi esitetään, että myös silloin kun rikoksen kohteena on tehokkaita ilma-aseita, teko voisi täyttää törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistön. Tehokkaaseen ilma-aseeseen ei sovellettaisi ehdotetun ampuma-aselain muutoksen mukaan ampuma-aselain 9 §:ää, joka sisältää erityisen vaarallisen ampuma-aseen määritelmän. Tämän vuoksi ehdotettava säännös voisi tulla sovellettavaksi ainoastaan silloin kun teon kohteena on suuri määrä tehokkaita ilma-aseita. Tyypillisesti tällainen tilanne voisi syntyä suurta erää tehokkaita ilma-aseita koskevan luvattoman maahantuonnin tai kaupan osalta. Rikoksen kohteena olevien esineiden ominaisuudet tulisivat otetuiksi huomioon teon kokonaisarvostelussa.

Koska ohjus- ja raketinheitinjärjestelmä sisältyy ampuma-aselain 9 §:n erityisen vaarallisen ampuma-aseen määritelmään, ei ohjus- ja raketinheitinjärjestelmää olisi tarpeen erikseen nimeltä mainita törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistössä.

Kaasusumutin ei väärinkäytettynä ole yhtä vaarallinen kuin varsinainen ampuma-ase, tehokas ilma-ase taikka ohjus- ja raketinhei-

tinjärjestelmä. Kaasusumutinta ei tämän johdosta ehdoteta lisättäväksi törkeän ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöön. Törkeä ampuma-aserikos ei siten tulisi sovellettavaksi silloin kun teon kohteena on kaasusumutin tai kaasusumuttimia.

7 a §. Ampumaratarikos. Ampumaradan perustaminen tai ylläpitäminen ilman ampumaratalain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai vähäisen ampumaradan perustaminen tai ylläpitäminen tekemättä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ehdotetaan säädettäväksi rangaistavaksi. Ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen liittyy merkittäviä riskejä radan käyttäjien ja sivullisten turvallisuudelle, minkä vuoksi ampumaradan teknisten rakenteiden tulee olla turvalliset. Lisäksi ampumaradalla tulee käyttäytyä siten, että toiminnasta ei aiheudu vaaraa toisten hengelle ja terveydelle.

Rangaistavuus ehdotetaan koskevaksi ampumaradan ylläpitäjää.

Ampumarataluvan tai ampumaratailmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten rikkominen säädettäisiin rangaistavaksi ehdotetussa ampumaratalain 14 §:ssä. Ehdotettu rikoslain 41 luvun 7 a § koskisi siten vain sellaisia tilanteita, joissa tarvittavaa lupaa ei lainkaan olisi tai ilmoitusta ei olisi tehty.

Ampumaratarikokseen voisi syllistyä myös yhteisön tai säätiön toimihenkilö, jos yhteisö tai säätiö harjoittaisi toimintaa ilman lupaa tai tekemättä ilmoitusta.

Ampumaratarikos olisi rangaistava ainoastaan tahallisenä. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei edellytä yrityksen säätämistä rangaistavaksi.

1.5 Laki järjestylain 10 §:n muuttamisesta

10 §. Toisen vahingoittamiseen soveltuviin esineiden ja aineiden hallussapito. Järjestylain 10 §:n 4 momentissa on lueteltu esineitä ja aineita, joiden hallussapidosta on säädetty muualla laissa ja joiden hallussapitoon yleisellä paikalla ei sovelleta järjestylakia. Hallussapitoa koskevien säännösten sekä sitä koskevien rangaistussäännösten päällekkäisyyden poistamiseksi ehdotetaan, että luetteloon lisättäisiin kaasusumuttimet ja tehokkaat

ilma-aseet, joiden kummankin hallussapidosta yleisellä paikalla ehdotetaan säädettäväksi ampuma-aselain 106 a §:n 1 momentissa. Tämän säännöksen vastainen hallussapito olisi rangaistavaa tehokkaiden ilma-aseiden osalta rikoslain 41 luvun 1—3 §:n ja kaasusumuttimien osalta luvun 1 tai 3 §:n perusteella.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ampumaratalaki

Ampumaratalain tehokas ja joustava täytäntöönpano edellyttää tarkempien säännösten antamista sekä ampumarataluvan hakemiseen että ampumaratailmoituksen tekemiseen liittyen. Lisäksi ampumaradan tehokas valvonta edellyttää sitä koskevien tarkempien säännösten antamista valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksen lisäksi voitaisiin antaa sisäministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä käytettävistä lomakkeista.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin ehdotetun ampumaradoista annettavan lain 16 §:n 1 momentin mukaan säätää ensinnäkin ampumaratahakemuksen sisällöstä eli siitä, millaisia tietoja hakijan tulisi hakemukseensa sisällyttää. Vastaavasti ampumaratailmoituksen sisältämistä tiedoista ja ilmoituksen tekevasta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Näiden säännösten tarkoituksena olisi ohjata hakemuksen tai ilmoituksen tekijää. Toisaalta ne varmistaisivat viranomaisen edellytyksiä käsitellä hakemus tai ilmoitus joutuisasti turvaamalla tarvittavien tietojen saantia heti hakemus- tai ilmoitusasiakirjan saavuttua.

Ampumaratalupaa koskevassa hakemuksessa tai vähäistä ampumarataa koskevassa ilmoituksessa ei käytännössä olisi mahdollista esittää kaikkia asian käsittelyn edellyttämiä tietoja vaan merkittävä osa tiedoista käytännössä sisällytettäisiin liiteasiakirjoihin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös näiden asiakirjojen sisällöstä. Perusteet tälle valtuussäännökselle olisivat samat kuin hakemusten ja ilmoitusten osaltakin.

Ehdotetun lain 9 §:n mukaan ampumaradalla tulisi olla järjestyssääntö. Järjestyssäännön sisällöstä ehdotetaan säädettäväksi kyseisessä pykälässä. Siinä säädettäisiin sisällön perusteista, järjestyssäännön yksityiskohtaisemmasta sisällöstä ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella. Jotta järjestyssäännöllä voitaisiin tehokkaasti ohjata radan käyttäjien toimintaa, järjestyssäännön tulisi olla käyttäjien havaittavissa. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä järjestyssäännön esilläpidosta radalla.

Ampumaradan ratavastaavan tehtävistä ehdotetaan säädettäväksi lain 10 §:ssä. Valvontatehtävän tarkemmasta sisällöstä ehdotetaan voitavan säätää valtioneuvoston asetuksella. Tarvetta voi olla antaa tarkempia säännöksiä valvottavista kohteista ja valvontaan liittyvien tarkastusten taajuudesta ottaen huomioon radan sijainti, tyyppi ja koko.

Luvan hakemisessa, ilmoituksen tekemisessä ja muissa toimenpiteissä tarvittavista lomakkeista ehdotetaan 2 momentin perusteella annettavaksi tarvittaessa tarkempia säännöksiä sisäministeriön asetuksella.

Kaasusumuttimen käyttöturvallisuus

Tarkemmat säännökset siitä, millaisia kaasusumuttimia on pidettävä sellaisina, ettei niiden käytöstä synny pysyviä vammoja kohdehenkilölle, annettaisiin ehdotetun ampuma-aselain muuttamisesta annettavan lain 11 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella. Säännöksiä voitaisiin antaa ensinnäkin kaasusumuttimen sisältämistä aineista ja niiden enimmäispitoisuuksista. Nämä säännökset korvaisivat nykyisen lupakäytäntöön perustuvan pitoisuuksien rajoittamisen. Säännöksiä voitaisiin antaa sekä vaikuttavista aineista että sumuttimen sisältämistä muista aineista, esimerkiksi ponneaineista. Mikäli olisi tarpeen, voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, miten sumuttimen käyttöturvallisuus tulee osoittaa. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi valmistajan itsensä antamalla vakuutuksella tai ulkopuolisen laitoksen antamalla todistuksella.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ja -oikeus sekä muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus

Ehdotettuun lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja -oikeutta sekä muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskevaan ampuma-aselain 114 §:ään sisältyvä asetuk-senantovaltuus säilyisi asiasisältöisesti ennallaan. Ehdotetut muutokset eivät poista tai muuta tarvetta antaa valtioneuvoston asetuk-sella säännöksiä ilmoitusmenettelyn käytän-nön järjestämisestä eli siitä, minne ja miten ilmoitus on toimitettava, mitä tietoja sen on sisällettävä ja miten arkaluonteisia tietoja sisältävien ilmoitusten käsittely poliisissa on järjestettävä.

3 voimaantulo

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 aikana.

Ampuma-aselain muuttamisesta annettavaan lakiin on otettu tavanomainen voimaantulosäännös.

Selvyyden vuoksi ampuma-aselain muuttamisesta annettavan lain siirtymäsäännöksessä todettaisiin, että ehdotetun lain voimaantullessa voimassa olevat ampuma-aseisiin, aseiden osiin, patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät luvat, ennakoitumukset, ase-elinkeinoluvat sekä askeeraajille annetut hyväksynnit jäisivät ehtoineen voimaan.

Ilma-aseiden hankkimista ja hallussapitoa koskevia säännöksiä sisältyy järjestyslakiin (621/2003). Siihen tai muuhunkaan lainsäädäntöön ei sisälly ilma-aseilla tapahtuvan elinkeinotoiminnan erityissääntelyä. Ehdotettujen muutosten jälkeen tehokkaiden ilma-aseiden kauppa, kaupallinen säilyttäminen, valmistaminen kaupallista tarkoitusta varten sekä korjaaminen ja muuntaminen kaupallisessa tarkoituksessa edellyttäisivät ampuma-aselainsäädännön mukaista asealan elinkeinoluva.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Pääsääntönä on siten elinkeinovapaus. Uuden luvanvaraisuuden säätäminen toimialalle, jolla jo harjoitetaan

asianomaista toimintaa, on perusoikeuksien kannalta ongelmallista. Tämän vuoksi pykälässä ehdotetaan, että se, joka lain voimaan tullessa harjoittaa asealan elinkeinoa tehokkailla ilma-aseilla, olisi velvollinen hankkimaan asealan elinkeinoluvan yhden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Luvan saisi kuitenkin ilman normaalia lupaharkintaa. Koska tehokkailla ilma-aseilla harjoitettava ase-elinkeino on tuotteiden samankaltaisuuden johdosta usein kaupallisesti tarkoituksenmukaista yhdistää ampuma-aseilla harjoitettavaan ase-elinkeinoon, ehdotetaan ase-elinkeinolupien muutostarpeen vähentämiseksi, että sellaiset ase-elinkeinonharjoittajat, joilla on ehdotetun lain voimaantullessa oikeus harjoittaa ase-elinkeinoa ampuma-aseilla, olisivat oikeutettuja harjoittamaan sitä myös tehokkailla ilma-aseilla.

Edellytyksenä ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa työskentelemiseen on ampuma-aselain 27 §:ssä tarkoitettu aseenkäsittelylupa, jos työntekijä työssään käsittelee ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Nyt ehdotettavassa ampuma-aselain muuttamisesta annettavassa laissa sisällytettäisiin tehokkaiden ilma-aseiden kauppa, kaupallinen säilyttäminen, valmistaminen kaupallista tarkoitusta varten sekä korjaaminen ja muuntaminen kaupallisessa tarkoituksessa asealan elinkeinon alaan. Siten sellaisten henkilöiden, jotka työssään käsittelevät tehokkaita ilma-aseita, tulisi hakea näiden käsittelyyn oikeuttava aseenkäsittelylupa. Koska ehdotettu järjestely on perustuslain 18 §:n kannalta ongelmallinen, ehdotetaan, että se, joka lain voimaan tullessa työskentelee tehokkailla ilma-aseilla ase-elinkeinoa harjoittavan palveluksessa, saisi aseenkäsittelyluvan ilman normaalia lupaharkintaa, kunhan hän hankkisi sen vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Koska aseenkäsittelylupa annettaisiin tällaisissa tapauksissa ilman normaalia lupaharkintaa, ehdotetaan, että lupaviranomaisen tulisi asettaa lupaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamiseksi ehto, että lupa oikeuttaa käsittelemään vain tehokkaita ilma-aseita. Tällöin siirtymäsäännöksen nojalla ilman normaalia lupaharkintaa aseenkäsittelyluvan saavat henkilöt eivät saisi oikeutta käsitellä ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityi-

sen vaarallisia ammuksia. Jos lupaa haettaisiin tehokkaiden ilma-aseiden lisäksi myös ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden, erityisen vaarallisten ammusten tai kaasusumuttimien käsittelyyn, tulisi se haettavaksi normaalin lupamenettelyn mukaisesti. Sellaisten henkilöiden, joilla lain voimaantullessa on aseenkäsittelylupa, ei tarvitsisi hakea uutta lupaa, ellei aseenkäsittelyluvassa ole rajattu käsiteltäviä esineitä siten, että se estäisi tehokkaiden ilma-aseiden käsittelyn.

Esityksen mukaan tehokkaat ilma-aseet, joiden hallussapito ei voimassa olevien säännösten mukaan edellytä lupaa, tulisivat luvanvaraisiksi. Ampuma-aselain muuttamisesta annettavaan lakiin ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan sellaiseen tehokkaaseen ilma-aseeseen, jonka hallussapito ei voimassa olevien säännösten mukaan ole edellyttänyt lupaa, olisi hankittava ehdotetun lain mukainen lupa hallussapitoon vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Edellytyksenä olisi, että tehokas ilma-ase on hankittu ennen lain voimaantuloa. Niiden tehokkaiden ilma-aseiden määrä, jota ehdotettu momentti koskisi, on vaikeasti arvioitavissa. Tämän vuoksi siirtymäjän pituudeksi ehdotetaan yhtä vuotta, jonka on katsottava olevan riittävän pitkä aika luvan hakemiselle.

Esityksen mukaan tehokkaan ilma-aseen hallussapito ei edellyttäisi erityistä lupaa siinä tapauksessa, että sen hankkijalla tai hallussapitäjällä on oikeus ampuma-aseen hallussapitoon. Tästä säädettäisiin ampuma-aselain muuttamisesta annettavan lain 19 §:n 1 momentin 8 kohdassa. Tämän vuoksi ehdotetaan siirtymäsäännöksessään erikseen säädettäväksi, ettei luvan hankkiminen tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon olisi sen mukaan tarpeellista, jos tehokkaan ilma-aseen haltijalla olisi oikeus ampuma-aseen hallussapitoon.

Tehokas ilma-ase olisi ampuma-aselain 5 §:n 2 momentin nojalla aina esitettävä hallussapitolupaa haettaessa. Lisäksi se olisi ehdotetun 70 §:n nojalla esitettävä myös silloin, kun ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltija tekee ilmoituksen ilma-aseesta. Esittäminen olisi myös ehdotettavan ampuma-aselain muuttamisesta annettavan lain siirtymäsäännöksen mukaan pääsääntönä lupaa haettaessa tai ilmoitusta tehtäessä. Te-

hokkaan ilma-aseen esittäminen ei kuitenkaan olisi kaikissa tapauksissa välttämätöntä. Siksi ehdotetaan, että lupaviranomainen tai ilmoituksen vastaanottava viranomainen voisi harkintansa mukaan luopua velvoittamasta esittämään hakemuksen tai ilmoituksen kohteena olevaa tehokasta ilma-asetta.

Luvan tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon saisi ampuma-aselain muuttamista koskevan ehdotuksen mukaan ilman ampuma-aselain 45 tai 45 a §:ssä säädettyä edellytysten arviointia. Ehdotetulla sääntelyllä ei siten loukattaisi yksilön omistusoikeutta eikä muitakaan hänen perusoikeuksiaan.

Sillä, jolla on ehdotetun lain voimaan tullessa hallussaan tehokas ilma-ase, tulee olla myös mahdollisuus välttää luvan hakeminen, jollei hän halua edelleen pitää sitä hallussaan. Niinpä pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että tällainen henkilö voisi määräajassa luovuttaa hallussa pitämänsä tehokkaan ilma-aseen sille, jolla on ehdotetun lain nojalla oikeus kyseisen esineen hankkimiseen. Vaihtoehtoisesti tehokkaan ilma-aseen voisi luovuttaa poliisille, jolloin se siirtyisi lunastuksetta valtion omistukseen.

Säännöksen tarkoituksena on tarjota sellaisen tehokkaan ilma-aseen haltijalle, jolla on ehdotetun ampuma-aselain muuttamisesta annettavan lain siirtymäsäännösten nojalla velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin asianmukaisen luvan saamiseksi, mahdollisuus päästä mahdollisimman vaivattomasti eroon hallussa pitämästään tehokkaasta ilma-aseesta, jonka hallussapito oli aiemmin sallittu ilman ehdotetun lain mukaista lupaa. Tällöin hänellä olisi omien perusoikeuksiensa kannalta riittävästi erilaisia toimintamahdollisuuksia saattaakseen asian ehdotetun lain mukaiseen tilaan.

Ehdotetussa ampuma-aselain muuttamisesta annettavassa laissa periaatteena on, että sen, jolla on hallussaan ennen lain voimaantuloa hankittu esine, jonka hallussapito oli aiemmin sallittu ilman lupaa, tulee mahdollisimman vähäisessä määrin joutua kärsimään uudistuksen hänelle aiheuttamista haitallisista seuraamuksista. Saman periaatteen tulee koskea myös niitä, jotka aiemmin harjoittivat ilman ehdotetun lain mukaista lupaa sallittua toimintaa. Johdonmukaisesti tämän periaatteen kanssa ehdotetussa ampuma-aselain

muuttamista koskevan lain siirtymäsäännöksessä tarkoitetut luvat annettaisiin ilman tavanomaista luvan antamisen tarkoituksenmukaisuuteen liittyvää lupaharkintaa.

Ehdotetun ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain 106 §:n 3 momentin mukaan ampuma-aseet tulisi siinä määritellyissä tilanteissa säilyttää joko sisäministeriön aseuksella määritellyssä turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Turvakaappivaatimus tulisi koskemaan nykyistä merkittävästi useampaa luvanhaltijaa. Jotta markkinoille saadaan riittävästi turvakaappeja, ehdotetaan säännökselle pitkää siirtymäaikaa. Tarkoituksena on välttää tilanne, jossa poliisi joutuisi hyväksymään suuren määrän säilytystiloja siksi, että markkinoilla ei ole saatavissa turvakaappeja. Viiden vuoden siirtymäaikaa on pidettävä riittävänä aikana markkinoiden ja luvanhaltijoiden reagoinnille uusiin vaatimuksiin.

Tarve ehdotetun ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain siirtymäsäännöksessä tarkoitettujen lupien hakemiseen ja ilmoitusten tekemiseen olisi seurausta lainsäädännön muuttumisesta eikä henkilön omaaloitteisesta toimenpiteestä. Siksi ehdotetussa säännöksessä tarkoitetut luvat annettaisiin ja ilmoitukset käsiteltäisiin maksutta

4 Suhde perustuslakiin ja sääntämisyjärjestys

Jäljempänä on arvioitu eräitä ehdotettuja säännöksiä perusoikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Perusoikeuksien rajoitusten on perustuttava eduskunnan säätämään lakiin. Rajoitusten on täytettävä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset. Rajoitusten on oltava hyväksyttäviä eivätkä ne saa ulottua perusoikeuden ytimeen. Rajoitusten tulee täyttää myös suhteellisuutta ja oikeusturvaa koskevat vaatimukset samoin kuin Suomea sitovien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten velvoitteet.

Ampumaradan ylläpitämisen luvan- tai ilmoituksenvaraisuus sekä radan pitäjän sopivuus

Ehdotettu ampumaratalaki sisältäisi ampumaratojen luvanvaraisuutta ja vähäisten

ampumaratojen perustamisen ilmoituksenvaraisuutta koskevan sääntelyn. Luvanhakijan tulisi olla henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ampumaradan ylläpitäjäksi. Ampumaratojen perustamisen ja ylläpitämisen luvan- tai ilmoituksenvaraisuutta voidaan arvioida perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden näkökulmasta siltä osin kuin ampumarataa pidettäisiin elinkeinon hankkimisen tarkoituksessa. Voimassa olevan ampuma-aselain 14 §:n 3 kohdan ja 18 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan ylläpitäminen on luvanvaraista elinkeinotoimintaa. Luvan saamisen edellytyksenä on muun muassa hakijan sopivuus luvanhaltijaksi. Ehdotetun ampumaratalain säännökset korvaisivat ampuma-aselain säännökset, jotka ehdotetaan samalla kumottaviksi. Päinvastoin kuin voimassa olevan ampuma-aselain kaupallista ampumaratalupaa koskevaan lupaharkintaan, ampumarataluvan antamiseen ei liittyisi vapaata harkintaa.

Ampumarataluvan hakijan tai haltijan sekä ampumaratailmoituksen tekijän sopivuuden arviointia koskevia ehdotetun ampumaratalain 5 §:n ja 8 §:n säännöksiä voidaan arvioida myös perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän suojan kannalta. Kyseisen säännöksen mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilön sopivuuden selvittämisessä voidaan katsoa puuttuttavan hänen yksityiselämäänsä.

Ampumaradan ylläpitäminen on toimintaa, johon liittyy radan käyttäjien ja rata-alueella tai sen lähistöllä oleskelevien sivullisten turvallisuutta koskevia riskejä. Riskien minimoimiseksi on osaltaan välttämätöntä, että ampumaradan ylläpitäjä kykenee huolehtimaan siitä, että ampumarata ja sillä tapahtuva toiminta on turvallista. Ampumaradan ylläpitäjän sopivuuden arviointi on siten välttämätöntä radan käyttäjien ja sivullisten perustuslain 7 §:n 1 momentissa säädetyn elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevan oikeuden turvaamiseksi. Rajoitus sisältyisi lakiin. Rajoitus olisi ottaen huomioon sillä suojattava perusoikeus hyväksyttävä ja suhteellinen. Luvan tai ilmoituksen käsittelevän viranomaisen ratkaisusta olisi mahdollisuus valittaa tuomioistuimeen, joten se täyttäisi myös oikeusturvavaatimuksen. Koska sopi-

vuotta arvioitaisiin ainoastaan ampumaradan ylläpitämisen sopivuuden näkökulmasta, ei rajoitus kohdistuisi perusoikeuden ytimeen.

Tehokkaiden ilma-aseiden luvanvaraistaminen

Tehokkaiden ilma-aseiden sisällyttäminen ampuma-aselain soveltamisalaan merkitsisi niiden kaupan sekä kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan valmistamisen, korjaamisen ja muuntamisen luvanvaraisuutta. Sääntely vastaisi elinkeinon harjoittamisen osalta voimassa olevan ampuma-aselain ampuma-aseilla harjoitettavan elinkeinon sääntelyä.

Perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvataan jokaiselle oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään pitänyt elinkeinovapautta pääsääntönä, josta poikkeaminen kuitenkin on tietyin edellytyksin mahdollista. Sen lisäksi, että rajoittamisen perusteeksi on oltava riittävän painavia syitä, rajoitusten tulee myös ilmetä laista riittävän täsmällisinä ja tarkkarajaisina ja rajoitusten olennaisen sisällön ilmaisevina. Lisäksi perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapauden kannalta huomattavasti ongelmallisempina viranomaisen vapaaseen harkintavaltaan kuin sidottuun harkintaan perustuvia rajoituksia.

Ehdotus merkitsisi elinkeinovapauden rajoittamista ilma-aseilla tapahtuvan elinkeinon harjoittamisen osalta. Rajoittaminen tapahtuisi tehokkaiden ilma-aseiden osalta siten, että lupamenettelyihin jäisi viranomaiselle mahdollisuus vapaaseen harkintaan. Sääntely vastaisi siten tältäkin osin voimassa olevan ampuma-aselain säännöksiä.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on ampuma-aselain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 183/1997 vp) käsittelyn yhteydessä antanut lausunnon (PeVL 35/1997 vp), jossa se on muun muassa todennut, että asealan elinkeinon harjoittamisoikeuden luvanvaraisuudesta seuraavia elinkeinovapauden rajoituksia puoltavat tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset intressit, joiden huomioon ottamiseksi rajoituksia voi pitää välttämättöminä. Valiokunta on katsonut, että elinkeinoluvan myöntämisen tulee pääsääntöisesti perustua laillisuus- eikä tarkoituk-

senmukaisuusharkintaan. Tässä tapauksessa voidaan kuitenkin valiokunnan kannan mukaan katsoa niin vahvojen yhteiskunnallisten intressien puoltavan asealan valvomista, että lupien myöntämiseen voi jäädä harkintaa.

Ehdotettu ilma-aseita koskeva sääntely koskisi ainoastaan sellaisia ilma-aseita, jotka vastaisivat teholtaan varsinaisia ampuma-aseita. Tällaiset ilma-aseet voivat väärin käsiin joutuessaan olla yhtä vaarallisia kuin varsinaiset ampuma-aseet. Elinkeinovapauden rajoittamiselle on painava perustuslain 7 §:n 1 momentissa säädettyyn elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevaan oikeuteen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvä syy. Sellaisten elinkeinonharjoittajien, jotka ehdotetun lain voimaantullessa harjoittaisivat luvanvaraisuuden piiriin tulevilla ilma-aseilla elinkeinon harjoittamisen vapaus turvataisiin siirtymäsäännöksillä siten, että he voisivat vuoden kuluessa lain voimaantulosta hakea toiminnalleen ase-elinkeinoluvan maksutta ja ilman hakijan sopivuuden arviointia.

Tehokkaiden ilma-aseiden luvanvaraistaminen ei näiden esineiden hallussapitäjien osalta merkitsisi puuttumista perustuslain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettuun omaisuuden suojaan, koska siirtymäsäännösten nojalla henkilö, jolla ehdotetun lain voimaantullessa olisi hallussaan tehokas ilma-ase, voisi vuoden kuluessa lain voimaantulosta hakea siihen lupaa tai tehdä sitä koskevan ilmoituksen maksutta ja ilman henkilön sopivuuden arviointia.

Säilytys

Ehdotetusta ampuma-aselain 106 §:n säilyttämistä koskevasta säännöksestä poistettaisiin mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että sen osaa säilytettäisiin ampuma-aseesta erillään niin, että ase tai sen osa ei olisi lukittuna tai lukitussa paikassa. Ehdotuksen mukaan ampuma-asetta voisi säilyttää joko lukitussa paikassa tai lukittuna. Koko ase lukittuna tai lukitussa tilassa säilyttämisen sijasta ampuma-ase voitaisiin säilyttää siten, että sen osa säilytettäisiin edellä mainitulla tavalla ja muu osa aseesta siten, että se ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Koska kaikilla luvan-

haltijoilla voi olettaa olevan sellaisen lukitun tilan tai lukon, joita voi käyttää ampumaseen tai sen osaa säilyttämiseen edellä selostettujen säännösten mukaisesti, ei ehdotetun sääntelyn voida katsoa olevan ongelmallinen perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan kannalta.

Jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, tulisi ne ehdotetun ampumaselain 106 §:n 3 momentin mukaan säilyttää sisäministeriön asetuksen mukaisessa murto- ja turvallisessa turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa. Ehdotettu säännös merkitsisi noin 60 000 luvanhaltijalle velvollisuutta joko hankkia turvakaappi tai hyväksyttää säilytystilansa poliisilla. Koska turvakaapin hankkimista koskeva velvoite puuttuisi luvanhaltijan oikeuteen vapaasti käyttää ja hyödyntää omaisuuttaan taloudellisesti, olisi säännös merkityksellinen perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan kannalta. Turvakaapin hankkiminen merkitsisi luvanhaltijalle vähintään joidenkin satojen eurojen kustannusta.

Edellä mainittua varallisuusarvoisuuden rajoittamista on arvioitava perusoikeuksien rajoittamisen kannalta.

Velvoite säilyttää erityisen vaarallinen ampumase tai viitti ampumaseetta suuremmat asemäärät turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa on tarpeen perustuslain 7 §:n 1 momentissa säädetyn elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevaan oikeuden sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Anastetut ampumaseet päätyvät pääsääntöisesti sellaisten henkilöiden käsiin, jotka eivät saisi ampumaseen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa. Lisäksi huolimattomasti säilytetty ampumase saattaa päätyä esimerkiksi asunnossa olevan lapsen käsiin. Ampumaseiden huolelliseen säilyttämiseen on siten painava yhteiskunnallinen tarve ja rajoitusperuste on hyväksyttävä. Koska vähäinen määrä ampumaseita on mahdollista säilyttää turvallisesti muullakin tavoin, koskisi rajoitus vain vaarallisimpia ampumaseita ja vähäistä suurempaa määrää. Rajoitus kohdistuu sellaisten esineiden säilyttämiseen, joiden hankkiminen ja hallussapito on säädetty pääsääntöisesti luvanvaraiseksi. Perusoikeuden rajaus on lakitasoinen

ja sen sisältö on määritelty täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan vain poikkeuksellinen omaisuuden puuttuva lainsäädäntö edellyttää perustuslain säätämisen järjestyksen käyttöä. Ehdotus ei tältä osin edellytä vaikeutetun säätämisen järjestyksen käyttöä.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuus

Ampumaseen 13 päivänä kesäkuuta 2011 voimaan tullut muutos (124/2011) sisälsi lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitus-oikeutta koskevan 114 §:n säännöksen. Sen mukaan lääkärillä on velvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampumaseetta, aseensa osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Ilmoituksen tulee sisältää sopimattomuutta koskeva kannanotto perusteluineen. Pykälän 2 momentin mukaan ilmoitukset, jotka koskevat luvan tai hyväksynnän saaneita henkilöitä, on toimitettava asianomaisen lupaviranomaisen käsiteltäviksi. Muita kuin ampumaseen, aseensa osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan taikka tässä laissa tarkoitettua hyväksynnän saaneita henkilöitä koskevat ilmoitukset on viivytyksettä hävitettävä. Henkilö, josta lääkäri tai terveydenhuollon ammattihenkilö on tehnyt ilmoituksen, voi hakea ensimmäistä aselupaansa sen jälkeen kun ilmoitus on aserekisteritietojen tarkastamisen jälkeen hävitetty. Tällöin lupaviranomaisella ei enää ole hakijan sopivuutta koskevassa arvioinnissaan käytettävissä ilmoituksen tietoja.

Ampumaseen hallussapitoon sopimattoman henkilön oman ja hänen lähipiirinsä hengen ja terveyden suojelemiseksi sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ehdotetaan, että poliisi saisi säilyttää ilmoituksen kolmen vuoden ajan. Ilmoitusta saisi käyttää ainoastaan ampumaseen

hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskevan asian käsittelyssä.

Perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvataan jokaisen yksityiselämä ja edellytetään, että henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslain lakiviittaus henkilötietojen suojasta edellyttää lain säännöksiä tästä oikeudesta, mutta se jättää sääntelyn yksityiskohdat lainsäätäjän harkintaan. Tätä lainsäätäjän harkintamahdollisuutta rajoittaa kuitenkin se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvatuun yksityiselämän piiriin (PeVL 25/1998 vp, s. 2/I, PeVL 21/2001 vp, s. 2/I). Henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta sekä hänen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä koskevat tiedot ovat henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä säädetyn käsittelykiellon piiriin kuuluvia arkaluonteisia tietoja. Perustuslakivaliokunta on katsonut tällaisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämäänsä kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (PeVL 25/1998 vp, s. 3, PeVL 21/2001 vp, s. 3/II). Koska säilytettäviksi ehdotettavat tiedot eivät sisältäisi potilaan yksilöityjä diagnoositietoja vaan ainoastaan arvion siitä, onko henkilö itselleen tai toiselle vaarallinen, olisi rajoitus suhteellisuusvaatimuksen mukainen eikä sillä kajottaisi perusoikeuden ytimeen.

Koska ehdotetulla säännöksellä suojattaisiin luvanhakijan ja hänen lähipiirinsä elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta, olisi ehdotuksen osalta olemassa painava perustuslain 7 §:n 1 momentissa säädettyyn elämää ja henkilökohtaista turvallisuutta koskevaan oikeuteen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvä syy. Ampumaselakia (HE 183/1997 vp.) koskevassa hallituksen esityksessä on todettu, että sellainen mielisairaus tai muu mielenterveyden ongelma, johon liittyy vaara vahingoittaa itseään tai muita, olisi ehdoton este luvan saamiselle. Henkilön sopivuuden arviointi on siten keskeinen osa aseturvallisuutta ja ampumaselainsäädännön sisältöä. Muutos sisältyisi

lakitasoiseen säännökseen. Henkilön yksityisyyden suojaamiseksi tiedon säilytysaika ja sen käyttötarkoitus olisi tarkoin rajattu.

Tarkastusoikeus

Perustuslakivaliokunta on ampumaselain säätämiseen johtanutta hallituksen esitystä käsitellessään todennut lausunnossaan (PeVL 35/1997), että esityksen perusteluissa on tähdennetty ase-elinkeinonharjoittajan säilytystilojen tarkastusoikeuden välttämättömyyttä myös kotirauhan suojaamisessa tiloissa. Tarkastusoikeutta on esityksessä pidetty välttämättömänä suurien asevarastojen yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle muodostaman uhan takia. Taustalla on siten ollut hallitusmuodon 6 §:n 1 momenttiin palautuva perusoikeuksien turvaamistarkoitus. Valiokunnan mielestä tämä näkökohta on ollut hyväksyttävissä siltä osin kuin kysymys on ollut asealan elinkeinoluvan hakijan ja elinkeinonharjoittajan tiloissa 116 §:n 1 momentin nojalla toimitettavista tarkastuksista. Tällaisella tarkastusvaltuudella on valiokunnan mukaan lisäksi merkittäviä elinkeinon harjoittamiseen liittyviä järjestysluonteisen sääntelyn piirteitä. Voimassaoleva perustuslain 10 §:n kotirauhan suojaa koskeva säännös vastaa hallitusmuodon 8 §:ää, jonka tulkintakäytäntö on ollut jo vakiintunut. Tarkastusoikeutta koskeva säännös säilyisi ennallaan ampumaselain 116 §:ssä.

Johtopäätös

Kokonaisuutena katsotaan edellä esitetyillä perusteilla, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lainsäätämisyjärjestyksessä. Pidetään kuitenkin suotavana, että lakiehdotuksesta hankitaan perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Ampumaratalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tavoitteena on edistää turvallista ampumaharrastusta, turvallisuutta ampumaradoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä maakunnallisen ampumarataverkoston suunnitelmallista kehittämistä. Tässä laissa säädetään ampumaratojen perustamisesta, ylläpitämisestä ja valvonnasta sekä radan pitäjän oikeuksista.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan ampumaratojen perustamiseen ja ylläpitämiseen.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) rikoslain (39/1889) 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan paikkaan;

2) satunnaista tai pienimuotoista ampumaseella ampumista varten olevaan tilaan tai alueeseen;

3) valtion viranomaisen hallinnassa olevan ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen;

4) ampumaseelain (1/1998) 20 §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetun luvan saaneen asealan elinkeinonharjoittajan yksinomaan tällaisessa elinkeinotoiminnassa käyttämän ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen.

Ampumaradan perustamisessa ja ylläpitämisessä on noudatettava lisäksi, mitä muualla laissa säädetään.

3 §

Määritelmät

Ampumaradalla tarkoitetaan sisällä olevaa tilaa tai ulkona olevaa aluetta, joka on ampumaseella maaliin ampumista varten.

Ampumaurheilukeskuksella tarkoitetaan ampumarataa, jossa on useiden lajien ratoja ja jolla saadaan ampua yli 300 000 laukausta vuodessa.

Vähäisellä ampumaradalla tarkoitetaan ampumarataa, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa.

4 §

Luvanvaraisuus ja ilmoituksenvaraisuus

Ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen on luvanvaraista.

Vähäisen ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen on ilmoituksenvaraista.

5 §

Ampumaratalupa

Luvan ampumaradan perustamiseen ja ylläpitämiseen (*ampumaratalupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus. Lupa annetaan toistaiseksi. Luvan antamisen edellytyksenä on, että:

1) luvanhakijalla on hallintaoikeus rata-alueeseen;

2) ampumaradan pitämisestä ei aiheudu vaaraa yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle;

3) hakija esittää ampumaradalle 9 §:n 1 momentin vaatimukset täyttävän järjestys-säännön;

4) luvanhakija ei ole konkurssissa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;

5) luvanhakijana oleva luonnollinen henkilö tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva;

6) luvanhakijana oleva luonnollinen henkilö on täyttänyt 18 vuotta;

7) luvanhakijana olevaa yhteisöä tai säätiötä on toimintansa tarkoituksen ja muiden seikkojen perusteella pidettävänä sopivana ampumaradan ylläpitämiseen;

8) luvanhakijana olevan yhteisön tai säätiön hallintoelimiin kuuluvat henkilöt ja toimitusjohtaja sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät 4 ja 5 kohdassa säädetty vaatimukset;

9) hakija nimeää ampumaradalle sen toiminnasta ja turvallisuudesta vastaavan henkilön (*ratavastaava*), joka on suostunut tehtävään ja joka täyttää 4—6 kohdassa säädetty vaatimukset.

Poliisihallituksen on pyydettävä hakemuksesta kohteena olevan radan sijaintipaikan poliisilaitoksen lausunto. Se voi tarvittaessa pyytää lausunnon myös muulta viranomaiselta. Luvassa on määrättävä ratavastaava ja vahvistettava radalla noudatettava järjestys-sääntö. Lupa voidaan sisällyttää myös muita radan turvallisuutta koskevia tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja.

6 §

Ampumarataluvan raukeaminen

Ampumaratalupa raukeaa, kun luvanhaltija kuolee taikka yhteisö tai säätiö on sitä koskevien säännösten mukaan lakannut.

Ampumarataluvan haltijan konkurssi- tai kuolinpesä saa jatkaa ampumaradan ylläpitämistä vuoden ajan konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä. Konkurssi- tai kuolinpesän hoitajan on ilmoitettava ampumarataluvan haltijan konkurssista tai kuolemasta Poliisihallitukselle 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta tai kuolinpäivästä.

7 §

Ampumarataluvan peruuttaminen

Poliisihallituksen on peruutettava ampumaratalupa, jos luvanhaltija sitä pyytää tai jos ampumaradan ylläpitäminen on lopetettu.

Ampumaratalupa voidaan peruuttaa kokonaan tai määräajaksi, jos:

1) ampumarata tai luvanhaltija ei enää olojen olennaisten muutosten vuoksi täytä 5 §:n 1 momentin 2, 4, 5 tai 7—9 kohdassa säädettyjä edellytyksiä, eikä luvanhaltija ole asetetussa määräajassa korjannut niissä olevaa puutetta;

2) ampumarataluvan haltija on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu sellaisesta rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä, taikka hän on tahallaan menetellyt olennaisesti virheellisesti ylläpitäessään ampumarataa;

3) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut ampumaratalupaan liitettyjä keskeisiä ehtoja tai määräyksiä eikä ole asetetussa määräajassa korjannut puutetta.

Poliisihallitus voi peruuttaa luvan vain osittain, mikäli se on riittävää yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavan puutteen poistamiseksi.

Poliisihallitus voi 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luvan peruuttamisen sijasta antaa luvanhaltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta.

8 §

Ilmoitus vähäisestä ampumaradasta

Vähäisen ampumaradan perustajan tai pitäjän on jätettävä ilmoitus ampumaradasta (*ampumaratailmoitus*) Poliisihallitukselle vähintään kahta kuukautta ennen radan käyttöönottoa. Ampumaratailmoituksen on sisällettävä 9 §:ssä tarkoitettu ampumaradan järjestyssääntö sekä ratavastaavan tiedot ja suostumus tehtävään.

Poliisihallitus voi asettaa radan ylläpitämiselle radan turvallisuutta koskevia tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja.

Poliisihallitus voi kieltää toiminnan kokonaan tai määräajaksi, jos 7 §:n 2 momentissa

säädetyt edellytykset täyttyvät. Ilmoituksen tekijään sovelletaan tällöin, mitä 7 §:n 2 momentissa säädetään ampumarataluvan haltijasta. Poliisihallitus voi kieltää toiminnan vain osittain, mikäli se on riittävää yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavan puutteen poistamiseksi. Se voi toiminnan kieltämisen sijasta antaa ampumaradan pitäjälle varoituksen, jos kieltäminen olisi kohtuutonta.

9 §

Järjestyssääntö

Ampumaradalla tulee olla järjestyssääntö, jossa on oltava määräykset rata-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä oleskelevien turvallisuuden varmistamisesta, radan käyttöön liittyvistä rajoituksista sekä määräyksiä ja rajoituksia koskevasta tiedottamisesta rata-alueella.

Järjestyssääntö ja ratavastaavan yhteystiedot on pidettävä ampumaradalla käyttäjien nähtävänä.

10 §

Ratavastaavan ja ammunnan johtajan oikeudet ja velvollisuudet

Ratavastaava valvoo, että ampumarata on turvallinen ja että radalla noudatetaan järjestyssääntöä sekä ampumarataluvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetettuja ehtoja ja määräyksiä. Ampumarataa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin ratavastaava on varmistunut, että ampumarata täyttää ampumarataluvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetetut vaatimukset ja että rata-rakenteet mahdollistavat järjestyssääntöjen mukaisen toiminnan.

Jos ampumarata on sellaisessa kunnossa, että sen käytöstä aiheutuu vaaraa terveydelle tai muulle kuin ampumaradan ylläpitäjän omaisuudelle, on ratavastaavan kiellettävä vaaraa aiheuttava radan käyttö sekä ilmoitettava tästä ampumaradan ylläpitäjälle ja Poliisihallitukselle.

Ampumaradan käyttäjän on pyydettyäessä esitettävä ratavastaavalle selvitys oikeudes-

taan ampua radalla. Ampumaradan käyttäjän on noudatettava ratavastaavan määräystä keskeyttää turvallisuutta vaarantava, ampumarataluvan tai -ilmoituksen perusteella asetettujen ehtojen tai määräysten taikka järjestyssäännön vastainen toiminta ampumaradalla. Jos ammunalle on nimetty ammunnan johtaja, on myös hänellä oikeus pyytää selvitys ja keskeyttää toiminta.

11 §

Ohjaus, valvonta ja tietojensaanti

Tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Poliisihallitus. Poliisi valvoo ampumaratojen turvallisuutta sekä tämän lain säännösten ja luvassa tai ampumaratailmoituksen perusteella asetettujen ehtojen ja määräysten noudattamista. Poliisilla on oikeus asettaa väliaikaisia rajoituksia ampumaradan käytölle, jos tästä aiheutuu ilmeistä vaaraa turvallisuudelle.

Poliisihallituksen on tarvittaessa tarkastettava, että ampumaurheilukeskus täyttää tässä laissa ja ampumarataluvassa asetetut vaatimukset.

Poliisihallituksella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada ampumarataluvan haltijalta ja ampumaratailmoituksen tekijältä sekä näiden edustajalta valvonnassa välttämättömiä tietoja ampumaradan toiminnasta, ampumarataa koskevista päätöksistä, ampumarataluvan haltijasta ja ampumaratailmoituksen tekijästä sekä muista vastaavista seikoista.

12 §

Ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelu

Maakunnan liiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävistä määristä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Suunnitelmaa tulee hyödyntää selvitysaineistona alueiden käytön suunnittelussa ja sitä laadittaessa tulee kuulla keskei-

siä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita.

13 §

Ampumaratarikos

Rangaistus ampumaratarikoksesta tuomitaan rikoslain 41 luvun 7 a §:n mukaan.

14 §

Ampumaratarikkomus

Ampumaradan ylläpitäjä, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo

1) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ampumarataluvan ehtoja tai määräyksiä taikka

2) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja, viranomaisen ampumaratailmoituksen perusteella asettamia ehtoja tai antamia määräyksiä on tuomittava *ampumaratarikkomuksesta* sakkoon.

15 §

Muutoksenhaku

Viranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan peruuttamista ja toiminnan kieltämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Luvan peruuttamista tai toiminnan kieltämistä koskevaa päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

16 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun ampumaratahakemuksen sisällöstä;

2) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun vähäistä ampumarataa koskevan ilmoituksen sisällöstä;

3) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun lupahakemuksen ja 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen liiteasiakirjoista;

4) 9 §:ssä tarkoitettun järjestyssäännön sisällöstä ja esilläpidosta ampumaradalla;

5) 10 §:n 1 momentissa tarkoitettusta rata-
vastaavan valvontatehtävästä.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä laissa tarkoitetuissa menettelyissä käytettävistä lomakkeista.

17 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan ampuma-aseiden ja ampumarapeiden ostamisesta ja hallussapidosta sekä ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta annettu armollinen asetus (92/1915) sekä ampuma-aseiden ja ampumarapeiden kaupasta, aseiden hallussapidosta ja mukanaantamisesta sekä ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta annettu keisarillisen Suomen senaatin päätös (52/1916).

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat luvat ampumaradan pitämiseen jäävät lupaehtoineen voimaan. Luvanhaltijan on kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta ilmoitettava ratavastaava Poliisihallitukselle ja laadittava järjestyssääntö, jonka sisältö ja esilläpito täyttävät tämän lain nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Mitä 6 §:ssä säädetään ampumarataluvan raukeamisesta, 7 §:ssä sen peruuttamisesta ja 11 §:ssä ampumaradan valvonnasta ja tiedonsaannista, koskee myös ampumarataa, jonka perustamiseen ja ylläpitämiseen on annettu lupa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla.

Jos tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva lupa ampumaradan ylläpitämiseen on antamishetkellä voimassa olleista säännöksistä aiheutuneiden rajoitusten vuoksi annettu muulle kuin ampumaradan tosiasialliselle ylläpitäjälle, tämän lain mukainen ampumaratalupa annetaan ja ampumaratailmoitus käsi-

tellään maksutta. Edellytyksenä on, että ha- eikä ampumaradan toiminta muutu tai sen to-
kemus tai ilmoitus on tullut vireille kahden siasiallinen ylläpitäjä vaihdu.
vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta

2.

Laki**ampuma-aselain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 3 momentti, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 34 ja 40 §, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, 87 §:n 1 momentin 11 kohta, 103 §:n 6 kohta, 106 ja 114 § sekä 116 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 114 § laissa 124/2011, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, ja 116 §:n 2 momentti laissa 601/2001, 34 § osaksi laissa 508/2009, 40 § laissa 508/2009, 103 §:n 6 kohta laissa 532/2007 ja 106 § osaksi laissa 601/2001, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a §, 11 §:ään uusi 2 momentti, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 601/2001 ja 124/2011, uusi 8 kohta, 55 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 601/2001, uusi 4 kohta, 87 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 601/2001, uusi 12 kohta sekä lakiin uusi 106 a ja 106 b § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä, kaasusumuttimia ja tehokkaita ilma-aseita. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2—10, 12, 15, 31—33, 35, 35 a, 36, 42—45, 45 a, 45 b, 45 d, 46—53, 53 a, 54, 55, 56—59, 59 a ja 60—63 §:ää, 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa, 67 b, 68, 70—72, 74—77, 80—82, 89, 90, 106 §:ää, 106 a §:n 2 ja 3 momenttia, 106 b, 110, 110 a—110 c, 112, 112 a ja 112 b §:ää. Tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovelleta 3—12, 31—33, 35, 35 a, 36, 45 c, 45 d, 53 a, 55 a—55 c, 60—63, 67 b, 72, 106 b, 110 ja 110 a—110 c §:ää. Muis- ta soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

2 a §

Tehokas ilma-ase

Tehokkaalla ilma-aseella tarkoitetaan vuonna 1950 tai sen jälkeen valmistettua, ilman tai muun kokoon puristetun kaasun paineella toimivaa esinettä, jonka piipun pienin sisähalkaisija on yli 6,35 millimetriä ja joka on suunniteltu ja tarkoitettu ampumaan metalliluoteja.

5 §

Patruuna

Patruunoiden osista, jotka ovat tai jotka sisältävät räjähdysvaarallisia aineita, on voimassa, mitä niistä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettussa laissa (390/2005) ja sen nojalla säädetään.

11 §

Kaasusumutin

Suomeen maahantuotavan tai siirrettävän taikka Suomessa kaupan pidettävän kaasusumuttimen tulee olla sisällöltään sellainen, ettei sen käytöstä synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Kaasusumuttimen sisältämistä aineista ja niiden enimmäispitoisuuksista sekä käyttöturvallisuuden osoittamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinoja ovat kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava:

- 1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kauppa, säilyttäminen ja valmistaminen;
- 2) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaaminen ja muuntaminen.

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:

- 1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, kaupallinen säilyttäminen, hankkiminen, hallussapito ja valmistaminen;
- 2) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaaminen ja muuntaminen.

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

- 7) merkinantopistoolin hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus

on ainoastaan tilapäisesti Suomen aluevesillä;

- 8) tehokkaan ilma-aseen vienti, siirto Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa eikä hankkiminen ja hallussapito, jos hankkijalla tai hallussapitäjällä on oikeus ampuma-aseen hallussapitoon.

20 §

Asealan elinkeinolupa

Lupa voidaan antaa:

- 1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen ja säilyttämiseen kaupallisessa tarkoituksessa;
- 2) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;
- 3) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa.

34 §

Kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

Luvan antamisesta on voimassa, mitä 32 §:n 2 momentissa säädetään.

40 §

Tullin ilmoittamisvelvollisuus

Tullin on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle kaupallisessa tuontiluvassa sekä kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksen sisällöstä.

55 b §

Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset

Kaasusumutinlupa voidaan antaa seuraaviin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin:

3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen;

4) erityisestä syystä eläinten karkottaminen.

70 §

Aseen osasta ja tehokkaasta ilma-aseesta tehtävä ilmoitus ja esineiden esittäminen

Aseen osan tai tehokkaan ilma-aseen hankintaan on 30 päivän kuluessa hankkimisesta tehtävä hankinnasta ilmoitus kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle, jos oikeus:

1) aseos osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että hankkijalla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin vastaavista aseos osista kootun ampuma-aseen hallussapitoon; tai

2) tehokkaan ilma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu 19 §:n 1 momentin 8 kohtaan.

Aseen osa tai tehokas ilma-ase on esitettävä ilmoitusta tehtäessä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä.

87 §

Ampuma-aseen ja aseos osan lainaaminen

Ampuma-aseen saa lainata toiselle seuraavasti:

11) kaasusumuttimen saa lainata vain sille, jolla on oikeus kaasusumuttimen hallussapitoon;

12) tehokkaan ilma-aseen saa lainata vain sille, jolla on oikeus ampuma-aseen tai tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon.

103 §

Ampuma-aserikkomus

Joka tämän lain vastaisesti tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

6) laiminlyö 70 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä ilmoitus aseos osan tai tehokkaan ilma-aseen hankkimisesta taikka esittää aseos osa tai tehokas ilma-ase poliisille,

on tuomittava *ampuma-aserikkomuksesta* sakkoon.

106 §

Säilyttäminen

Kun ampuma-asetta säilytetään muuten kuin tilapäisesti, on se säilytettävä:

1) luvanhaltijan vakituksessa asunnossa, muussa paikassa, jossa hän pysyvästi oleskelee, tai näihin kiinteästi liittyvässä tilassa, joka turvatasoltaan ja valvottavuudeltaan vastaa näitä;

2) toisen, kyseisen ampuma-aseen lainaamiseen oikeutetun henkilön luona 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa tai tilassa;

3) 14 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen asealan elinkeinon harjoittamiseen luvan saaneen elinkeinonharjoittajan hallussa; taikka

4) poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa.

Jos ampuma-asetta säilytetään 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa paikassa, se on säilytettävä 119 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla annetussa sisäministeriön asetuksessa määritellyssä murtoturvalisessa ja lukitussa turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna siten, että ampuma-ase tai aseos osa ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Ampuma-ase voidaan tällöin säilyttää myös siten, että muu aseos osa kuin äänenvaimennin säilytetään erillään lukittuna edellä mainitulla tavalla ja loput aseos osat siten, etteivät ne ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön.

Jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase tai yli viisi ampuma-asetta, on

asetet säilytettävä 119 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla annetussa sisäministeriön asetuksessa määritellyssä murtoturvallisessa ja lukitussa turvakaapissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytyspaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

106 a §

Ampuma-aseen kantaminen ja kuljettaminen sekä väliaikainen säilyttäminen

Ampuma-asetta saa yleisellä paikalla sekä tiloissa, joihin yleisöllä on pääsy, kuljettaa vain lataamattomana suojuksessa sekä kantaa ja kuljettaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ampuma-asetta saa kuljettaa vain lataamattomana suojuksessa tai sijoitettuna suojattuun tilaan sekä kantaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Metsästysaseen kuljettamisessa noudatetaan lisäksi, mitä metsästyslaissa ja sen nojalla säädetään.

Jos ampuma-asetta säilytetään väliaikaisesti muutoin kuin 106 §:ssä edellytetään, ampuma-ase tai muu sen osa kuin äänenvaimennin tulee säilyttää lukitussa paikassa, muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-ase tai sen osa on luvanhaltijan tai muun kyseisen ampuma-aseen hallussapitoon oikeutetun henkilön välittömässä valvonnassa.

Kulkuneuvossa ampuma-asetta saa säilyttää vain väliaikaisesti aseiden käyttö- tai kuljetustapahtumaan liittyen. Ampuma-aseen tulee tällöin olla lukitussa paikassa tai muuten lukittuna ja säilytettynä siten, että ase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta.

106 b §

Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen ja kuljettaminen

Patruunoiden ja räjähdysainetta tai sytyttävää ainetta sisältävien erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisestä ja kuljettamisesta säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) sekä niiden nojalla.

114 §

Terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus ja -velvollisuus

Lääkärillä on velvollisuus salassapitosääntösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus (ampuma-aseilmoitus) henkilöstä, joka on:

1) todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi; tai

2) itsemurhayrityksen vuoksi otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon mielenterveyslain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella ja lääkäri tahdosta riippumattoman hoidon aikana tehdyn arvion perusteella katsoo hänen olevan sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosääntösten estämättä tehdä poliisille ampuma-aseilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Ampuma-aseilmoituksen tulee sisältää sopimattomuutta koskeva kannanotto perusteluineen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ampuma-aseilmoitusten sisällöstä sekä niiden käsitteilyyn oikeutetusta poliisin henkilöstöstä.

116 §

Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta

Asealan elinkeinonharjoittajan ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilojen tulee olla rakenteellisesti turvalliset. Tämän varmistamiseksi poliisin on tarkastettava säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Lisäksi poliisin on vähintään kerran vuodessa tarkastetta-

va alueellaan toimivien ase-elinkeinonharjoittajien 25 §:n 1 momentin nojalla pitämät tiedostot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat. Poliisilla on oikeus tarkastusta suorittaessaan saada nähtäväkseen ase-elinkeinonharjoittajan kirjanpito sekä päästä tiloihin, joissa edellä tarkoitettuja esineitä säilytetään.

Keräilykokoelmaan kuuluvien ampuma-aseiden ja aseiden osien säilytystilojen tulee olla rakenteellisesti turvalliset. Tämän varmistamiseksi poliisiin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampuma-aseen tai aseiden osan hankkimiseen tarkastettava säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän 59 a §:n 1 momentin ja 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat ampuma-aseisiin, aseiden osiin sekä patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät luvat, ennakkosuostumukset, ase-elinkeinoluvat sekä asekeräilijälle annetut hyväksynnit jäävät ehtoineen voimaan.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa 20 §:ssä tarkoitettua asealan elinkeinoa tehokkailla ilma-aseilla, on hankittava toiminnan harjoittamiseen oikeuttava asealan elinkeinolupa vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Lupa annetaan hakijalle, joka on elinkeinon harjoittamiseen oikeutettu, joka ilmoittaa 26 §:ssä tarkoitettua vastuuhenkilön, jolla on 20 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa aseenkäsittelylupa ja jonka ampuma-aseiden säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt. Ase-elinkeinonharjoittaja, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus harjoittaa 20 §:ssä tarkoitettua asealan elinkeinoa ampuma-aseilla, on oikeutettu harjoittamaan sitä myös tehokkailla ilma-aseilla.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa toimii ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa kuljettaakseen, säilyttääkseen tai muuten kä-

sitelläkseen ase-elinkeinonharjoittajalla olevia tehokkaita ilma-aseita ja jolla ei ole ampuma-aseen käsittelyyn oikeuttavaa lupaa, on vuoden kuluessa lain voimaantulosta hankittava aseenkäsittelylupa. Lupa annetaan ilman 27 §:n 3 momentissa säädettyä edellytysten arviointia. Lupa on lisättävä ehto, jonka mukaan lupa oikeuttaa käsittelemään ainoastaan tehokkaita ilma-aseita.

Sen, joka ennen tämän lain voimaantuloa on hankkinut sellaisen tehokkaan ilma-aseen, jonka hallussapito ei lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan ole edellyttänyt lupaa, on vuoden kuluessa lain voimaantulosta hankittava lupa kyseisen aseiden hallussapitoon. Lupa annetaan ilman 45 tai 45 a §:ssä säädettyä edellytysten arviointia.

Luvan hankkimisen sijasta:

1) se, jonka oikeus tehokkaan ilma-aseiden hallussapitoon perustuu 19 §:n 1 momentin 8 kohtaan, voi tehdä 70 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen edellä tässä pykälässä mainitussa määräajassa kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle;

2) se, joka ennen tämän lain voimaantuloa on hankkinut tehokkaan ilma-aseen, jonka hallussapitoon hänen olisi tämän lain säännösten mukaan hankittava lupa, voi luvan hankkimisen sijasta edellä tässä pykälässä mainitussa määräajassa luovuttaa tehokkaan ilma-aseen sille, jolla tämän lain nojalla on oikeus sen hankkimiseen;

3) tehokas ilma-ase voidaan luovuttaa poliisille, jolloin se siirtyy korvauksetta valtion omistukseen.

Tehokas ilma-ase on esitettävä lupaa haettaessa tai ilmoitusta tehtäessä, jollei lupaviranomainen tai ilmoituksen vastaanottava viranomainen katso sitä tarpeettomaksi.

Sen, jolle tämän lain voimaan tullessa syntyy velvollisuus säilyttää ampuma-aseensa 106 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on säilytettävä ampuma-aseensa mainitussa momentissa tarkoitettulla tavalla viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Tässä pykälässä tarkoitettua luvat annetaan ja ilmoitukset käsitellään maksutta.

3.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 10 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentin 19 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto ja 23 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa (1181/2013), sekä

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa (1181/2013), uusi 20 kohta seuraavasti:

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aseilaisissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitetusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, mainitun lain 114 §:ssä tarkoitetusta ampuma-aseilmoituksesta, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

lupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämätöntä. Ampuma-aseilmoitusten tietoja saa tallettaa hallintoasiain tietojärjestelmään siten, että tieto ilmenee vain henkilöä koskevaa aselupatietoa käsiteltäessä.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettua epäiltyjen tietojärjestelmän, 5 §:ssä tarkoitettua suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi. Ampuma-aseilmoituksen tietoja ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin aselupatiedon käsittelyyn.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suoje-

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

20) puolustusvoimille, Tullille, Rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle näiden palveluksessa olevan, ampuma-aseen kantamiseen virka-, työ- tai palvelustehtävässään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä, ampuma-aseilmoituksen tiedot kolmen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**rikoslain 41 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 41 luvun 1 ja 2 §, sellaisena kuin ne ovat 1 § laeissa 531/2007, 125/2011 ja 691/2013 sekä 2 § laeissa 531/2007, sekä
lisätään 41 lukuun uusi 7 a § seuraavasti:

41 luku

Aserikoksista

1 §

Ampuma-aserikos

Joka ampuma-aselain (1/1998) vastaisesti

1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseosan, patruunoita, erityisen vaarallisia ammuksia, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen,

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa ampuma-aseen, aseosan, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen taikka muuntaa ampuma-aseen tai aseosan,

3) lainaa ampuma-aseen, aseosan, ohjustai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle ampuma-aselain 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö ampuma-aselain 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat,

6) laiminlyö ampuma-aselain 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää Suomeen siir-

retty tai tuotu pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseosa poliisilaitokselle,

7) laiminlyö ampuma-aselain 110 b §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka toimittaa ampuma-ase Poliisihallitukselle merkinnän tekemistä varten taikka

8) tekee väärän valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka poistaa tai muuttaa tällaisen merkinnän taikka sarjatau tunnistenumeron,

on tuomittava *ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Ampuma-aserikoksesta on tuomittava myös se, joka kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden venttiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 258/2012 4 tai 9 artiklan vastaisesti 2 artiklassa tarkoitettulla tavalla vie ampuma-aseen, sen osan tai olennaisen komponentin taikka ampumatarvikkeen.

Yritys on rangaistava.

Ampuma-aserikoksena ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ampuma-aseen, aseosan, patruunoiden, erityisen vaarallis-

ten ammusten, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen hallussapitoa, jos tällaisen esineen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa esineestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

2 §

Törkeä ampuma-aserikos

Jos ampuma-aserikoksessa

1) rikoksen kohteena on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka suuri määrä ampuma-aseita, tehokkaita ilma-aseita tai aseosia,

ja rikos on myös kokonaisuutena arvoitellen törkeä, rikoksentehtäjä on tuomittava törkeästä ampuma-aserikoksesta vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

7 a §

Ampumaratarikos

Joka ampumaratalain (1) vastaisesti

1) perustaa ampumaradan tai ylläpitää sitä ilman mainitun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa taikka

2) perustaa vähäisen ampumaradan tai ylläpitää sitä tekemättä siitä mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta

on tuomittava *ampumaratarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**järjestyslain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 10 §:n 4 momentti seuraavasti:

10 §	(1/1998), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja räjähdeasetuksessa (473/1993).
<i>Toisen vahingoittamiseen soveltuvien esineiden ja aineiden hallussapito</i>	

_____	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
Ampuma-aseiden, kaasusumuttimien, tehokkaiden ilma-aseiden ja räjähteiden hallussapidosta säädetään ampuma-aselaisissa	ta 20 .

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sisäministeri *Päivi Räsänen*

2.

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 1 §:n 2 momentti, 5 §:n 3 momentti, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 34 ja 40 §, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, 87 §:n 1 momentin 11 kohta, 103 §:n 6 kohta, 106 ja 114 § sekä 116 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 114 § laissa 124/2011, 14 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 7 kohta, 20 §:n 2 momentti, 55 b §:n 1 momentin 3 kohta, 70 §, ja 116 §:n 2 momentti laissa 601/2001, 34 § osaksi laissa 508/2009, 40 § laissa 508/2009, 103 §:n 6 kohta laissa 532/2007 ja 106 § osaksi laissa 601/2001, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a §, 11 §:ään uusi 2 momentti, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 601/2001 ja 124/2011, uusi 8 kohta, 55 b §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 601/2001, uusi 4 kohta, 87 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 601/2001, uusi 12 kohta sekä lakiin uusi 106 a ja 106 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä ja kaasusumuttimia. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42–45, 45 a, 45 b, 45 d, 46–53, 53 a, 54, 55, 56–59, 59 a ja 60–63 §:ää, 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a ja 112 b §:ää. Muista soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

Mitä tässä laissa säädetään ampuma-aseista, koskee myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmiä, kaasusumuttimia ja tehokkaita ilma-aseita. Kaasusumuttimiin ei kuitenkaan sovelleta 2–10, 12, 15, 31–33, 35, 35 a, 36, 42–45, 45 a, 45 b, 45 d, 46–53, 53 a, 54, 55, 56–59, 59 a ja 60–63 §:ää, 66 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa, 67 b, 68, 70–72, 74–77, 80–82, 89, 90, 106 b, 110, 110 a–110 c, 112, 112 a ja 112 b §:ää. *Tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovelleta 3–12, 31, 45c–d, 53a, 55a–c, 60–63, 67b, 72, 106 b ja 110–110 c §:ää.* Muista soveltamisalaa koskevista poikkeuksista säädetään 17 §:ssä.

2 a §

Tehokas ilma-ase

Tehokkaalla ilma-aseella tarkoitetaan vuonna 1950 tai sen jälkeen valmistettua, ilman tai muun kokoon puristetun kaasun paineella toimivaa esinettä, jonka piipun pienin sisähalkaisija on yli 6,35 millimetriä ja joka on suunniteltu ja tarkoitettu ampumaan metalliluoteja.

5 §

Patruuna

Patruunoiden osista, jotka ovat tai jotka sisältävät räjähdysvaarallisia aineita, on voimassa, mitä niistä räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa (263/1953) ja sen nojalla säädetään.

5 §

Patruuna

Patruunoiden osista, jotka ovat tai jotka sisältävät räjähdysvaarallisia aineita, on voimassa, mitä niistä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja sen nojalla säädetään.

11 §

Kaasusumutin

Suomeen maahantuotavan tai siirrettävän taikka Suomessa kaupan pidettävän kaasusumuttimen tulee olla sisällöltään sellainen, ettei sen käytöstä synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Kaasusumuttimen sisältämistä aineista ja niiden enimmäispitoisuuksista sekä käyttöturvallisuuden osoittamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinolla tarkoitetaan kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa:

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten

14 §

Asealan elinkeino

Asealan elinkeinoja ovat kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava:

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten

kauppaa ja valmistamista;

2) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamista ja muuntamista;

3) *ampumaradan pitämistä;*

4) *ampuma-aseiden käyttöön kouluttamista.*

kauppa, *säilyttäminen* ja valmistaminen;

2) ampuma-aseiden ja aseiden osien *korjaaminen* ja *muuntaminen*.

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, hankkiminen, hallussapito ja valmistaminen;

2) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaaminen ja muuntaminen;

3) *kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampumaradan pitäminen;*

4) *kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettava ampuma-aseiden käyttöön kouluttaminen.*

18 §

Luvanvaraisuus

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaan luvanvaraista on:

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirto ja tuonti Suomeen, siirto ja vienti Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa, kauppa, *kaupallinen säilyttäminen*, hankkiminen, hallussapito ja valmistaminen;

2) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaaminen ja muuntaminen.

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

7) merkinantopistoolin hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus on ainoastaan tilapäisesti Suomen aluevesillä.

19 §

Poikkeukset luvanvaraisuudesta

Tämän lain mukaan luvanvaraista ei ole:

7) merkinantopistoolin hallussapito ulkomaisessa kauppa- tai huvialuksessa, jos alus on ainoastaan tilapäisesti Suomen aluevesillä;

8) *tehokkaan ilma-aseiden vienti, siirto Suomesta, kauttakuljetus kaupallisessa tarkoituksessa eikä hankkiminen ja hallussapito, jos hankkijalla tai hallussapitäjällä on oikeus ampuma-aseiden hallussapitoon.*

20 §

Asealan elinkeinolupa

Lupa voidaan antaa:

20 §

Asealan elinkeinolupa

Lupa voidaan antaa:

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen;

2) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

3) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

4) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampumaradan pitämiseen;

5) kaupallisessa tarkoituksessa harjoitettavaan ampuma-aseiden käyttöön kouluttamiseen tässä laissa säädettyihin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin.

1) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten kaupan harjoittamiseen ja säilyttämiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

2) ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten valmistamiseen kaupallisessa tarkoituksessa;

3) ampuma-aseiden ja aseiden osien korjaamiseen ja muuntamiseen kaupallisessa tarkoituksessa.

34 §

Kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimen siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

Luvan antamisesta on voimassa, mitä 32 §:n 2 momentissa säädetään

40 §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle kaupallisessa tuontiluvassa ja kaasusumuttimen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen *siten kuin* valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

34 §

Kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallinen tuontilupa

Luvan kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen siirtoon ja tuontiin Suomeen kaupallista tarkoitusta varten (*kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallinen tuontilupa*) antaa ja peruuttaa Poliisihallitus.

Luvan antamisesta on voimassa, mitä 32 §:n 2 momentissa säädetään.

40 §

Tullilaitoksen ilmoittamisvelvollisuus

Tullilaitoksen on kolmen kuukauden välein ilmoitettava Poliisihallitukselle kaupallisessa tuontiluvassa *sekä* kaasusumuttimen ja tehokkaan ilma-aseen kaupallisessa tuontiluvassa mainittujen esineiden tuonnista Suomeen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin *ilmoituksen sisällöstä*.

55 b §

Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset

Kaasusumutinlupa voidaan antaa seuraaviin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin:

3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen.

55 b §

Kaasusumutinluvan antamisen edellytykset

Kaasusumutinlupa voidaan antaa seuraaviin hyväksyttäviin käyttötarkoituksiin:

3) oman tai toisen henkilökohtaisen koskemattomuuden taikka omaisuuden suojeleminen;

4) erityisestä syystä eläinten karkottaminen.

70 §

Aseen osasta tehtävä ilmoitus ja aseiden osan esittäminen

Jos oikeus aseiden osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että jollakulla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuista vastaavista aseiden osista kootun ampuma-aseiden hallussapitoon, tämän on 30 päivän kuluessa aseiden osan hankkimisesta tehtävä hankkimisesta ilmoitus kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään. Aseiden osa on samalla esitettävä.

70 §

Aseiden osasta ja tehokkaasta ilma-aseesta tehtävä ilmoitus ja esineiden esittäminen

Aseiden osan tai tehokkaan ilma-aseiden hankkimiseen on 30 päivän kuluessa hankkimisesta tehtävä hankinnasta ilmoitus kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle, jos oikeus:

1) aseiden osan hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu siihen, että hankkijalla on oikeus 19 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuista vastaavista aseiden osista kootun ampuma-aseiden hallussapitoon; tai

2) tehokkaan ilma-aseiden hankkimiseen ja hallussapitoon perustuu 19 §:n 1 momentin 8 kohtaan.

Aseiden osa tai tehokas ilma-ase on esitettävä ilmoitusta tehtäessä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä.

87 §

Ampuma-aseiden ja aseiden osan lainaaminen

Ampuma-aseiden saa lainata toiselle seuraavasti:

11) kaasusumuttimen saa lainata vain sille, jolla on oikeus kaasusumuttimen hallussapitoon.

87 §

Ampuma-aseiden ja aseiden osan lainaaminen

Ampuma-aseiden saa lainata toiselle seuraavasti:

11) kaasusumuttimen saa lainata vain sille, jolla on oikeus kaasusumuttimen hallussapitoon;

12) tehokkaan ilma-aseiden saa lainata vain

sille, jolla on oikeus ampuma-aseen tai tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon.

103 §

Ampuma-aserikkomus

Joka tämän lain vastaisesti tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

6) laiminlyö 70 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä ilmoitus aseiden osan hankkimisesta tai esittää aseiden osa poliisille,

on tuomittava *ampuma-aserikkomuksesta* sakkoon.

103 §

Ampuma-aserikkomus

Joka tämän lain vastaisesti tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

6) laiminlyö 70 §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä ilmoitus aseiden osan *tai tehokkaan ilma-aseen* hankkimisesta *taikka* esittää aseiden osa *tai tehokas ilma-ase* poliisille,

on tuomittava *ampuma-aserikkomuksesta* sakkoon.

106 §

Säilyttäminen, kantaminen ja kuljettaminen

Ampuma-asetta tulee säilyttää lukitussa paikassa tai muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-aseeseen kuuluvaa aseiden osaa säilytetään erillään. Ampuma-asetta ja aseiden osia ei näinkään säilytettyinä saa pitää paikassa, josta ne ovat helposti anastettavissa.

Jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka yhteensä yli viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai itselataavalla kertatulella toimivaa 6 §:n 2 momentin 12 kohdassa tarkoitettua muuta ampuma-asetta, on aseet säilytettävä sisäasiainministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

Ampuma-asetta saa yleisellä paikalla sekä tiloissa, joihin yleisöllä on pääsy, kuljettaa vain lataamattomana suojuksessa sekä kantaa ja kuljettaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ampuma-asetta saa kuljettaa vain lataamat-

106 §

Säilyttäminen, kantaminen ja kuljettaminen

Kun ampuma-asetta säilytetään muuten kuin tilapäisesti, on se säilytettävä:

1) luvanhaltijan vakituksessa asunnossa, muussa paikassa, jossa hän pysyvästi oleskelee, tai näihin kiinteästi liittyvässä tilassa, joka turvatasoltaan ja valvottavuudeltaan vastaa näitä;

2) toisen, kyseisen ampuma-aseen lainaamiseen oikeutetun henkilön luona 1 kohdassa tarkoitettussa paikassa tai tilassa;

3) 14 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen asealan elinkeinon harjoittamiseen luvan saaneen elinkeinonharjoittajan hallussa; taikka

4) poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa.

Jos ampuma-asetta säilytetään 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa paikassa, se on säilytettävä 119 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla annetussa sisäministeriön asetuksessa määritellyssä murtoturvallisessa ja lukitussa turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna siten, että ampuma-ase tai aseiden osa

tomana suojuksessa tai sijoitettuna suojattuun tilaan sekä kantaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Metsästysaseen kuljettamisessa noudatetaan lisäksi, mitä metsästyslaissa ja sen nojalla säädetään.

Patruunoiden ja räjähdysainetta tai sytyttävää ainetta sisältävien erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisessä ja kuljettamisessa sovelletaan lisäksi, mitä räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) sekä niiden nojalla säädetään.

ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Ampuma-ase voidaan tällöin säilyttää myös siten, että muu aseeseen osa kuin äänenvaimennin säilytetään erillään lukittuna edellä mainitulla tavalla ja loput aseeseen osat siten, etteivät ne ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön.

Jos säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase tai yli viisi ampuma-asetta, on aseet säilytettävä 119 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla annetussa sisäministeriön asetuksessa määritellyssä murtoturvallisessa ja lukitussa turvakaapissa. Turvakaappia ei kuitenkaan edellytetä, jos aseiden säilytyspaikan poliisilaitos on hyväksynyt säilytystilat.

106 a §

Ampuma-aseen kantaminen ja kuljettaminen sekä väliaikainen säilyttäminen

Ampuma-asetta saa yleisellä paikalla sekä tiloissa, joihin yleisöllä on pääsy, kuljettaa vain lataamattomana suojuksessa sekä kantaa ja kuljettaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ampuma-asetta saa kuljettaa vain lataamattomana suojuksessa tai sijoitettuna suojattuun tilaan sekä kantaa vain silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Metsästysaseen kuljettamisessa noudatetaan lisäksi, mitä metsästyslaissa ja sen nojalla säädetään.

Jos ampuma-asetta säilytetään väliaikaisesti muutoin kuin 106 §:ssä edellytetään, ampuma-ase tai muu sen osa kuin äänenvaimennin tulee säilyttää lukitussa paikassa, muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-ase tai sen osa on luvanhaltijan tai muun kyseisen ampuma-aseen hallussapitoon oikeutetun henkilön välittömässä valvonnassa.

Kulkuneuvossa ampuma-asetta saa säilyttää vain väliaikaisesti aseiden käyttö- tai kuljetustapahtumaan liittyen. Ampuma-aseen tulee tällöin olla lukitussa paikassa tai muuten lukittuna ja säilytettynä siten, että ase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta.

106 b §

Patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttäminen ja kuljettaminen

Patruunoiden ja räjähdysainetta tai sytyttävää ainetta sisältävien erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisestä ja kuljettamisesta säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) sekä niiden nojalla.

114 §

Ilmoitusvelvollisuus ja ilmoitusoikeus ampuma-aseen hallussapitoon sopimattomasta henkilöstä

Lääkärillä on velvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Ilmoituksen tulee sisältää sopimattomuutta koskeva kannanotto perusteluineen.

Muita kuin ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon oikeuttavan luvan taikka tässä laissa tarkoitetun hyväksynnän saaneita henkilöitä koskevat ilmoitukset on viivytyksettä hävitettävä. Ilmoitukset, jotka koskevat luvan tai hyväksynnän saaneita henkilöitä, on toimitettava asianomaisen lupaviranomaisen käsiteltäväksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa

114 §

Terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus ja -velvollisuus

Lääkärillä on velvollisuus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus (ampuma-aseilmoitus) henkilöstä, joka on:

1) todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi; tai

2) itsemurhayrityksen vuoksi otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon mielenterveyslain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella ja lääkäri tahdosta riippumattoman hoidon aikana tehdyn arvion perusteella katsoo hänen olevan sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ampuma-aseilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Ampuma-aseilmoituksen tulee sisältää sopimattomuutta koskeva kannanotto perusteluineen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa

säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ilmoitusten sisällöstä sekä ilmoitusten käsittelyyn oikeutetusta poliisin henkilöstöstä.

säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ampumase ilmoitusten sisällöstä sekä niiden käsittelyyn oikeutetusta poliisin henkilöstöstä.

116 §

Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta

Poliisin on tarkastettava asealan elinkeinonhakuajan ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Lisäksi poliisin on vähintään kerran vuodessa tarkastettava alueellaan toimivien aseelinkeinonharjoittajien 25 §:n 1 momentin nojalla pitämät tiedostot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat. Poliisilla on oikeus tarkastusta suorittaessaan saada nähtäväkseen aseelinkeinonharjoittajan kirjanpito sekä päästä tiloihin, joissa edellä tarkoitettuja esineitä säilytetään.

Poliisin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampumaseen tai aseiden osien hankkimiseen tarkastettava tilat, joissa aseita ja aseiden osia säilytetään. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän 59 a §:n 1 momentin ja 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.

116 §

Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden valvonta

Asealan elinkeinonharjoittajan ampumaseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilytystilojen tulee olla rakenteellisesti turvalliset. Tämän varmistamiseksi poliisin on tarkastettava säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Lisäksi poliisin on vähintään kerran vuodessa tarkastettava alueellaan toimivien aseelinkeinonharjoittajien 25 §:n 1 momentin nojalla pitämät tiedostot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat. Poliisilla on oikeus tarkastusta suorittaessaan saada nähtäväkseen aseelinkeinonharjoittajan kirjanpito sekä päästä tiloihin, joissa edellä tarkoitettuja esineitä säilytetään.

Keräilykokoelmaan kuuluvien ampumaseiden ja aseiden osien säilytystilojen tulee olla rakenteellisesti turvalliset. Tämän varmistamiseksi poliisin on ennen luvan antamista ensimmäisen keräilykokoelmaan kuuluvan ampumaseen tai aseiden osien hankkimiseen tarkastettava säilytystilat. Tarkastus on uusittava, jos säilytystiloissa tapahtuu muutoksia. Poliisi voi myös tarvittaessa tarkastaa asekeräilijän 59 a §:n 1 momentin ja 60 §:n 1 momentin nojalla pitämän tiedoston.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat ampumaseisiin, aseiden osiin sekä patruunoihin ja erityisen vaarallisiin ammuksiin liittyvät luvat, ennakkosuostumukset, aseelinkeinoluvat sekä asekeräilijälle annetut hyväksynnät jäävät ehtoineen voimaan.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa 20 §:ssä tarkoitettua asealan elinkeinoa tehokkailla ilma-aseilla, on hankittava

toiminnan harjoittamiseen oikeuttava asealan elinkeinolupa vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Lupa annetaan hakijalle, joka on elinkeinon harjoittamiseen oikeutettu, joka ilmoittaa 26 §:ssä tarkoitetun vastuuhenkilön, jolla on 20 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa aseenkäsittelylupa ja jonka ampuma-aseiden säilytystilat säilytystilojen sijaintipaikan poliisilaitos on hyväksynyt. Ase-elinkeinonharjoittaja, jolla on tämän lain voimaan tullessa oikeus harjoittaa 20 §:ssä tarkoitettua asealan elinkeinoa ampuma-aseilla, on oikeutettu harjoittamaan sitä myös tehokkailla ilma-aseilla.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa toimii ase-elinkeinonharjoittajan palveluksessa kuljettakseen, säilyttäkseen tai muuten käsitelläkseen ase-elinkeinonharjoittajalla olevia tehokkaita ilma-aseita ja jolla ei ole ampuma-aseen käsittelyyn oikeuttavaa lupaa, on vuoden kuluessa lain voimaantulosta hankittava aseenkäsittelylupa. Lupa annetaan ilman 27 §:n 3 momentissa säädettyä edellytysten arviointia. Lupa on lisättävä ehto, jonka mukaan lupa oikeuttaa käsittelemään ainoastaan tehokkaita ilma-aseita.

Sen, joka ennen tämän lain voimaantuloa on hankkinut sellaisen tehokkaan ilma-aseen, jonka hallussapito ei lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan ole edellyttänyt lupaa, on vuoden kuluessa lain voimaantulosta hankittava lupa kyseisen aseiden hallussapitoon. Lupa annetaan ilman 45 tai 45 a §:ssä säädettyä edellytysten arviointia.

Luvan hankkimisen sijasta:

1) se, jonka oikeus tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon perustuu 19 §:n 1 momentin 8 kohtaan, voi tehdä 70 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen edellä tässä pykälässä mainitussa määräajassa kotikuntansa tai kotipaikkansa poliisilaitokselle;

2) se, joka ennen tämän lain voimaantuloa on hankkinut tehokkaan ilma-aseen, jonka hallussapitoon hänen olisi tämän lain säännösten mukaan hankittava lupa, voi luvan hankkimisen sijasta edellä tässä pykälässä mainitussa määräajassa luovuttaa tehokkaan ilma-aseen sille, jolla tämän lain nojalla on oikeus sen hankkimiseen;

3) tehokas ilma-ase voidaan luovuttaa poliisille, jolloin se siirtyy korvauksetta valtion

omistukseen.

Tehokas ilma-ase on esitettävä lupaa haettaessa tai ilmoitusta tehtäessä, jollei lupaviranomainen tai ilmoituksen vastaanottava viranomainen katso sitä tarpeettomaksi.

Sen, jolle tämän lain voimaan tullessa syntyy velvollisuus säilyttää ampuma-aseensa 106 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on säilytettävä ampuma-aseensa mainitussa momentissa tarkoitetulla tavalla viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Tässä pykälässä tarkoitetut luvat annetaan ja ilmoitukset käsitellään maksutta.

3.

Laki**henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 10 §:n 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentin 19 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto ja 23 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa (1181/2013), sekä

lisätään 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa (1181/2013), uusi 20 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitetusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta sekä soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) ampuma-aselaissa (1/1998) säädettyjen poliisin tehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot mainitussa laissa tarkoitetusta hakemuksesta, luvasta, poliisin toimenpiteestä, päätöksestä, esteestä, *mainitun lain 114 §:ssä tarkoitettua* ampuma-aseilmoituksesta, huomautuksesta, ilmoituksesta, tarkastuksesta ja soveltuvuustestin suorittamisajankohdasta (*aselupatiedot*);

10 §

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin yk-

Henkilötietolain 11 §:n 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä ainoastaan silloin, kun se on poliisin

sittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämättöntä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämättöntä.

yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämättöntä. Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään näitä tietoja saa kerätä, tallettaa ja muutoin käsitellä silloin, kun se on suojelupoliisille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättöntä. Mainitun pykälän 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa lisäksi kerätä ja tallettaa poliisin henkilörekisteriin ja muutoin käsitellä silloin, kun se on rekisteröidyn oman turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden varmistamiseksi välttämättöntä. *Ampuma-aseilmoitusten tietoja saa tallettaa hallintoasiain tietojärjestelmään siten, että tieto ilmenee vain henkilöä koskevaa aselupatietoa käsiteltäessä.*

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmän, 5 §:ssä tarkoitettujen suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

16 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Edellä 2 §:n 3 momentin 11 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja, 4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmän, 5 §:ssä tarkoitettujen suojelupoliisin toiminnallisen tietojärjestelmän tai 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tilapäisen rekisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi. *Ampuma-aseilmoituksen tietoja ei saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin aselupatiedon käsittelyyn.*

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen, seuraavasti:

20) puolustusvoimille, Tullille, rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle näiden palveluksessa olevan, ampuma-aseen kantamiseen virka-, työ- tai palvelustehtäväs-

sään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

23 §

Tietojen poistaminen hallintoasiain tietojärjestelmästä

Hallintoasiain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

1) edellä 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista aselupatiedoista päätöstä koskevat tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua päätöksestä tai sen raukeamisesta taikka päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä, lupatiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaoloajan päättymisestä, este- tai huomautustiedot ja muut talletetut tiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä, *ampuma-aseilmoituksen tiedot kolmen vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä* sekä asetiedot kahdenkymmenen vuoden kuluttua siitä kun ase muutettiin pysyvästi toimintakyvyttömäksi, romutettiin tai vietiin pysyvästi maasta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**rikoslain 41 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 41 luvun 1 ja 2 §, sellaisena kuin ne ovat 1 § laeissa 531/2007, 125/2011 ja 691/2013 sekä 2 § laissa 531/2007, sekä
lisätään 41 lukuun uusi 7 a § seuraavasti:

41 luku

Aserikoksista

1 §

Ampuma-aserikos

Joka ampuma-aselain (1/1998) vastaisesti
 1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia,

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa tai muuntaa ampuma-aseen tai aseiden osan, *pitää ampumarataa taikka kouluttaa ampuma-aseiden käyttöön,*

3) lainaa ampuma-aseen tai aseiden osan sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle ampuma-aselain 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö ampuma-aselain 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat,

6) laiminlyö ampuma-aselain 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää Suomeen siir-

41 luku

Aserikoksista

1 §

Ampuma-aserikos

Joka ampuma-aselain (1/1998) vastaisesti
 1) siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoita, erityisen vaarallisia ammuksia, *ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen,*

2) kaupallisessa tarkoituksessa korjaa ampuma-aseen, aseiden osan, *ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen taikka muuntaa ampuma-aseen tai aseiden osan,*

3) lainaa ampuma-aseen, aseiden osan, *ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen* sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö aseelinkeinonharjoittajalle ampuma-aselain 25 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tiedoston pitämiseen,

5) laiminlyö ampuma-aselain 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat,

6) laiminlyö ampuma-aselain 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää Suomeen siir-

retty tai tuotu pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty ase en osaksi poliisilaitokselle,

7) laiminlyö ampuma-aselain 110 b §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka toimittaa ampuma-ase Poliisihallitukselle merkinnän tekemistä varten taikka

8) tekee väärän valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka poistaa tai muuttaa tällaisen merkinnän taikka sarja- tai tunnistenumeron,

on tuomittava *ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Ampuma-aserikoksesta on tuomittava myös se, joka kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 258/2012 4 tai 9 artiklan vastaisesti 2 artiklassa tarkoitetulla tavalla vie ampuma-aseen, sen osan tai olennaisen komponentin taikka ampumatarvikkeen.

Yritys on rangaistava.

Ampuma-aserikoksena ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ampuma-aseen, ase en osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoa, jos tällaisen esineen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa esineestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

2 §

Törkeä ampuma-aserikos

Jos ampuma-aserikoksessa

1) rikoksen kohteena on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka suuri määrä ampuma-

retty tai tuotu pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty ase en osaksi poliisilaitokselle,

7) laiminlyö ampuma-aselain 110 b §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka toimittaa ampuma-ase Poliisihallitukselle merkinnän tekemistä varten taikka

8) tekee väärän valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka poistaa tai muuttaa tällaisen merkinnän taikka sarja- tai tunnistenumeron,

on tuomittava *ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Ampuma-aserikoksesta on tuomittava myös se, joka kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 258/2012 4 tai 9 artiklan vastaisesti 2 artiklassa tarkoitetulla tavalla vie ampuma-aseen, sen osan tai olennaisen komponentin taikka ampumatarvikkeen.

Yritys on rangaistava.

Ampuma-aserikoksena ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ampuma-ase en osan, patruunoiden, erityisen vaarallisten ammusten, *ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-ase en* hallussapitoa, jos tällaisen esineen hallussapitäjä oma-aloitteisesti ilmoittaa esineestä poliisille ja luovuttaa sen poliisin haltuun.

2 §

Törkeä ampuma-aserikos

Jos ampuma-aserikoksessa

1) rikoksen kohteena on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka suuri määrä ampu-

aseita tai aseiden osia,

ja rikos on myös kokonaisuutena arvioitun törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä ampuma-aserikoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

ma-aseita, *tehokkaita ilma-aseita* tai aseiden osia,

ja rikos on myös kokonaisuutena arvioitun törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä ampuma-aserikoksesta* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

7 a §

Ampumaratarikos

Joka ampumaratalain (1) vastaisesti

1) perustaa ampumaradan tai ylläpitää sitä ilman mainitun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa taikka

2) perustaa vähäisen ampumaradan tai ylläpitää sitä tekemättä siitä mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta on tuomittava ampumaratarikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**järjestyslain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 10 §:n 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Toisen vahingoittamiseen soveltuvien esineiden ja aineiden hallussapito

Toisen vahingoittamiseen soveltuvien esineiden ja aineiden hallussapito

Ampuma-aseiden ja räjähteiden hallussapidosta säädetään ampuma-aselaissa (1/1998), räjähdysvaarallisista aineista annetussa laissa (263/1953) ja räjähdeasetuksessa (473/1993).

Ampuma-aseiden, kaasusumuttimien, tehokkaiden ilma-aseiden ja räjähteiden hallussapidosta säädetään ampuma-aselaissa (1/1998), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) ja räjähdeasetuksessa (473/1993).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta.
